

MĀRUPES NOVADA

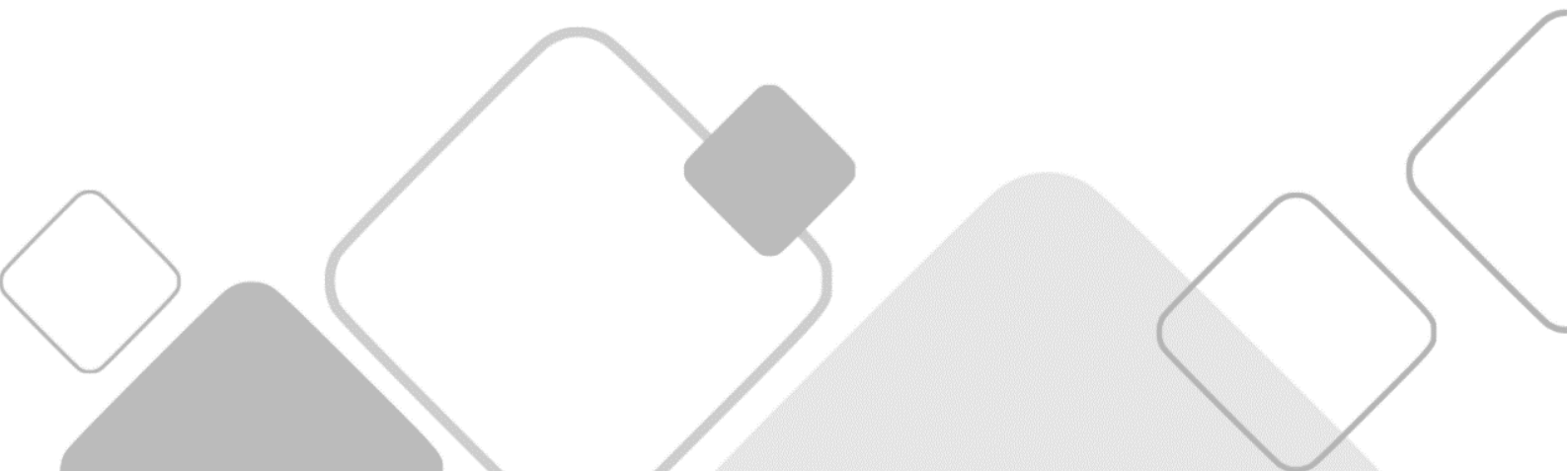
ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA

2022.-2034. GADAM

Stratēģijas izstrādē piedalījās:

Andrejs Ence, Mārtiņš Bojārs, Valdis Kārklīšs, Kristaps Ločs, Ilze Bērziņa, Aivars Ositis, Līga Kadiģe, Ira Dūduma, Ilze Krēmere, Ivars Punculis, Andris Puide, Veldze Liepa, Dace Žigure, Ilze Kamoliņa, Laima Levanoviča, Gundars Zadvovskis, Jolanta Kursiša, Anita Lontone – Ieviņa, Pēteris Pikše, Gatis Štolcers, Darja Cvetkova, Māra Vilciņa – Rugāja.

Vizuālais noformējums: Inuta Šaroka

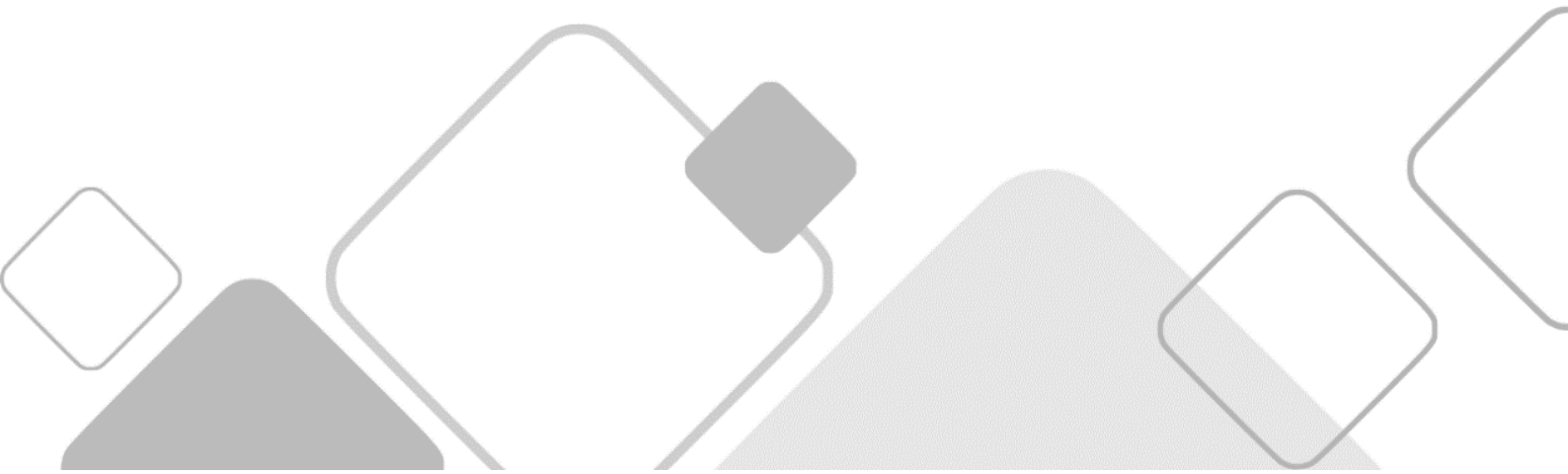

Saīsinājumi un skaidrojumi

Attīstības programma	Mārupes novada pašvaldības attīstības programma 2022.-2028.gadam
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
ĢIS	ģeogrāfiskās informācijas sistēma
ĪADT	īpaši aizsargājama dabas teritorija
Latvija 2030	Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam
Lidosta	Starptautiskā lidosta "Rīga"
Lursoft	SIA "Lursoft IT"
NMP punkts	neatliekamās medicīnas pakalpojumu sniegšanas punkts
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO	nevalstiskā organizācija
Pašvaldības KAC	pašvaldības klientu apkalpošanas centrs
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
Rail Baltica	dzelzceļa infrastruktūras projekts ar mērķi integrēt Baltijas valstis Eiropas dzelzceļu tīklā
Rīgas metropoles areāls	nacionālo interešu telpa Rīgas un Pierīgas pašvaldību sadarbībai, noteikta Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā un Nacionālajā attīstības plānā 2021.-2027. gadam
SEG emisijas	siltumnīcefekta gāzu emisijas
SM	stratēģiskie mērķi
VPVKAC	Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs
VRAA	Valsts reģionālās attīstības aģentūra
Ziemeļu transporta koridors	Rīgas Ziemeļu transporta koridora projekts, kas paredz ar Via Baltica (I koridora) autoceļu savienot Rīgas ostu un Rīgas valstspilsētu.

Satura rādītājs

Ievads.....	5
NOVADA RAKSTUROJUMS.....	7
Novada vizītkarte.....	7
Teritorijas attīstības ietvars	11
STRATĒGISKĀ DAĻA	15
Vīzija	15
Ekonomiskā specializācija.....	17
Stratēģiskie mērķi.....	19
Ilgttermiņa prioritātes	21
Sasniedzamie rezultāti stratēģisko mērķu raksturošanai.....	27
TELPISKĀ ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVA	29
Apdzīvojuma telpiskā struktūra.....	30
Satiksmes infrastruktūras un mobilitāte	37
Uzņēmējdarbības attīstības teritorijas	43
Dabas, kultūrvēsturiskās un ainaviskās telpas	45
Interesu un sadarbības teritorijas	49
STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANAS UN UZRAUDZĪBAS KĀRTĪBA	52
PIELIKUMI	53
Mārupes novada stipro un vājo pušu, iespēju un draudu novērtējums	54
Novada ciemos pieejamo pakalpojumu grozs, dalījumā pa apkaimēm	58
Sabiedrības aptaujas rezultātu apkopojums	60
Izvērtēto plānošanas dokumentu analīzes apkopojums	66

Ievads

Atbilstoši 2020.gada 23.jūnija likumam “Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums” bijušie Babītes un Mārupes novadi apvienoti vienā administratīvajā teritorijā. Mārupes novada ilgtermiņa attīstības stratēģija 2022.-2034.gadam ir apvienotā novada ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikti novada attīstības mērķi, prioritātes, kā arī teritorijas attīstības telpiskā struktūra.

Stratēģijā ņemti vērā līdz 2021.gada 1.jūlijam novada teritorijā pastāvošo pašvaldību – Mārupes novada un Babītes novada ilgtermiņa plānošanas dokumenti: Mārupes novada ilgtermiņa attīstības stratēģija 2013.-2026.gadam un Babītes novada ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2030.gadam. Stratēģija izstrādāta saskaņā ar Latvijas ilgtermiņa attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam noteikto valsts telpiskās attīstības perspektīvu, Rīgas reģiona attīstības politiku un tajā ņemts vērā Rīgas metropoles areālam izstrādātais rīcības plāns.

Stratēģijā noteiktie mērķi un prioritātes veidos ietvaru jaunā novada kopīgajai attīstības programmai, bet noteiktās attīstības vadlīnijas tiks ievērotas izstrādājot novada teritorijas plānojumu vai tematiskos plānojumus.

Novada Stratēģija strukturēta četrās daļās:

Novada raksturojums, kas ietver jaunā novada vizītkarti un teritorijas attīstības priekšnosacījumu izvērtējumu;

Stratēģiskā daļa, kurā ietverts pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums (vīzija), stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa prioritātes, kā arī būtiskākie sasniedzamie rādītāji;

Telpiskās attīstības perspektīva, kas ietver teritorijas attīstības grafisko attēlojumu un vadlīnijas teritoriju plānošanai un attīstībai

Stratēģijas īstenošanas un uzraudzības kārtība

Papildinot stratēģijās sniegto informāciju par novada pašreizējo situāciju, novada teritorijas galveno stipro un vājo pušu, iespēju un draudu novērtējums ietverts **pielikumā**. Pielikumā pievienots arī detalizēts izvērtējums par novada pakalpojumu centros plānoto pakalpojumu klāstu, kā arī veiktās sabiedrības aptauju rezultātu infografikas un galveno plānošanas dokumentu un tajos noteikto būtisko mērķu, kas vērtēti stratēģijas izstrādē apkopojums. **Kā atsevišķi dokumenti** teritorijas attīstības un plānošanas sistēmā ievietoti stratēģijas sagatavošanas posmā veiktās izpētes mobilitātes, apdzīvojuma un demogrāfijas, pakalpojumu, ekonomiskās situācijas un dabas resursu potenciāla novērtējuma jomās.

Stratēģijas izstrādi nodrošināja Mārupes novada pašvaldības speciālisti un izveidotā Darba grupa, kurā izvērtēti būtiskie stratēģijas izstrādes uzdevumi, piesaistīto ekspertu izstrādātie ziņojumi, nākamā perioda stratēģijai izvirzītie mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīvas galvenās vadlīnijas, kā arī sagatavotais

stratēģijas projekts. Atsevišķu jomu izpētei piesaistīti ekspertu pakalpojumi - demogrāfijas un apdzīvojuma struktūras jomā SIA "Emerging Solutions", transporta, mobilitātes un publisko pakalpojumu jomā SIA "Metrum", socioloģiskās aptaujas veikšanai SIA "Exploro" un sabiedrības iesaistes pasākumu nodrošināšanai un ilgtermiņa sabiedrības līdzdalības un komunikāciju plānā izstrādē SIA "LEAD".

Stratēģijas izstrādē **nodrošināta arī plaša sabiedrības iesaiste**. Laikā no 2021. gada 8. februāra līdz 1. martam tika veikta plaša iedzīvotāju un uzņēmēju aptauja, kurā kopumā piedalījās 6% no novada iedzīvotājiem (datu analīzē izmantotas 1970 iedzīvotāju un 191 uzņēmēja sniegtās atbildes, bet dalībnieku atsaucība faktiski bija pat lielāka). Aptauju rezultāti apkopoti infografikās un iekļauti stratēģijas pielikumā. Par aptaujas rezultātiem, kā arī novada līdzšinējo attīstību un jaunajiem izaicinājumiem, sabiedrība tika informēta arī tematisko darba grupu un forumu diskusijās, kas epidemioloģisko ierobežojumu dēļ norisinājās tiešsaistes konferenču veidā. Kopumā tika organizētas 4 darba grupas, kurās pamatā iesaistītas nozares institūcijas un speciālisti, par sekojošām tēmām - mobilitātes, satiksmes infrastruktūras un apdzīvojuma tēma, novada profils un publiskie pakalpojumi, uzņēmējdarbība un konkurētspēja, kā arī vides resursi un energoefektivitāte. Plašakai sabiedrības iesaistei organizēti divi iedzīvotāju forumi, viens forums ar tematisko uzsvaru uzņēmējiem un pakalpojumu sniedzējiem, kā arī forums teritoriju attīstītājiem un īpašniekiem.

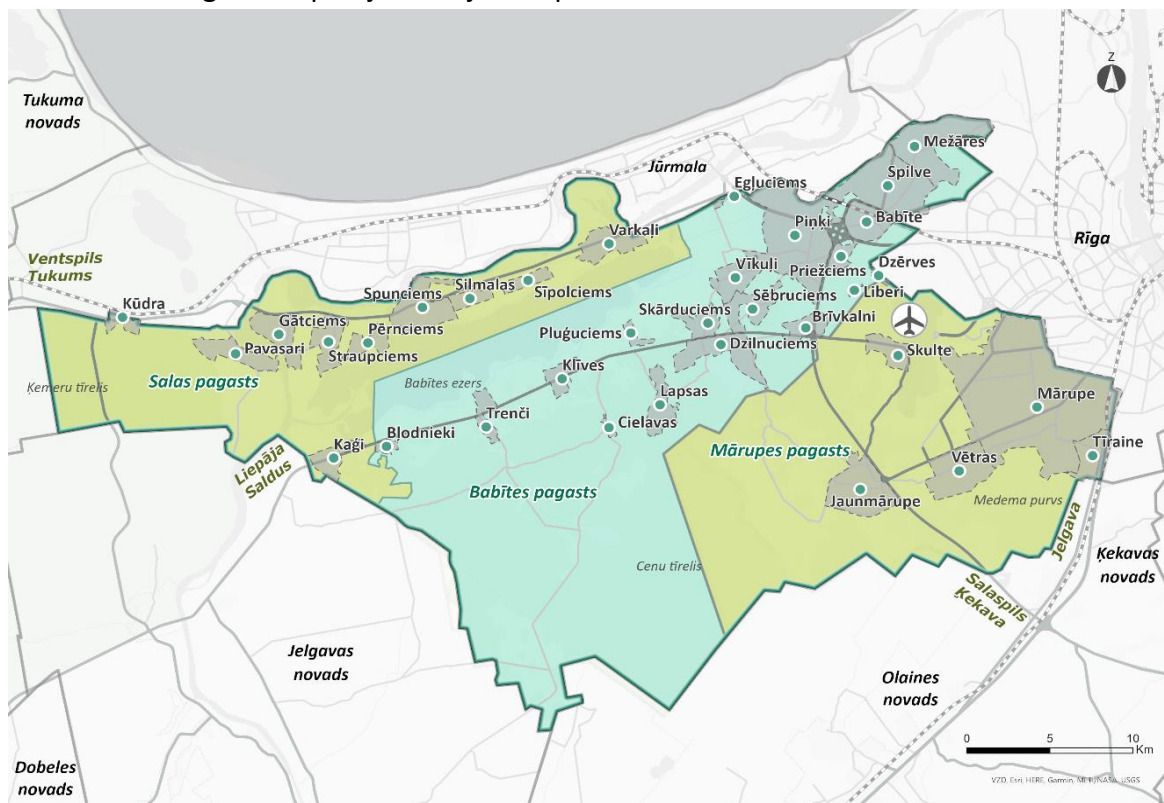
Aktīvi stratēģijas izstrādē iesaistījās arī Mārupes novadā izveidotās konsultatīvās padomes - Uzņēmējdarbības padome, Sporta un aktīvās atpūtas, Izglītības un jaunatnes lietu padome, Tūrisma un mārketinga, kā arī Kultūrvides padome. Visas izstrādes laikā tika saņemti rakstiski priekšlikumi, bet noslēdzot sabiedrības iesaistes posmu, interaktīvās aktivitātes "Mana ideālās dzīvesvieta" ietvaros saņemti vairāk kā 330 priekšlikumi par nepieciešamajiem uzlabojumiem un jauninājumiem apvienoto novadu teritorijā. Visi sabiedrības līdzdalības pasākumi tika realizēti līdz 2021. gada 31. maijam. Stratēģijas dokumentācijas sastāvā sagatavots pārskats par sabiedrības iesaistes pasākumiem.

NOVADA RAKSTUROJUMS

Novada vizītkarte

Apdzīvojuma struktūra: Mārupes novada apdzīvojums ir izteikti nevienmērīgs, ar augstu apdzīvojuma blīvumu tiešā Rīgas valstspilsētas tuvumā, un plašiem mežu un purvu masīviem novada R un D teritorijās. Apmēram 1/5 daļu no novada teritorijas atrodas ciemu robežās, kur lielu daļu aizņem Pierīgas novadiem raksturīgā savrupmāju dzīvojamā apbūve.

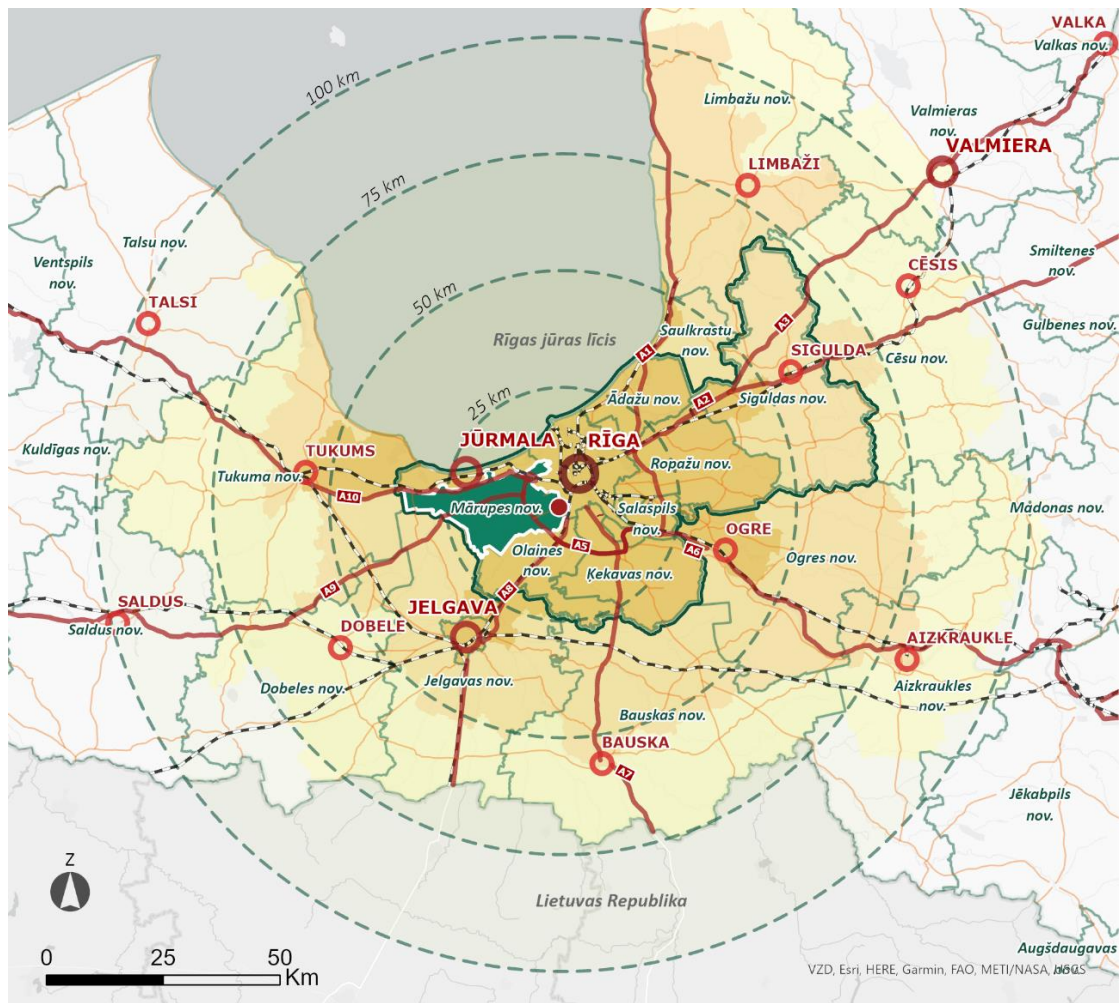

Attēls Nr.1 Mārupes novada ciemu izvietojums

Novadā ir 34 ciemi, kuru platības, iedzīvotāju skaits un pieejamo pakalpojumu klāsts katrā no tiem būtiski atšķiras. Novadā nav neviena nacionāla vai reģionāla attīstības centra. Piņķu ciems kā Pierīgas pakalpojumu centrs, bet Babīte un Mārupe kā pakalpojumu atbalsta centri minēti Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2014-2030.gadam.

Novietojums: Latvijas centrālajā daļā, uz R no Rīgas valstspilsētas, Rīgas metropoles areāla urbanizētajā Pierīgas telpā, daļēji arī Pierīgas rekreācijas un vides aizsardzības telpā. Novadam ir tieša robeža ar Rīgas valstspilsētu, kā arī Jūrmalas valstspilsētu, robežojas ar Tukuma, Jelgavas un Olaines novadiem. Novads iekļaujas Rīgas plānošanas reģionā.

● Mārupes novada administratīvais centrs	Ārējā telpa
○ Reģionālas nozīmes attīstības centrs	Tiešas funkcionālās ietekmes areāls
○ Nacionālas nozīmes attīstības centrs	Mārupes novada teritorija
○ Rīga - valsts galvaspilsēta	Novadi
Rīgas metropoles telpas	Rīgas plānošanas reģiona robeža
lekšējā telpa	

Attēls Nr.2 Mārupes novada novietojums Rīgas metropoles kontekstā

-

Novada teritorija: novadu veido četras teritoriālā iedalījuma vienības – Babītes pagasts, Mārupes pagasts, Salas pagasts, kā arī, no 2022. gada 1. jūlija – Mārupes pilsēta. Novada kopējā platība 34726,67 ha, no kuras 35% aizņem meži, 15% purvi, 9% ūdeņi un 17% lauksaimniecības zemes. Nozīmīgu daļu aizņem polderu teritorijas – apmēram 19% no novada kopējās platības, jeb 6613 ha.
-

Administratīvais centrs: Mārupes ciems, no 2022.gada 1.jūlija – Mārupes pilsēta. Administratīvā centra attālums līdz Rīgas centram aptuveni 6,2 km.
-

Iedzīvotāji: 2021. gada sākumā 36 686 iedzīvotāji (PMLP dati), kas ir 1,77% no Latvijas kopējā iedzīvotāju skaita. Iedzīvotāju vidējais blīvums – 1,05 iedz/ha. Mārupes novads ir novads ar straujāko iedzīvotāju skaita pieaugumu – 5,24% 2020.gadā, kā arī jaunākais iedzīvotāju vecuma ziņā (vidējais vecums: 33 gadi). Iedzīvotāju skaits novadā, visdrīzāk, turpinās stabili pieaugt, 2040. gadā pārsniedzot 45 000 iedzīvotājus.
-

Galvenās dabas un kultūrvēstures vērtības: ĪADT dabas liegums “Babītes ezers”, Ķemeru nacionālais parks, dabas liegums “Cenas tīrelis”, dabas parks “Beberbeķu dabas parks”, 19 mikroliegumi, vietējas nozīmes aizsargājama dabas teritorijas “Jaunmārupes dabas parks”, kā arī Ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis “Krāču kalni”, Nordeķu-Kalnciema kāpu grēda, Lielupe, rekreācijas mežs “Ziemassvētku kauju piemiņas vietas”, Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas meži un - Mežu aizsargjosla ap Rīgas valstspilsētu. Piņķu Sv. Nikolaja (Jāņa) luterāņu baznīca un Sv. Annas luterāņu baznīcas, Salas Sv. Jāņa baznīca, Švarcenieku muiža, Babītes pilskalns u.c.
-

Izglītība: Mārupes novadā kopumā ir 13 pašvaldības izglītības iestādes, tai skaitā 2021.gadā uzbūvētā PII “Zīļuks” Jaunmārupē. Vidējo izglītību nodrošina 2 pašvaldības izglītības iestādes – Mārupes valsts ģimnāzija un Babītes vidusskola. Novadā darbojas arī Mārupes Mūzikas un mākslas skola un Babītes Mūzikas skola. Papildus novadā darbojas 18 privātās izglītības iestādes, kas vairumā gadījumu nodrošina pirmsskolas izglītības programmas. Starp privātajām izglītības iestādēm Babītes pagastā darbojas arī trīs ir starptautiskās skolas - Starptautiskā vidusskola “Ekziperī”, King’s College - the British School of Latvia, un The International School of Latvia.
-

Sporta infrastruktūra: novadā kopumā ir 7 pašvaldības sporta kompleksi un sporta bāzes (Mārupes, Tīraines un Babītes sporta kompleksi, Mārupes Valsts ģimnāzijas, Jaunmārupes pamatskolas un Skultes sākumskolas sporta bāzes, Spuņciema sporta halle). Pie Babītes sporta kompleksa izbūvēts peldbaseins. Novada ciemos vairāki stadioni un sporta laukumi, 3 skeitparki, pumptrack trase Tīrainē, strītbola laukumi, āra vingrošanas trenažieri. Papildus privātais sektors

piedāvā sporta un atpūtas iespējas: 2 golfa klubi, BMX trase Tīrainē, tenisa skolas hokeja halles, veikborda parks "Mārupe Wake park", pludmales volejbols, zirgu staļļi, džudo klubi, ūdensslēpošana, burāšana, laivošana, florbols, automoto.

Kultūrvidē: Mārupes Kultūras nams, Babītes Kultūrizglītības centrs Piņķos, "Vietvalži" - Kultūrizglītības centra filiāle Salas pagastā. Mārupes novada bibliotēka Piņķos ar tās filiālēm: Babītes bibliotēka, Mazcenas bibliotēka, Salas bibliotēka.

Veselība un sociālie pakalpojumi: kopumā novadā darbojas 23 ārstniecības iestādes novadā, Sociālais dienests Mārupē ar filiālēm, Sociālā dienesta un daudzfunkcionālo sociālo pakalpojumu centrs Piņķos ar filiālēm novada ciemos, 3 dienas centri Mārupē, 2020.gadā uzsākta Jauniešu mājas izveide Mārupē. Babītes pagastā atrodas privātais pansionāts - Lielās ģimenes māja "Senior Babite".

Uzņēmējdarbība: 2021.gadā novadā darbojās 4 593 uzņēmumi, nodrošinot 29 062 darbavietas. Uzņēmumu skaits ik gadu pieaug. Novadā ir attīstīta inovatīvā ražošana, specializētā lauksaimniecība, nekustamo īpašumu attīstīšana. Lidostas "Rīga" atrašanās novadā, piesaista loģistikas pakalpojumus. Novada atpazīstamākie uzņēmumi: AS "Air Baltic Corporation", SIA "Mārupes siltumnīcas"; SIA "Kreiss"; AS "MADARA Cosmetics", "AS "Printful Latvia", SIA "Omniva"; VAS "Latvijas Pasts"; SIA "Lightspace Technologies", SIA "UAVFACTORY", SIA "POLIPAKS", SIA "Orkla Foods Latvija", ", SIA "LEAX Baltix", SIA "LĀČI", SIA "HAGBERG".

Nozīmīgi infrastruktūras objekti: Starptautiskā lidosta "Rīga" ar lielu ietekmi uz transporta plūsmu un teritorijas izmantošanas tendencēm. Novadu šķērso valsts galvenie autoceļi A5 Rīgas apvedceļš (Salaspils-Babīte), A8 Rīga-Jelgava, A9 Rīga (Skulte)-Liepāja, A10 Rīga-Ventspils, valsts reģionālie autoceļi P132 (Rīgas robeža-Jaunmārupe), P133 (Lidostas pievedceļš) un P101 Kalnciems-Kūdra, dzelzceļa līnijas Torņkalns-Tukums II (stacija Babīte) un Rīga-Jelgava (stacija Tīraine). Novadā plānota dzelzceļa trases *Rail Baltica* būvniecība un Rīgas Ziemeļu transporta koridora trases izbūve.

Viedā pilsētvidē: 2020. gadā apstiprināts Mārupes novada Ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāns, un secīgi izstrādāts Mārupes novada pašvaldības Energo pārvaldības plāns 2021. – 2030. gadam. 2017. gadā Babītes novada pašvaldība izstrādājusi Rokasgrāmatu energo pārvaldības sistēmas izveidei un ieviešanai Babītes novada pašvaldībā. Kopš 2018.gada Mārupes novada pašvaldība organizē konkursu uz atbalstu energoefektivitātes pasākumu

veikšanai daudzdzīvokļu dzīvojamās ēkās (saules kolektori un saules paneli). No atjaunīgiem energoresursiem pašvaldībā izmanto: saules enerģiju (Jaunmārupes pamatskolas siltuma un elektroapgādei), zemes siltumenerģiju (bērnudārzs “Zīļuks” siltumapgāde), gaiss – gaiss siltumsūkņus nelielu sabiedrisko ēku siltumapgādē (Tūrisma informācijas centrs un būvniecības stadijā esošais Jauniešu centrs). Ar 2020. gadu ir uzsākts darbs pie ielu apgaismojuma nomaiņas uz LED gaismekļiem. Novadā tiek izmantots pašvaldības administrēts videonovērošanas datu pārraides tīkls (centralizēts videoieraksta serveris un 29 stacionārās tīkla (IP) videonovērošanas kameras).

Atpazīstamība: Mārupes gurķi, Babītes rododendri, Starptautiskā lidosta “Rīga”, Cenas tīrelis, Babītes ezers un Babītes ezera polderis, Božu ūdenskrātuve, Piņķu Sv. Nikolaja (Jāņa) luterāņu baznīca, Spilvas ražotne, Lāču maizes ceptuve, Madara Cosmetics, Saliena un Via Jurmala Outlet Village.

Mārupes novada vērtības sabiedrības skatījumā

Teritorijas attīstības ietvars

Mārupes novada teritorijas ilgtermiņa attīstība prognozējama kontekstā ar galvenajām tendencēm un uzstādījumiem, kas izriet no demogrāfiskajām prognozēm, augstāka līmeņa plānošanas dokumentos un nozaru politikas plānos izvirzītajām prioritātēm un rīcībām, kā arī kaimiņu novadu attīstības plānošanas dokumentos paredzētajiem attīstības virzieniem.

Teritorijas attīstības līmeņa indeksi pēc 2020.gada datiem salīdzinot ar 2019.gadu, apvienotā novada līdzšinējās pašvaldībās bijuši starp augstākajiem

valstī – Babītes novads ieņēma 3.vietu (vērtība 1,772), bet Mārupes novads jau ilgstoši ir 1.vietā (2020.gada vērtība 2,240).

Demogrāfiskā situācija krasi atšķiras no kopējās situācijas Latvijā - iedzīvotāju skaits strauji pieaug gan dabiskās kustības, gan migrācijas procesu rezultātā un novada iedzīvotāju vecuma struktūra liecina par demogrāfisko ilgtspēju arī turpmāk. Demogrāfiskā bāzes scenārija aprēķini liecina, ka **iedzīvotāju skaits Mārupes novadā, visdrīzāk, turpinās stabili pieaugt visās vecuma grupās, 2040.gadā pārsniedzot 45 000.**

Atbilstoši prognozēm, potenciālo pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklētāju skaits stabilizēsies un pat kritīsies, bet **būtiskākās izmaiņas ir gaidāmas vidusskolas vecuma grupā**, kurā potenciālo skolēnu skaits tuvāko 7-9 gadu laikā dubultosies, pēc tam stabilizējoties.

Palielināsies iedzīvotāju skaits vecumā no 19-64 g.v., līdz ar to jāpievērš uzmanība **mūžizglītības pieejamībai** un attīstības iespējām, iespējām iegūt papildus izglītību arī attālināti.

Darbspējas vecuma (19-64 g. v.) iedzīvotāju skaita pieaugums periodā līdz 2034.gadam prognozēts par trešdaļu, kas var nozīmēt arī būtisku personīgā transporta pieaugumu, **svārstmigrācijas pieaugumu** un satiksmes infrastruktūras noslogojumu, dodoties uz darbu Rīgā. Vienlaikus Mārupes pašvaldībā pieaug arī reģistrēto uzņēmumu skaits, kas nodrošina darba vietas arī Rīgas iedzīvotājiem, līdz ar to svārstmigrācija notiek abos virzienos. Rīgas metropoles rīcības plānā viens no sadarbības prioritāriem virzieniem ietver infrastruktūras atjaunošanas, satiksmes organizācijas u.c. projektus.

Mārupes novada **apdzīvojumam ir izteikti nevienmērīgs** - augsts apdzīvojuma blīvums ir tiešā Rīgas valstspilsētas tuvumā (Tīraine, Mārupe, Tēriņi, Babīte, Spilve un Mežāres), Piņķu un Jaunmārupes ciemos, savukārt attālākiem ciemiem ir skraja apbūve (Kaģi, Klīves, Pavasari) vai pat vispār nav apbūves (Bļodnieki). Risinājumi pakalpojumu nodrošinājumam meklējami saskaņoti ar sabiedriskā transporta nodrošinājumu, mērķi veidot kompaktu un funkcionāli daudzveidīgu apbūvi un veicināt darbavietu pieejamību tuvāk dzīvesvietai;

Atbilstoši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumam, no 2022.gada 1.jūlija **Mārupes ciemam tiek piešķirts pilsētas statuss**, radot ietekmi uz īpašumu vērtībām, atsevišķiem nosacījumiem uzņēmējdarbībai un nepieciešamību pārskatīt līdzšinējos plānojumus attiecībā uz Mārupes robežu, kā arī formulēt pilsētas identitāti un novada administratīvā centra lomu.

-

Kā nozīmīgs Mārupes novada teritorijas attīstību ietekmējošs elements vērtējama **Starptautiskās lidostas “Rīga” attīstība**, nodrošinot tās sasniedzamību un iekļaušanos novada apdzīvojuma struktūrā, darbavietu un publiskās ārtelpas nodrošinājumā.
-

Mārupes novads Rīgas metropoles reģiona kontekstā iekļaujas *urbanizētajā Pierīgas telpā* un *Pierīgas rekreācijas un vides aizsardzības telpā*, nodrošinot **Rīgas rekreācijas telpu**, kas rada pastiprinātu slodzi uz ĪADT, attiecīgi plānojama atbilstošas infrastruktūras attīstība, kas realizējama savstarpēji sadarbojoties pašvaldībām un plānošanas reģionam;
-

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija “Latvija 2030” akcentē dabu kā nākotnes kapitālu, nosakot dabas vērtību un pakalpojumu ilgtspējīgu apsaimniekošanu kā vienu no ilgtermiņa rīcības virzieniem. Lietojot šo vērtīgo resursu arī Mārupes novadā būs **jāpiemēro aprites ekonomikas pieejas un “Zaļā kursa” noteiktie virzieni** - veicināt oglekļa mazietilpīgu, resursu efektīvu un klimatnoturīgu attīstību, īstenot drošas un kvalitatīvas bioloģiskas pārtikas apriti un dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, ietverot gaisa piesārņojuma samazināšanu, ūdeņu stāvokļa uzlabošanu un atkritumu apsaimniekošanas uzlabošanu.
-

Atbilstoši Latvijas valsts autoceļu stratēģijai, plānota esošo **galveno autoceļu pārbūve par ātrgaitas ceļiem** (A10, A9 un A5), mainot piekļuves risinājumus šiem ceļiem, radot nepieciešamību attīstīt paralēlos ceļus, velo un gājēju šķērsojumus.
-

Transporta attīstības pamatnostādņēs 2021.-2027. gadam *Rail Baltica* attīstībai noteikts mērķis - integrēta transporta sistēma, kas nodrošinās drošu, efektīvu, pieejamu un ilgtspējīgu mobilitāti, tādejādi veicinot valsts ekonomisko izaugsmi, reģionālo attīstību un virzību uz klimatneitrālu ekonomiku. **Rail Baltica dzelzceļa trases** būvniecība izmainīs iedzīvotāju un kravu mobilitāti valstī, radīs novadā iespējas mainīt pārvietošanās paradumus un attīstīt mobilitātes punktus, un vienlaikus ietekmēs arī uzņēmējdarbības telpisko perspektīvu – darījumu un publiskās teritorijas.
-

Valsts politika reģionālās nozīmes sabiedriskā transporta maršrutu tīklu paredz attīstīt tā, lai maršrutos **ar lielu pasažieru plūsmu pārvadājumi pamatā tiktu nodrošināti ar vilcieniem**, savukārt pārvadājumi ar autobusiem tiks veikti vietās, kur vilcieni nekursē, vai kā pārvadājumi, kas pieved pasažierus vilcienu satiksmei. Pakārtoti šai virzībai, plānojams **iekšējo vietējas nozīmes centru savienojumu nodrošinājums**.
-

Līdz ar pašvaldību funkciju centralizāciju un pašvaldību apvienošanu lielākās vienībās, pieaug **nepieciešamība pēc efektīvām vietēja līmeņa plānošanas, informācijas apmaiņas un pat pārvaldības struktūrām** kā starpnieku starp

iedzīvotāju un “lielo” pašvaldību, ko var nodrošināt “apkaimju” līmenī. Stiprinot kopienu lomu novada attīstībā, mazinās sabiedrības segregācija, ko rosinājusi “privāto ciematu” veidošana.

Aktuālas tehnoloģiskās tendences **pašvaldības pārvaldības jomā** būs virtuālie asistenti un digitālā identitāte, pārvaldības risinājumi lielā mērā būs balstīti uz mobilajam tehnoloģijām. Atbilstoši konceptuālajam modelim pēc administratīvi teritoriālās reformas pakalpojumus klātienē paredzēts nodrošināt tikai Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru (VPVKAC) tīkla ietvaros, pakāpeniski aizvietojo un iestāžu klientu apkalpošanas centrus.

Sekmējot Latvijas Nacionālā **enerģētikas un klimata plānā** 2021.-2030.gadam iezīmētos mērķus, nepieciešami kompleksi ilgtermiņa risinājumi valsts un pašvaldību ēku energoefektivitātes paaugstināšanai, tai skaitā siltumenerģijas patēriņa samazināšana apkurei (mērķis 2030.gadā samazinājums par 30% salīdzinot ar 2020.gadu), apglabāto atkritumu apjoma samazināšana, dažāda veida atkritumu atkārtota izmantošana, pārstrāde un reģenerācija, visu notekūdeņu atbilstoša savākšana un attīrīšana, dūņu apsaimniekošanas infrastruktūras izveide. **Aprites ekonomika un viedo risinājumu piemērošana** īstenojama sadarbībā ar reģionu un kaimiņu pašvaldībām, sekmējot arī efektīvu un modernu novada pārvaldību.

Novada situāciju raksturo tā stipro un vājo pušu, iespēju un draudu izvērtējums, kas pilnā apjomā iekļauts stratēģijas pielikumā.

SPĒKS

ĢEOGRĀFISKAIS NOVĪETOJUMS
DABAS VĒRTĪBAS
RADOŠI UN INOVATĪVI UZŅĒMĒJI
VISSTRAUJĀK AUGOŠAIS IEDZĪVOTĀJU SKAITS

DRAUDI

MONOFUNKCIONĀLA APBŪVE
SADRUŠTALOTA IDENTITĀTE
MĀRUPES PILSĒTAS PIEVĪENOŠANA RĪGAI
ANTROPOĢENĀ SLODZE UZ DABAS TERITORIJĀM

VĀJĀS PUSES

SABIEDRISKĀ TRANSPORTA NODROŠINĀJUMS
NAV IZTEIKTA ADMINISTRATĪVĀ CENTRA
NEVIENMĒRĪGA PAKALPOJUMU LOKĀCIJA
INDUSTRIĀLO TERITORIJU ATTĪSTĪBAS TEMPS GAR A5
PROPORCIONĀLI ZEMS KULTŪRAS LĪDZDALĪBAS INDEKSS

IESPĒJAS

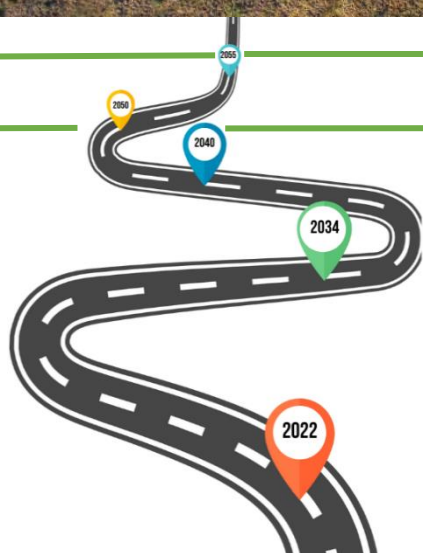
PAKALPOJUMI REĢIONA IEDZĪVOTĀJU ATPŪTAI
BIZNESA TŪRISMS (LIDOSTA UN RB STACIJA)
APKAIMJU PIEEJA
ZINĀŠANU UN TEHNOLOĢIJU IETILPĪGU PRODUKTU RAŽOŠANA

STRATĒGISKĀ DAĻA

Vizija

VADMOTĪVS

KOPĀ CEĻĀ UZ IZAUGSMI!

Vadmotīvs novada attīstībai ir visu pieejamo resursu, notiekošo procesu un iesaistīto mērķgrupu vienota virzība uz izaugsmi - izaugsmi gan katram individuāli, gan kopienā, gan arī teritoriāli novada, gan Rīgas metropoles mērogā, tādejādi sekmējot reģiona konkurētspēju un valsts kopējo virzību nosprausto mērķu sasniegšanai.

Vadmotīvs norāda uz **kopību** - stiprām ģimenes saitēm, atvērtām kaimiņattiecībām, motivētām vietējo apkaimju aktivitātēm un ciešu sadarbību ar pašvaldības pārvaldes institūcijām un vietējiem uzņēmējiem. **Ceļš** simbolizē kustību un nepārtrauktu virzību uz izvirzīto mērķi, raksturojot novada dinamisko attīstību, atrašanos būtisku satiksmes savienojumu krustpunktos, jaunu transporta un zināšanu pārneses koridoros, bet arī nepazaudējot ceļu uz sākumu – atgriešanos pie dabas un kultūras vērtībām, kas steigas laikmetā iegūst arvien lielāku nozīmi katra dzīvē un tiek uzlūktas kā priekšnosacījums ilgtspējīga dzīvesveida nodrošināšanai. **Izaugsme** novadā tiek sagaidīta katrā no ilgtspējīgas attīstības dimensijām – vides, ekonomiskajā un sociālajā, prognozējot joprojām pieaugošas tendences cilvēkresursu jomā, inovatīvu uzņēmumu piesaistē un veicinot dabas kā nākotnes kapitāla ilgtspējīgu apsaimniekošanu.

MĀRUPES NOVADA VĪZIJA

Atslēgas vārdi: Labklājīga dzīves vide, Mūsdienīgs, Attīstība, Inovācijas, Zaļš novads, Iedzīvotāji, Sabiedrība, Izglītība.

Mārupes novada **vīzija formulēta kā ilgtermiņa attīstības redzējums tālākā nākotnē:**

- Mārupes novads 2034. gadā ir novads, kura attīstība vērsta uz sabiedrības labklājības nodrošināšanu, attīstot teritoriju, veidojot infrastruktūru, kas atbilst ilgtspējīgas attīstības principiem – ātra sasniedzamība, daudzpusīga izglītība, ģimenēm draudzīga apkārtējā vide, mūsdienīgs pakalpojumu un infrastruktūras nodrošinājums, saglabātas dabas vērtības. Novadā plaši pieejama aktīva un droša publiskā ārtelpa, kur izmantojot “zaļā tīklojuma” nodrošinājumu, tiek mērķtiecīgi veicināta velotransporta lietošana, kājāmiešana un veselīgs dzīvesveids kopumā. Īstenojot modernu, viedos risinājumus un uz sadarbību balstītu novada pārvaldību, tiek nodrošināta efektīva publiskā infrastruktūra un mazināta ietekme uz klimata pārmaiņām.
- 2034.gadā Mārupes novada uzņēmumi ar inovatīviem produktiem un tehnoloģijām veicina novada ekonomisko izaugsmi un teritorijas atpazīstamību, un sekmē Rīgas metropoles areāla starptautisko konkurētspēju. Novadā ir nodrošinātas darbavietas augsti kvalificētiem vietējiem speciālistiem, ko veicina arī vietējie uzņēmēji organizējot nozarēm specifiskas profesionālās izglītības iegūšanu novadā un piesaistot novadam jauniešus un speciālistus. Novada ekonomikā pienesumu veido rekreācijas un aktīvās atpūtas pakalpojumu sniedzēji, vienlaikus ievērojot līdzsvaru ekosistēmu pakalpojumu izmantošanai un saglabājot dabas vērtības kā novada identitāti un potenciālu Pierīgas kontekstā.
- Mārupē ir aktīva, zinoša un zaļi domājoša, sociāli atbildīga sabiedrība, kas līdzdarbojas novada pārvaldībā, iesaistoties apkaimju biedrību iniciatīvās, kā arī piedalās pašvaldības pārvaldības procesos un pasākumos. Novada atpazīstamību reģionālā un starptautiskā mērogā veido kultūrtelpa ar mūsdienīgu infrastruktūru.
- Mobilitātes punktu attīstība, novada iekšējo un reģionālo transporta savienojumu attīstība, ieskaitot ātrgaitas savienojumus sasaistei ar Rīgu un apkārtējām pašvaldībām, ir veicinājusi efektīvu sabiedriskā transporta tīkla izveidi un apdzīvojama koncentrāciju – veidojas daudzfunkcionāli, pilsētvidei raksturīgi centri blīvāk apdzīvotajās vietās, kā arī attīstās vietējas nozīmes tirdzniecības un pakalpojumu objekti apkaimju centros. Pilsētas statuss Mārupei ir devis impulsu nozīmīgu publisku objektu un mūsdienīgas un kvalitatīvas ārtelpas attīstībai.
- *Rail Baltica* dzelzceļa līnijas un stacijas izbūve Lidostā, kā arī paralēlā tiešā autotransporta savienojuma no Lidostas uz apvedceļu A5 izbūve, nodrošina

Lidostas apkārtnes strauju attīstību, aktivizējot loģistikas pakalpojumu un tūrisma jomas, un veidojot Lidostu kā novada nozīmes pakalpojumu un reģionālas nozīmes mobilitātes centru.

Ekonomiskā specializācija

Apvienojoties līdzšinējiem Mārupes un Babītes novadiem, teritorijas specializācijā saglabājamās šīm teritorijām raksturīgās iezīmes, kas Babītes un jo īpaši Salas pagastos vairāk tika saistītas ar pievilcīgas un pieprasītas dzīves vides attīstīšanu dabas pamatnes teritoriju un ĪADT tiešā tuvumā, savukārt Mārupes pagastā saistījās ar Lidostas un ar to saistīto pakalpojumu un loģistikas nozaru attīstību, tūrisma un biznesa infrastruktūras pakalpojumu organizēšanu. Nākamam periodam Mārupes novadā noteikti 5 galvenie ekonomiskās specializācijas virzieni.

Kvalitatīvas un ilgtspējīgas dzīvesvides attīstīšana

Pašreizējās aplēses liecina, ka 2040.gadā Mārupes novadā dzīvos aptuveni 45 tūkstoši iedzīvotāju. Tas nozīmē, ka stratēģiskās plānošanas periodā ir sagaidāma ļoti aktīva saimnieciskā darbība dzīvesvides uzlabošanas un attīstīšanas jomā - dažāda veida ēku būvniecība, apzaļumošana, pievedceļu, veloceļu, gājēju trotuāru, bērnu rotaļlaukumu, aktīvās atpūtas teritoriju, parku, autostāvvietu izbūve, Padomju laika daudzdzīvokļu namu transformācija, darbības pievilcīgu vides objektu izveidē un attīstīšanā. Pieaugot iedzīvotāju skaitam un ar to saistītajam patēriņam novadā, paredzama arī dažādu ikdienas sadzīves pakalpojumu lomas palielināšanās. Minētās aktivitātes veicinās vietējas uzņēmējdarbības attīstību, dodot pienesumu reģionam kopumā.

Lidostas teritorijas attīstība un ar aviācijas jomu saistītas aktivitātes

Baltijas valstu lielākās lidostas plānos ir tālāka attīstība un paplašināšanās, kas balstīta uz stabilu aviopārvadājumu pieaugumu līdz pandēmijas sākumam, kā arī uz *Rail Baltica* projekta realizēšanu, kura maršrutā tiks ietverta arī lidosta "Rīga". Lidostas darbības aktivizēšana un pozīciju nostiprināšana reģionāla mēroga konkurencē nodrošinātu virkni multiplikatīvu ekonomisku efektu gan valsts, gan novada mērogā, paverot labas iespējas arī dažādu citu nozaru attīstīšanai. Ņemot vērā aviācijas jomas tradīcijas, kas veidojušās lidostas apkārtnē, novada teritorijā iespējams attīstīt ar aviācijas darbību saistītus pakalpojumus aviācijas izglītības, uzraudzības, vadības un citās jomās.

Inovatīvas ražošanas un pakalpojumu nozares, ar to saistītā loģistika

Ņemot vērā novadā, apkārtējos Pierīgas novados un Rīgā pieejamo kvalificēto darbaspēku, kā arī loģistikas pakalpojumu pieejamību, novadam ir labas iespējas augstu zināšanu un tehnoloģiju ietilpīgu inovatīvu produktu ražošanai. To pierāda jau līdz šim novērotā šāda veida uzņēmumu parādīšanās un izaugsme novada teritorijā. Atrašanās Pierīgā, lidostas "Rīga" tuvums, kā arī labi attīstītais ceļu tīkls ir izveidojuši pievilcīgus apstākļus loģistikas nozares darbībai, ko arī pierāda augstā transporta un uzglabāšanas jomas uzņēmumu līdzšinējā ienākšana un koncentrācija novada teritorijā. Loģistikas nozares attīstība ir arī nozīmīga dažādu preču ražošanas nozaru attīstīšanai novada teritorijā kā cieši saistīta ekonomiska darbība. Sagaidāmā *Rail Baltica* dzelzceļa stacija lidostas teritorijā un Starptautiskas nozīmes mobilitātes punkts nodrošinās tās ātru sasniedzamību, veicinot lidostas teritorijas arī kā pakalpojumu centra attīstību.

Rekreācijas tūrisms un aktīvā atpūta

Novadā iespējams attīstīt specializētus tūrisma produktus, ko nosaka lidostas tuvums, aviācijas tradīcijas un atsevišķi dabas objekti. Vēsturiski izveidotais eksponātu klāsts un aviācijas tradīcijas novadā ir pietiekams pamats aviācijas muzeja attīstīšanai. Starptautiskas nozīmes lidostas apkārtnē ir iespējama biznesa tūrisma attīstīšana-konferenču, izstāžu, semināru, biznesa forumu un līdzīgu pasākumu organizēšana. Potenciāla vietējā tūrisma niša ir Rīgas iedzīvotāju īstermiņa atpūtas vizītes, apmeklējot novadā pieejamās zaļās zonas, dabas takas, veloceliņus un maršrūtus, ēdināšanas iestādes, dabas objektus un aktīvās atpūtas piedāvājumus, jo īpaši svaigā gaisā. Nozares attīstība veidojama kā komplekss reģionāla mēroga tūrisma piedāvājums Rīgas metropoles areāla kontekstā, iesaistoties kopīgā pārvaldības modelī.

Lauksaimniecības/dārzkopības produkcija tuvējiem noieta tirgiem (Rīga un Pierīga)

No kopējās novada teritorijas 17% aizņem lauksaimniecībā izmantojamā zeme. Tajā iespējams veidot vidi, kas veicina modernas netradicionālās lauksaimniecības attīstību, nodrošinot lauksaimniecības produktu pilna cikla izstrādi no audzēšanas līdz pārstrādāta produkta realizācijai, kas veicinātu to pārdošanu ne tikai Rīgā un Pierīgā, bet arī citās teritorijās. Ar šo jomu arī cieši saistīta daudzu mājražotāju un amatnieku pamatdarbība un produkcijas realizācija, tai skaitā lauksaimnieciskie produkti tiek ražoti arī ciemu teritorijās, izdevīgu transporta savienojumu tuvumā, tādējādi samazinot ražošanā un piegādē patērētos energoresursus.

Stratēģiskie mērķi

Novada vīzijas sasniegšanai izvirzīti četri stratēģiskie mērķi (SM), kas aptver ilgtspējīgas attīstības dimensijas un akcentē vienojošo elementu izvirzīto uzdevumu veiksmīgai īstenošanai – efektīvu pārvaldību.

Definētie mērķi izriet no ilgtermiņa vīzijas uzstādījumiem, seko reģiona attīstības tendencēm un ir vērsti uz politikas dokumentos izvirzītajām prioritātēm, kā arī respektē stratēģijas izstrādes gaitā paustās sabiedrības intereses. Ievērojot pēctecības principu, mērķi sekmē arī līdzšinējo Mārupes novada un Babītes novada virzīto politiku īstenošanu. Stratēģiskie mērķi veido pamatu prioritāšu noteikšanai un rīcību identificēšanai vidējā termiņā.

SM1 (Sabiedrība) - Zinoša, atbildīga, mūsdienīga, ģimeniska un aktīva sabiedrība

Mērķi raksturo attīstīta vietējā sociālā infrastruktūra un publiskā telpa, ko aktīvi izmanto dažādas sabiedrības mērķgrupas, līdzdarbojoties savas dzīves vides un sabiedrības prasmju pilnveidošanā. Plašs brīvā laika pavadīšanas un kultūras pasākumu piedāvājums veicina ģimenes tradīciju kopšanu, aktīvu, veselīgu un harmonisku dzīvesveidu. Mērķis paredz piedāvāt katram iedzīvotājam kvalitatīvu un pieejamu publisko pakalpojumu nodrošinājumu, kas sekmēs daudzveidīgu izglītību, plašas sporta centru piedāvātās iespējas, mūsdienīgus kultūras pakalpojumus, un iedzīvotāju profilam atbilstošus sociālos, veselības un drošības pakalpojumus. Sabiedrība kā vienota ģimene atbalsta novada izaugsmi, atbildīgi realizē savu potenciālu stiprinot novada identitāti.

SM2 (Vide) - Kvalitatīva, droša un daudzveidīga vide, ilgtspējīgai dzīves un darba telpai

Mērķis paredz veidot harmonisku un kvalitatīvu dzīves vidi, nodrošinot pakalpojumu pieejamību, darba vietas un brīvā laika pavadīšanas iespējas dzīvesvietā vai organizējot to sasniedzamību izmantojot sabiedriskā transporta vai mikromobilitātes risinājumus. Augsta mobilitāte un droša satiksmes infrastruktūra nodrošināma gan savienojumos ar Rīgu, kaimiņu novadiem, gan iekšējo apdzīvojuma centru savienojumiem pēc iespējas balstoties uz dzelzceļa satiksmi. Mērķis ietver modernas un efektīvas inženierinfrastruktūras izveidi, viedo risinājumu piemērošanu un klimatneitralitātes mērķu sasniegšanu, vides piesārņojuma mazināšanu uz ūdenstilpēm un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. Novada resursu ilgtspējīga izmantošana nodrošina ekosistēmu pakalpojumu piedāvājumu un veicina tūrisma jomas attīstību novadā.

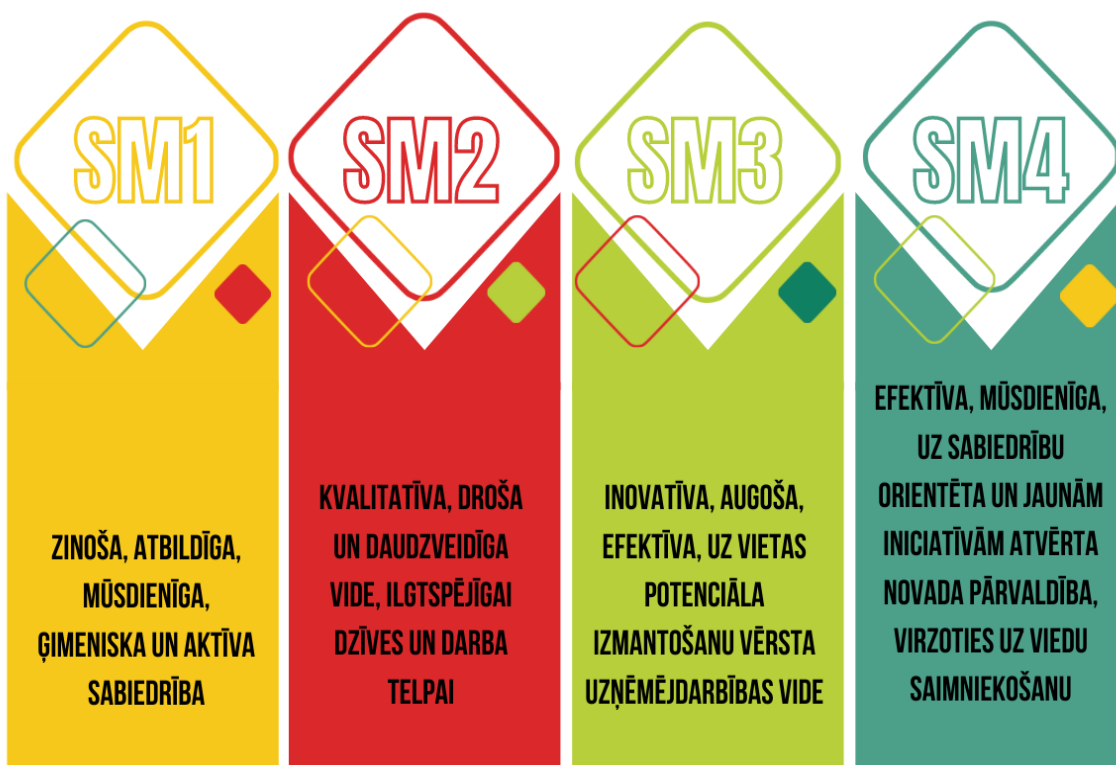
SM3 (Ekonomika) - Inovatīva, augoša, efektīva, uz vietas potenciāla izmantošanu vērsta uzņēmējdarbības vide

Novads pozicionējams kā teritorija ar augstu ekonomisko efektivitāti, attīstītu vietējo pakalpojumu sektoru, kas sekmē ilgtspējīgas dzīvesvides veidošanos, nodrošinot līdzsvaru uzņēmējdarbības un dzīvesvides attīstībā, samazinot svārstmigrācijas ietekmes. Piedaloties Rīgas metropoles reģiona konkurētspējas veicināšanā, ar augstajām tehnoloģijām un inovatīvām ražotnēm saistīti uzņēmumi attīstās tam piemērotā, ar kvalitatīvu infrastruktūru un mobilitāti nodrošinātā teritorijā, ražošanā nodrošinot tīras ražošanas un klimatneitrālu risinājumu izmantošanu. Mērķi pamato novadā strauji augošais, tai skaitā gados jaunu un labi izglītotu, iedzīvotāju skaits, kas rada lieliskas iespējas šo resursu izmantot uzņēmējdarbības attīstībā. Arī novada teritoriālais izvietojums ir pievilcīgs jaunu investoru piesaistei inovatīvu produktu ražošanai un modernu pakalpojumu sniegšanai. Lidostā "Rīga" attīstītais biznesa parks piesaista starptautiskās investīcijas, kā pakalpojumu un darījumu centrs tiek izmantots novada atpazīstamības veicināšanai, ar Jūrmalu un Rīgu kopīgi attīstāmu tūrisma produktu ieviešanai, specifiska darījumu tūrisma attīstībai, nozīmīgu sporta un atpūtas objektu izveidei.

SM4 (Pārvaldība) - Efektīva, mūsdienīga, uz sabiedrību orientēta un jaunām iniciatīvām atvērta novada pārvaldība, virzoties uz viedu saimniekošanu

Mērķis ietver pieejas maiņu pārvaldības risinājumos, attīstot ciešu sadarbību ar apkaimju līderiem un īstenojot sabiedrības iniciētas rīcības novadā un reģionā. Sabiedrībai būtisku lēmumu pieņemšanā līdzatbildīgi iesaistās vietējo kopienu pārstāvji, uz sabiedrības un pašvaldības savstarpējas uzticēšanās pamata tiek uzturēts konstruktīvs dialogs un deleģētas ar dzīvesvides kvalitāti saistītas funkcijas. Pakalpojumu sniegšana tiek efektīvi nodrošināta fokusējoties uz reģionālo pieeju un sadarbību Rīgas metropoles telpā, aktīvi piedaloties inovāciju izstrādē un ieviešanā, viedo risinājumu izmantošanā. Ar privāto sadarbības partneru ieguldījumu tiek attīstīta publiskā infrastruktūra, daudzveidota sabiedriskā dzīve un attīstīta uzņēmējdarbība.

ILGTERMIŅA PRIORITĀTES

- Aktīva sabiedriskā dzīve un telpa novadā
- Daudzveidīgas izglītības pieejamība
- Klimatneitralitātes veicināšana un dabas potenciāla saglabāšana
- Augsta mobilitāte un pakalpojumu pieejamība
- Līdzsvars uzņēmējdarbības un dzīvesvides attīstībā
- Atbalsts inovācijām un mazā biznesa attīstībai
- Uz sadarbību orientēta un atvērta pārvaldība
- Inovatīvi un viedi risinājumi

Attēls Nr.3 Stratēģiskie mērķi un ilgtermiņa prioritātes

Ilgtermiņa prioritātes

Stratēģisko mērķu īstenošanai tiek noteikti svarīgākie attīstības virzieni – ilgtermiņa prioritātes, kas vienlīdz būtiskas gan novada attīstībai, gan sekmē nacionālā un reģionālā līmenī izvirzītos mērķus. Prioritātes balstās uz šodien aktuālo problēmu un sagaidāmo izaicinājumu risināšanu, to vērtējot ilgtermiņa perspektīvā. Prioritātes tematiski pakārtotas stratēģiskajiem mērķiem, taču ir papildinošas un īstenojamas savstarpējā mijiedarbībā.

Aktīva sabiedriskā dzīve un telpa novadā

Novada prioritāte ir radīt tādu apstākļu kopumu, kas rada iedzīvotājiem vēlmi uzturēties novadā, piederēt savam novadam un veidot novadu atbilstoši savām vajadzībām.

Tas iekļauj:

- ✓ Atbalstu apkaimju pieejas iedzīvināšanai, to darbībai;
- ✓ novada identitātes formulēšanu, sabiedrības saliedēšanu;
- ✓ Sabiedrības līdzatbildības ieviešanu, atsevišķu funkciju un uzdevumu deleģēšanu;
- ✓ Priekšnosacījumus lokālo apdzīvojuma centru un daudzveidīgas vides attīstībai, to veicinošs pašvaldības regulējums;
- ✓ Resursi sabiedrisku un publisku objektu īstenošanai sadarbībā ar apkaimēm un privātiem partneriem;
- ✓ telpa, laiks un cilvēkresursi radošām izpausmēm;
- ✓ kultūrtelpas attīstība un aktīva izmantošana;
- ✓ Kultūras kapitāla attīstīšana (mantojums, kultūras pasākumi, jaunas iniciatīvas),
- ✓ Dzīvesvides uzlabošana – augsta pakalpojumu (izglītības iespējas, veselības aprūpe, kultūra, sports, sociālie pakalpojumi) kvalitāte un piedāvājums, droša vide un kvalitatīvs infrastruktūras nodrošinājums;
- ✓ Sporta un aktīvās atpūtas piedāvājums, novadam specifisku sporta veidu attīstība, sekmējot novada identitāti un piesaistot nozīmīgus sporta pasākumus.

Daudzveidīgas izglītības pieejamība

Prioritāte vērsta uz iespējām iegūt kvalitatīvu, darba tirgū pieprasītu izglītību, nodrošināt izglītības pieejamību visām interešu un vecuma grupām, sniedzot atbilstošus mūžizglītības un kompetenču izglītības pakalpojumus novadā uz vietas un arī sadarbībā ar kaimiņu pašvaldībām un privāto sektoru, kas īstenojami attīstot arī modernās tehnoloģijas zināšanu ieguvei.

Prioritāte īstenojama atbalstot:

- ✓ pirmsskolas izglītības nodrošināšanu pēc iespējas tuvāk dzīves vietai
- ✓ kvalitatīvas pamatzglītības pieejamību novadā
- ✓ pieaugošas vidējās izglītības iespējas novadā
- ✓ interešu izglītības un jaunrades veicināšanu;
- ✓ sniegt atbalstu novada specializācijai atbilstošas profesionālās izglītības ieguvei, piemēram, aviācijas, tūrisma, dārzkopības jomās, inovatīvo nozaru attīstībai veicināma uzņēmēju sadarbība ar zinātnes iestādēm;
- ✓ atbalsts senioriem sevis pilnveidošanas un sociālās iesaistes stiprināšanai.

Klimatneitralitātes veicināšana un dabas potenciāla saglabāšana

Dabas vērtību potenciāla izmantošana tiek skatīta gan kā iespēja veicināt ar rekreācijas un tūrisma jomu saistītu uzņēmējdarbību, gan sekmēt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgas vides nodrošināšanu novada iedzīvotājiem un viesiem. Pārdomāta dabas pamatnes teritoriju un ĪADT izmantošana ir izvirzāma par prioritāti, piemērojot ekosistēmu pakalpojumu pieejas principus un neveicinot dabas vērtību privatizāciju. Klimatneitralitāte ietver tehnoloģisko risinājumu pieeju (SEG emisiju samazināšanu, “zaļo” inovāciju atbalstīšanu u.c.) un dzīvesveida maiņas pieeju (netiešiem SEG emisiju samazinājumiem, sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumiem u.c), mijiedarbībā ar ilgtspējīgu dabas resursus pārvaldību.

Prioritāte ietver:

- ✓ pašvaldības ilgtspējīgu attīstību, veicinot viedu, klimatneitrālu un spējīgu pielāgoties (adaptīvu) dzīves telpu, attīstībā izvēloties zaļo infrastruktūru un izmantojot atjaunīgos energoresursus;
- ✓ resursu pārdomātu un efektīvu izmantošanu, piesārņojuma mazināšanu, viedu un “zaļo” tehnoloģiju risinājumu atbalstīšanu uzņēmējdarbībā un pakalpojumu attīstībā, gan privātā gan pašvaldības sektorā;
- ✓ atbalstu efektīvai un zaļai mobilitātei, veicinot optimālu pārvietošanās infrastruktūru, attīstot sabiedriskā transporta un mikromobilitātes infrastruktūru, mainot iedzīvotāju pārvietošanās paradumus, palielināt resursu efektīvu un videi draudzīgu transportlīdzekļu veidu lietošanu;
- ✓ zināšanās un pētījumos balstītu pieeju vērtīgu un ĪADT apsaimniekošanā un saimnieciskās darbības veikšanā;
- ✓ vides kvalitātes datu analīzi lēmumu pieņemšanā saistībā ar piesārņojošu darbību veikšanu;
- ✓ dabas potenciāla izmantošanu, veidojot rekreācijas telpas, ietverot ar sportu un aktīvo atpūtu saistītu objektu un atpūtas zonu veidošanu, tai skaitā starptautiskā līmenī;
- ✓ dabas vides un kultūrtelpas saglabāšanu un publisku pieejamību pētniecībai, izziņai, sabiedrības veselībai un identitātes stiprināšanai;
- ✓ kvalitatīvas un pieejamas publiskās ārtelpas attīstīšanu vienotā dabas pamatnes teritoriju un ĪADT tīklojuma nodrošināšanai;

- ✓ energoefektīvu un daudzfunkcionālu apdzīvojuma struktūru attīstība, kas samazina ietekmi uz klimata pārmaiņām un vides kvalitāti.

Augsta mobilitāte un pakalpojumu pieejamība

Transporta infrastruktūras un mobilitātes attīstības virziens ieņem īpašu vietu Pierīgas satiksmes plūsmās. Starptautisku kravu un pasažieru savienojumu noslogotajās teritorijās jānodrošina līdzsvars starp nacionālo prioritāšu īstenošanu, novada ekonomisko attīstību un kvalitatīvas dzīvestelpas saglabāšanu – apdzīvojuma un satiksmes telpiski līdzsvarotu attīstību. Mobilitāte sniedz iespējas meklēt optimālākos risinājumus publisko pakalpojumu organizācijai kopējā apdzīvojuma struktūrā, tai skaitā reģionālā mērogā un sadarbībā ar kaimiņu pašvaldībām, attīstot kvalitatīvus iekšējos un ārējos satiksmes savienojumus.

Veidojot modernu novada infrastruktūru priekšplānā virzāma:

- ✓ līdzsvarota infrastruktūras un pakalpojumu pieejamība visā teritorijā, uzlabojot novada iekšējo sasniedzamību, sabiedrisko transportu, mikromobilitāti un ieviešot digitālos un viedos risinājumus pakalpojumu sniegšanā;
- ✓ augstas intensitātes transporta koridoru attīstībai pakārtotie pasākumi, nodrošinot iespēju tos izmantot droši un efektīvi, tai skaitā ekonomiskās darbības veicināšanai novadā, attiecinot pieeju vienlīdz uz autotransporta un sliežu transporta tīklu, attīstāmo *Rail Baltica* dzelzceļa infrastruktūru;
- ✓ drošība uz ceļiem un saprotams hierarhiskais dalījums transporta prioritātes un gājēju prioritātes zonās;
- ✓ pilnvērtīgas un kvalitatīvas mikromobilitātes infrastruktūras veidošana visu līmeņu (lokālā, novada nozīmes un reģionāla līmeņa) savienojumu nodrošinājumam;
- ✓ mobilitātes punkti un tajos sniedzamie pakalpojumi, tam atbilstoša infrastruktūra un priekšnosacījumi teritorijas izmantošanas regulējumā attīstot intensīvākas apbūves un darījumu teritorijas, un veicinot mobilitātes infrastruktūras attīstību pie pasažieru dzelzceļa stacijām;
- ✓ pakalpojumu inženiertehnisko risinājumu augsta efektivitāte un skatījums ārpus administratīvajām robežām;
- ✓ virszemes un pazemes komunikāciju un satiksmes koridoru izmantošanas risinājumi.

Līdzsvars uzņēmējdarbības un dzīvesvides attīstībā

Novada ekonomiskās attīstības pamatu veido uzņēmējdarbība un iedzīvotāji, taču Pierīgas urbanizētajā telpā tie var konkurēt par vietu un pārvietošanos, drošu vidi un infrastruktūru. Līdzsvarotai attīstībai nepieciešama vienlaikus abu atrašanās līdzās un iespējas norobežoties no radītajām ietekmēm un apstākļiem. Mērķa sasniegšanai

liela nozīme ir stingram regulējumam un rīcībai, interešu saskaņošanai, savstarpēja ieguvuma nodrošināšanai:

- ✓ darba vietu nodrošināšana vietējai sabiedrībai, ievērojot vecuma struktūru, attālinātā darba iespējas
- ✓ uzņēmējdarbības attīstība jomās, kas balstīta uz vietējo resursu, izmantošanu, augstas pievienotās vērtības produktu radīšanu;
- ✓ atbalsts inovācijām, sadarbībai ar zinātniskajām institūcijām, augsta servisa risinājumiem;
- ✓ atbalsts vietējā tūrisma potenciāla attīstībai, sadarbībai un kopīgu produktu veidošanai (kaimiņu pašvaldības, Lidosta, viesmīlības pakalpojumu sniedzēji u.c. sektoru sadarbības ķēžu veidošanai)
- ✓ sadarbība ar uzņēmējiem, privātās un publiskās partnerības modeļu attīstīšana;
- ✓ efektīvi un klimatneitrāli risinājumi, elektrotransporta izmantošana u.c.
- ✓ vietējas nozīmes pakalpojumu un darījumu objektu attīstība apdzīvojuma centros un mobilitātes punktos, sekojot pakalpojuma pieprasījumam;
- ✓ nozarēm un vietai pielāgotas infrastruktūras attīstīšana.

Atbalsts inovācijām un mazā biznesa attīstībai

Mārupes novads iekļaujoties Rīgas metropoles areāla telpā līdzdarbojas reģiona konkurētspējas attīstībā. Ar starptautiskās lidostas “Rīga” un plānoto *Rail Baltica* dzelzceļa stacijas atrašanos novada teritorijā, tā ekonomiskā specializācija joprojām būs vērsta uz transporta un loģistikas pakalpojumu nozari, tehnoloģiju un viedo risinājumu attīstību. Līdztekus starptautiski atpazīstamiem lieliem uzņēmumiem, novadā ir augsts potenciāls attīstīt maza mēroga uzņēmējdarbību, saistītu ar rekreācijas tūrismu, aktīvo atpūtu, pakalpojumu jomu, lauksaimniecības nišas produktiem, kā arī augstas pievienotās vērtības produktu izstrādi un attīstību. Prioritāte īstenojama sniedzot atbalstu ekonomiskās aktivitātes stiprināšanai, uzņēmējdarbības attīstībai kopumā un īpaši inovatīvās un zināšanu ietilpīgas uzņēmējdarbības attīstībai, veicinot uzņēmējdarbību atbalstošas vides veidošanu novadā sadarbībā ar uzņēmējiem attīstot infrastruktūru transporta, enerģētikas, sakaru un citās nozarēs. Turpināma aktīva sadarbība ar uzņēmēju nevalstiskajām nozarēm, atbalsts nozares mārketinga aktivitātēm.

Uz sadarbību orientēta un atvērta pārvaldība

Mainoties tehnoloģijām, iedzīvotāju paradumiem un apvienojoties iepriekš atšķirīgās sistēmās strādājošām institūcijām, tiek izmantota iespēja mainīt līdzšinējo praksi un veidot jaunu pieeju pašvaldības resursu pārvaldībai un sadarbībai ar sabiedrību. Sekojot Latvija 2030 prioritātēm, starp kurām noteikta arī inovatīva pārvaldība un sabiedrības līdzdalība, Mārupes novads par prioritāti izvirza aktīvu,

mērķtiecīgi veidotu un stimulētu sabiedrības līdzdalību gan novada politikas veidošanā, gan pasākumu īstenošanā, sabiedrībai deleģēto funkciju ietvaros.

Novada pārvaldībā atbalstāma apkaimju aktīva iesaiste, tās virzībai izstrādājot ilgtermiņa komunikācijas stratēģiju un konkrētu rīcības plānu veicamajiem uzdevumiem. Sekmējot modernu pārvaldību, turpināma elektronisko pakalpojumu ieviešana. Pārvaldībā un sabiedrisko pakalpojumu nodrošināšanā piemērojami dažādi resursus taupoši modeļi, balstīti uz sadarbību vietējā un reģionālā līmenī, kooperējoties ar kaimiņu pašvaldībām. Realizējot jaunas iniciatīvas, paplašināma sabiedrība ar dažādām nevalstiskā sektora organizācijām, kā arī valsts un reģiona pārvaldes iestādēm.

Inovātīvi un viedi risinājumi

Prioritāri pašvaldības sniegto pakalpojumu jomā un īpašumu apsaimniekošanas jomā izmantojami jaunākie tehnoloģiskie risinājumi, moderni un energoefektīvi materiāli. Viedie risinājumi piemērojami gan pašvaldības iestādēs un publiskajā ārtelpā, kā arī satiksmes organizēšanā un informācijas aprītē.

Pakalpojumu sniegšana balstāma uz ekonomisko analīzi un inovatīviem risinājumiem pieprasījuma aprēķinam, tai skaitā izmantojot datu analīzi un ģeotelpisko informācijas sistēmu iespējas efektīvu risinājumu atlasei. Efektīvas pārvaldības nodrošināšanai ir veicama regulāra datu uzkrāšana un analīze, sadarbība ar institūcijām un sabiedrisko sektoru dažādu aptauju veikšanā viedokļa noskaidrošanai, lai regulāri reaģētu uz pieprasījumu.

Sasniedzamie rezultāti stratēģisko mērķu raksturošanai

Tabula Nr.1 Ilgtermiņā sniedzamie rādītāji

SM1 ZINOŠA, ATBILDĪGA, MŪSDIENĪGA ĢIMENISKA UN AKTĪVA SABIEDRĪBA				
Rādītājs	Bāzes gads*	Bāzes vērtība*	Ilgtermiņā sniedzamais rezultāts	Avots
Iedzīvotāju skaits novadā	2020	31 721	41 300	CSP
Apkaimju biedrību skaits	2020	3	10	Pašvaldība
Pirmskolas izglītības iestāžu skaits	2020	11	15	Pašvaldība
Vispārējās izglītības iestāžu skaits	2020	6	7	Pašvaldība
Pieejamas mūžizglītības programmas (aptauja)	2020	Vismaz 20 % iedzīvotāji apmierināti ar mūžizglītības pieejamību novadā	↑	Pašvaldība
SM2 KVALITATĪVA, DROŠA UN DAUDZVEIDĪGA VIDE, ILGTSPĒJĪGAI DZĪVES UN DARBA TELPAI				
Ceļu ar melno segumu īpatsvars (% no kopējās platības)	2021	50 %	>60%	Pašvaldība
Sabiedriskā transporta nodrošinājums novadā (iedzīvotāju apmierinātības rādītājs %)	2021	15%	↑	Pašvaldība
Veloinfrastruktūra (km, nodalīts velo ceļš un apvienotais gājēju – velo ceļš)	2021	13,62 km	↑	Pašvaldība
Dažādu transporta veidu savienojuma punkti - mobilitātes punkti (skaits)	2021	0	11	Pašvaldība
Centralizētu ūdensapgādes pakalpojumu pieejamība aglomerācijā (% iedzīvotāju)	2020	Mārupes novada aglomerācijas robežās - 95% Babītes novada aglomerācijas robežās – 74%	95% - 100%	Pašvaldība
Notekūdeņu savākšanas pakalpojumu pieejamība aglomerācijā (% iedzīvotāju)	2020	Mārupes novada aglomerācijas robežās - 98% Babītes novada aglomerācijas robežās – 83%	95% - 100%	Pašvaldība
Īpatnējais enerģijas patēriņš pašvaldības ēkās (kWh/m2 gadā)	2016 2018	Kopējais enerģijas patēriņš Babītes novadā MWh/gadā - 2750 Īpatnējais enerģijas patēriņš Mārupes novadā kWh/m2 gadā - 185	↓	Pašvaldība
CO2 emisijas (tonnas uz 1 iedz.,CO2)	2018	Mārupes novadā: 30000 Babītes novads – n/d	Vidējā termiņā līdz 2030. gadam samazināt CO2 emisijas par 20%. Līdz 2050. gadam samazināt CO2 emisijas līdz pat 80%	Pašvaldība

SM3 INOVATĪVA, AUGOŠA, EFEKTĪVA, UZ VIETAS POTENCIĀLA IZMANTOŠANU VĒRSTA UZŅĒMĒJDARBĪBAS VIDE				
Rādītājs	Bāzes gads*	Bāzes vērtība*	Ilgtermiņā sasniedzamais rezultāts	Avots
Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits gada sākumā	2021	Mārupes novadā 2 981 Babītes novadā 1 612	↑	Lursoft
Teritorijas attīstības rangs/indekss	2019	Mārupes novads - 1.vieta, rādītājs 2,240 Babītes novads - 3.vieta, rādītājs 1,772	→	VRAA
Bezdarba līmenis gada beigās (%)	2020	Mārupes novadā - 4,1% Babītes novadā - 4,8%	↓	NVA
Strādājošo skaits novadā reģistrētajos uzņēmumos	2020	Mārupes novadā - 24 393 Babītes novadā - 4 669	↑	Lursoft
Darbspējīgo iedzīvotāju skaits (vecumā no 15 – 63 gadiem)	2020	Mārupes novadā 15 111 Babītes novadā 7 501	↑	PMLP
SM4 EFEKTĪVA, MŪSDIENĪGA, UZ SABIEDRĪBU ORIENTĒTA UN JAUNĀM INICIATĪVĀM ATVĒRTA NOVADA PĀRVALDĪBA, VIRZOTIES UZ VIEDU SAIMNIEKOŠANU				
Valsts un pašvaldību vienotais klientu apkalpošanas centrs (VPVKAC) vai tā filiāle pagastā, ciemā pašvaldības e-pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai	2021	1	5	Pašvaldība
Iedzīvotāju aktivitāte pašvaldības veiktajās aptaujās (% no kopējā iedzīvotāju skaita)	2021	2550 iedzīvotāji (6%)	↑	Pašvaldība
Digitāli, interaktīvi, iesaistoši instrumenti ilgtspējīgu un viedu risinājumu ieviešanai Mārupes novadā (% iedzīvotāju skaits, kas iesaistās vai ir sasniegti)	2021	0	↑	Pašvaldība
Sabiedrības iesaistes un līdzdalības formas (aptaujas, konkursi, konsultatīvās padomes u.c.)	2021	7	↑	Pašvaldība

*Atsevišķos rādītājos bāzes vērtība norādīta, ņemot vērā pieejamos datus, atsevišķi par Babītes novadu un Mārupes novadu pirms to apvienošanas 2021.gada 1.jūlijā Administratīvi teritoriālās reformas ietvaros.

TELPISKĀS ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVA

Telpiskās attīstības perspektīva nosaka Mārupes novada teritorijas telpiskās struktūras vīziju – vēlamās izmaiņas uz 2034.gadu, raksturojot apdzīvojuma un pakalpojumu struktūru, galvenās funkcionālās telpas, nozīmīgākos to elementus un sadarbības teritorijas.

Telpiskās attīstības perspektīvā ievērotas Latvija 2030, Rīgas plānošanas reģiona un Rīgas metropoles areāla attīstības perspektīvā noteiktās vadlīnijas un plānotās rīcības, kas akcentē sasniedzamības, mobilitātes un Rīgas metropoles reģiona konkurētspējas aspektus. Novada atrašanās metropoles urbanizētajā Pierīgas telpā ir izaicinājums kvalitatīvas dzīves vides nodrošināšanai līdzās starptautiskiem transporta koridoriem un Baltijas reģiona lielākajai lidostai, kas veicina loģistikas un inovatīvu ražošanas jomu attīstību. Vienlaikus novada dabas resursi veido Pierīgas rekreācijas telpu, un dod iespēju attīstīt vietējos tūrisma produktus un piedāvāt tos ārvalstu viesiem. Periodā līdz 2034.gadam būtiskākās izmaiņas saistītas ar satiksmes infrastruktūras teritorijām, attīstoties *Rail Baltica* dzelzceļa līnijas izbūvei un maģistrālajiem transporta koridoriem, kā arī pakalpojumu jomā orientējoties uz apkaimju pieeju. Mobilitāte un daudzfunkcionāli, ekonomiski aktīvi novada attīstības centri veido ilgtspējīgas apdzīvojama struktūras pamatu Mārupes novadā. Pilsētas statuss Mārupei dod jaunu impulsu laikmetīgas un energoefektīvas apbūves plānošanai, jaunas identitātes veidošanai.

Mārupes novada telpiskajā perspektīvā izdalītie attīstības virzieni:

- ◇ Apdzīvojuma telpiskā struktūra
 - Apkaimju pieeja un publiskie pakalpojumi
 - Apdzīvojuma funkcionālās telpas (Urbānā telpa un Lauku telpa)
- ◇ Satiksmes infrastruktūra un mobilitāte

- ◇ Uzņēmējdarbības attīstības teritorijas
- ◇ Dabas, kultūrvēsturiskās un ainavu telpas
- ◇ Interesešu un sadarbības teritorijas

Stratēģijas īstenošanai piemērojamas vadlīnijas – pamatprincipi teritoriju plānošanai un attīstībai, kas definētas katram no izdalītajiem teritorijas attīstības virzieniem. Vadlīnijas izmantojamas turpmāk detalizējot telpisko perspektīvu hierarhiski zemāka līmeņa plānošanas dokumentos – attīstības programmā, teritorijas plānojumā, lokālplānojumā, arī detālplānojumos.

Apdzīvojuma telpiskā struktūra

APKAIMJU PIEEJA UN PUBLISKIE PAKALPOJUMI

Apdzīvojuma struktūra un tās attīstības vadlīnijas veido priekšnosacījumus teritoriju ekonomiskai attīstībai un dzīves vides kvalitātei, un ir pamats pakalpojumu nodrošinājuma plānošanai. Ievērojot apdzīvojuma vienību dažādo funkcionalitāti un daudzu ciemu ļoti nelielo iedzīvotāju skaitu, Mārupes novada teritorijā tiek piemērota apkaimju pieeja, uzlūkojot apkaimju centrus kā funkcionālo vienību pārvaldības aspektā, piešķirot tām arī komunikācijas, un ilgākā termiņā arī plānošanas funkciju. Stratēģija piedāvā novada teritorijas dalījumu apkaimēs, tomēr to robežas ir tikai sākotnēji ieskicētas un faktiski balstīsies sabiedrības iniciatīvās – vietējo kopienu veidošanās procesā.

Tabula Nr.2 Mārupes novada ciemu apdzīvojuma struktūra

Nosaukums	Centrs	Aptuvenais iedzīvotāju skaits	(%)	Platība (km ²)	(%)
Babītes	Babītes centrs	2000	6.3	4.4	1.3
Dzilnuciema	Skārduciems/Dzilnuciems	1200	3.7	22.5	6.5
Jaunmārupes	Jaunmārupes centrs	3000	9.4	43.6	12.6
Klīvu	Klīves	500	1.6	115	33.2
Mārupes	Ap Mārupes novada domi	6300	19.8	10.7	3.1
Piņķu	Piņķu centrs	4300	13.5	22.1	6.4
Salas	Spuņciems	1300	4.1	68.3	19.7
Skultes	Skulte	1200	3.8	13.7	3.9
Spilves	Pie "Spilvas" ražotnes	2500	8.0	10.7	3.1
Tēriņu	Ap Mārupes ģimnāziju	3500	11.0	13.1	3.8
Tiraines	Pie Tiraines stalliem (variants – ap Mārupes pamatskolu)	5400	16.9	5.72	1.6
Vētru	Ap "Mārtiņmuižu" (variants - Rožu un Bērzzemnieku ielu krustojums)	600	1.9	16.8	4.8
KOPĀ		<i>noteikts aptuveni</i>	100	346.62	100

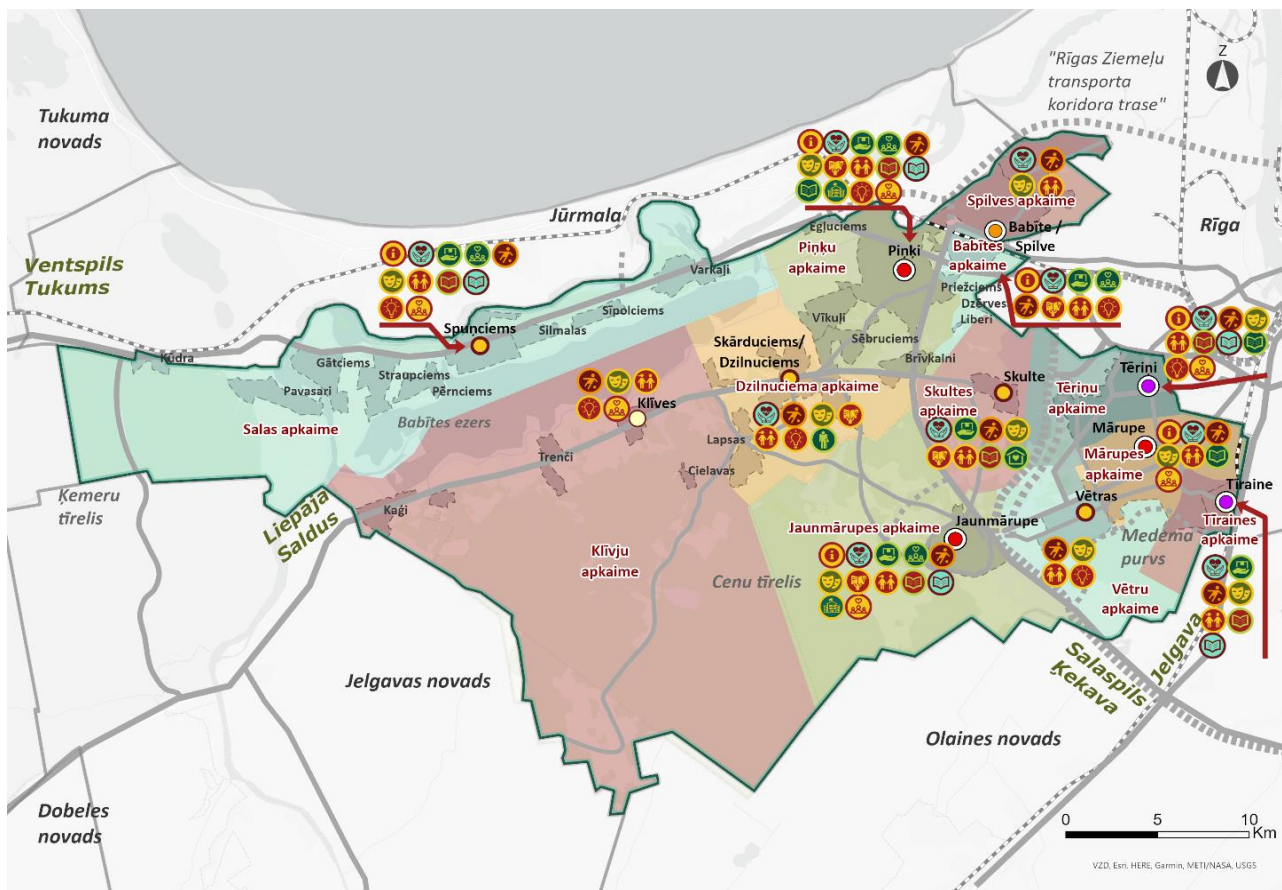
Atbilstoši apkaimju dalījumam, Mārupes novadā tiek veidota hierarhiski strukturēta **apdzīvojuma centru sistēma**:

Tabula Nr.3 Mārupes novada apdzīvojuma centru sistēma

Pierīgas nozīmes pakalpojumu centri	Mārupes pilsēta (novada administratīvais centrs), Jaunmārupe, Piņķi
Pilsētas pakalpojumu centri	Tēriņi, Tiraine - tiek papildus izdalīti Mārupes pilsētas robežās
Pakalpojumu atbalsta centrs	Vienots Babītes/Spilves apkaimju centrs
Vietējas nozīmes centri	Skulte, Spuņciems, Skārduciems/Dzilnuciems, Vētras
Varbūtējs vietējas nozīmes centrs	Klīves - veidojas gadījumā, ja apkaimē būtiski pieaug iedzīvotāju skaits un veidojas ekonomiskais pamats pakalpojumu nodrošināšanai
Pārējās apdzīvojuma vienības	Mežāres, Liberi, Eglūciems, Brīvkalni, Sēbruciems, Vīkuļi, Lapsas, Cielavas, Trenči, Bļodnieki, Plūguciems, Priežciems, Dzērves, Silmalas, Sīpolciems, Varkaļi, Pērnciems, Straupciems, Gātciems, Pavasari, Kūdra, Kaģi - pašlaik piemērots ciema statuss

Ievērojot apkaimju pieeju novada apdzīvojuma centru noteikšanā, arī sagaidāmo pakalpojumu grozs tiek veidots balstoties uz apkaimes demogrāfisko struktūru, apbūves raksturu, iedzīvotāju skaitu un izvietojumu. Atbilstoši pieejai nav paredzēts nodrošināt pilnu pakalpojumu klāstu katrā no apdzīvojuma centriem. Publisko pakalpojumu grozs katrā no novada apkaimēm kopumā attēlots grafiski, bet detalizēti par katru no ciemiem apkopots pielikumā. Papildus apdzīvojuma centriem, Lidosta attīstīsies kā novada nozīmes pakalpojumu un reģionālas nozīmes mobilitātes centrs.

Publisko pakalpojumu organizācija nevar tikt skatīta atrauti no sabiedriskā transporta nodrošinājuma, viedu risinājumu ieviešanas novada pārvaldībā, un elastīgas pakalpojumu plānošanas Rīgas reģiona institucionālā modeļa un sadarbības projektu ietvarā. Minētā kontekstā ir attīstāmi sabiedriskā transporta savienojumi un mikromobilitātes risinājumi apdzīvojuma vienību sasniedzamībai. Arī infrastruktūra prioritāri tiek attīstīta atbilstoši šai apdzīvojuma centru hierarhijai.

Pakalpojumu grozs

- Klientu apkalpošanas centrs
- Ārstniecības pakalpojumi
- Dienas centrs
- Sociālais dienests
- Sports un aktīvā atpūta
- Kultūras pakalpojumi
- Bibliotēka
- Pirmskolas izglītības iestādes

Sākumskola

Pamatskola

Vidusskola

Mūzikas / mākslas skola

Izglītības iestāde bērniem ar attīstības traucējumiem

Mūžizglītības centrs

Jauniešu izglītības centrs

Pansionāts

Centri

- Pierīgas nozīmes pakalpojumu centri
- Pilsētas pakalpojumu centri
- Pakalpojumu atbalsta centrs
- Vietējas nozīmes centri
- Perspektīvi vietējas nozīmes centri
- Pārējās apdzīvotuma vienības
- Ciemu teritorijas

Attēls Nr.4 Publisko pakalpojumu grozs Mārupes novada apkaimēs

VADLĪNIJAS PUBLISKO PAKALPOJUMU ORGANIZĀCIJAI

1. Mērķtiecīga pakalpojumu centru attīstība novada teritorijā, nodrošinot pakalpojumu grozam un centra funkcijai atbilstošas teritorijas attīstības iespējas plānošanas dokumentos.
2. Izglītības, sporta un mūžizglītības jomā turpināt sadarbību ar privāto sektoru;
3. Ūdenssaimniecības pakalpojumu (primāri notekūdeņu apsaimniekošanai) nodrošināšana urbānajā telpā organizējama izmantojot centralizētās sistēmas, savukārt lauku telpā risinājums pamatojams ar tehniski ekonomiskiem aprēķiniem, respektējot vides kvalitātes mērķus, kur vien iespējams, piemērojot centralizētos risinājumus augstākas vides kvalitātes prasību nodrošināšanai;

4. Kopienų virzītų attīstības plānu un projektu īstenošana apdzīvojuma centros;
5. Novada administratīvā centra attīstība īstenojama balstoties uz detalizētu pašvaldības funkciju, pakalpojumu organizācijas modeļa un institucionālās kapacitātes novērtējumu, saistīti ar mobilitātes attīstības prognozēm un viedo risinājumu piemērošanu pašvaldības pārvaldē;
6. Liela mēroga sporta infrastruktūrai un pasākumiem nepieciešamās teritorijas vērtējamās tematisko plānojumu vai atsevišķu pētījumu ietvaros.

APDZĪVOJUMA FUNKCIONĀLĀS TELPAS

Mārupes novada apdzīvojuma struktūrā izdalāmas divas galvenās funkcionālās telpas – *Urbanizētā Pierīgas telpa* un *Lauku telpa*, kur piemērojama atšķirīga pieeja pakalpojumu nodrošinājumam un apbūves veidošanai. Ievērojot apdzīvojuma blīvuma atšķirības un infrastruktūras pieejamību, Urbanizētajā telpā par principu izvirzāma centralizētu pakalpojumu nodrošināšana un pārvietošanās ar privāto transportu vajadzības mazināšana (attīstot izglītības iestādes, pakalpojumu un darījumu objektus uz vietas), savukārt Lauku telpā uzsvars liekams uz mobilitātes risinājumiem un pakalpojuma nodrošināšanas formu. Izstrādājot zemāka līmeņa plānošanas dokumentus, izvērtējams Lauku telpas apbūves teritoriju potenciāls, labākie risinājumi kvalitatīvas dzīves vides iespējai.

Katrā no apdzīvojuma centriem nodrošināma ilgtspējīga apdzīvojuma struktūra – potenciālajam iedzīvotāju skaitam atbilstošas dzīvojamās apbūves teritorijas, rekreācijas teritorijas, infrastruktūras un komercpakalpojumu apbūves teritorijas, jānodrošina iespējas darba vietām un kopienas ikdienas aktivitātēm, mazinot pārvietošanās nepieciešamību. Jaunu ražošanas un loģistikas uzņēmumu teritoriju attīstību paredz ārpus dzīvojamām teritorijām. Ciemu statuss un robežas vērtējamās saistīti ar apbūves tendencēm un iespējām nodrošināt pakalpojumus. Nelielas, nošķirtas dzīvojamo māju grupas attīstāmas kā viensētu apbūve, neplānojot urbanizētai dzīves telpai raksturīgo sociālo ietvaru.

Urbanizētā Pierīgas telpa, kurai raksturīgas ciešas funkcionālās saites ar Rīgas valstspilsētu un kur apdzīvojuma blīvums strauji palielinās komunālās infrastruktūras un pakalpojumu pieejamības ietekmē. Šī novada daļa arī turpmāk attīstīsies kā dinamiska, ērta un kvalitatīva dzīves vieta desmitiem tūkstošu ģimeņu, un kā nozīmīgs visa reģiona saimnieciskās darbības centrs, kas, izmantojot to, ka novadā atrodas maģistrālo autoceļu koridori, starptautiskā lidosta un ātrgaitas dzelzceļš *Rail Baltica*, specializējas uz augstas pievienotās vērtības ražošanu un pakalpojumu sniegšanu. Teritorijā saglabājama novadam raksturīgā dzīvojamās apbūves dažādība (savrupmāju, daudzdzīvokļu, rindu māju apbūve), ierobežojot vienlaidus apbūves veidošanos, veicinot apbūves intensificēšanu un stiprinot publiskās ārtelpas un konceptuāli vienotu apbūves risinājumu nozīmi kopējās apbūves struktūrā. Apdzīvojama centros nodrošināmi pakalpojumi atbilstoši ieteiktajam pakalpojumu

grozam, tai skaitā centralizētie ūdenssaimniecības pakalpojumi, vērtējot pakalpojuma sniegšanu plašākā teritorijā, sadarbībā Rīgas un Jūrmalas valstspilsētu pašvaldībām.

Pierīgas urbanizētajā telpā, kā atsevišķi apbūves struktūras elementi izdalāmi:

Mārupes pilsēta, veidojama no pārējā novada atšķirīga apbūves telpiskā vīzija. Pilsētas galvenās vērtības:

- ✓ Mārupes pilsētas identitāte balstāma viedas pilsētas konceptā, attīstot modernu novada administratīvo centru izstrādātā Bieriņu purva teritorijā, kur līdztekus dabas teritorijām dabas teritorijas pamatnei un zaļās infrastruktūras risinājumiem tiek veidota arhitektoniski augstvērtīga publiskā un dzīvojamā apbūve.
- ✓ Pilsētai raksturīgas laikmetīgas un kvalitatīvas publiskās ārtelpas, attīstīts, pārējā novada struktūrā saistīts zaļo teritoriju tīklojums;
- ✓ Mūsdienīga kultūrvide un publiskās apbūves daudzveidība, reģionālas nozīmes objektu (sporta, kultūras, izglītības u.c.) attīstība;
- ✓ kompaktas pilsētas apbūves modeļa īstenošana, lokālos apdzīvojuma un pakalpojuma centrus akcentējot ar perimetrālo apbūvi mazstāvu apbūves zonās vai telpiski vienotiem daudzstāvu apbūves kompleksiem un vertikālajiem apbūves akcentiem Bieriņu purva teritorijā, teritorijā pie Ulmaņa gatves, Lidostas apkaimē,
- ✓ videi draudzīgas pārvietošanās prioritāte pilsētā bez autostāvvietām.

Lidostas "Rīga" un tās biznesa parka teritorija, kas attīstāma kā nozīmīgs Eiropas līmeņa gaisa satiksmes mezgls un "lidostas pilsēta" no pilsētvides uzbūves viedokļa, neparedzot dzīvojamās funkcijas, bet paredzot blīvas un efektīvas urbānās struktūras, tehnisko un komercapbūvi, kas nodrošina plašu pakalpojumu klāstu darījumu tūrisma un vietējo uzņēmēju vajadzībām. Teritorija attīstīsies kā starptautiskas nozīmes mobilitātes punkts saistīti ar *Rail Baltica* dzelzceļa līniju, veicinot novada sasniedzamību, sabiedriskā transporta pieejamību un efektivitāti novadā.

Mozaīkveida apbūve veido pārējo teritorijas struktūru, iekļaujot gan dzīvojamās apbūves elementus, lielākas un mazākas lauksaimniecībā izmantojamo zemju platības, kas piemērotas produkcijas ražošanai vietējiem noieta tirgiem, pakalpojumu, darījumu un ražošanas teritorijas.

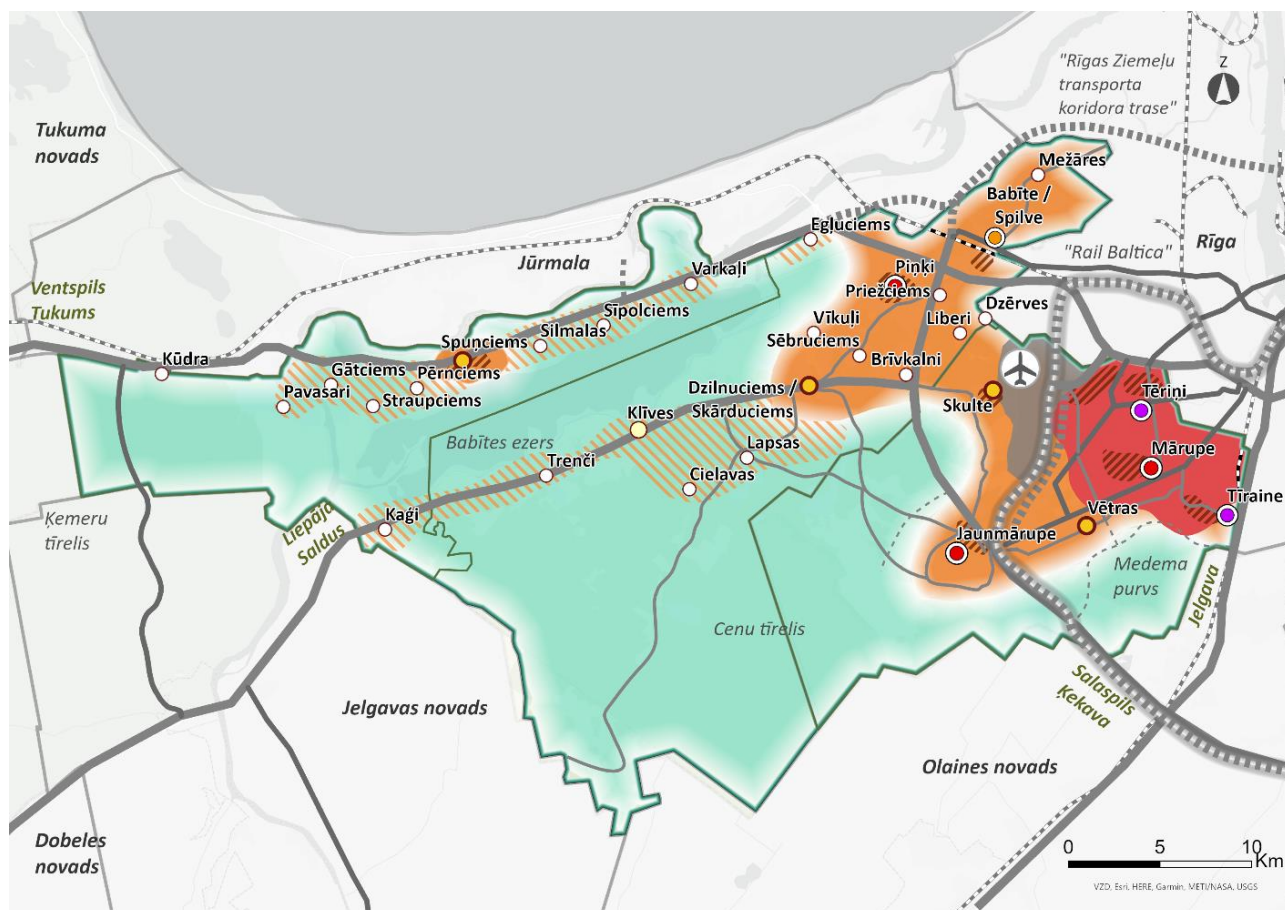

Paaugstinātas intensitātes apbūve (daudzstāvu dzīvojamā apbūve, darījumu un publisko objektu apbūve) veidojama pakārtoti lokālajiem apdzīvotauma un pakalpojumu centriem – teritorijās kur jau ir daudzdzīvotāju apbūve, mobilitātes punktu apkārtnē, intensīvas satiksmes zonās, kur ir jau izveidojies vai attīstāms pietiekams pakalpojumu, izglītības iestāžu un darbavietu nodrošinājums.

Lauku telpā, no Rīgas attālākajā novada daļā tiks saglabāts un izkopts vides un rekreācijas potenciāls, līdztekus savrupmāju apbūves teritorijām un atsevišķiem pakalpojumu centriem, kas veidojušās lokāli, savrupu ciemu veidā galveno autoceļu koridoru tuvumā. Vienlaikus aktuāla arī izvairīšanās no nepārtrauktas apbūves joslas veidošanās un apbūvēto teritoriju mehāniskas sapludināšanas. Lauku telpā dominē mežsaimnieciskā un lauksaimnieciskā darbība, liels potenciāls rekreācijas tūrisma attīstībai. Pakalpojumi, kas šobrīd lielā mērā balstīti tikai uz privātā transporta izmantošanu, nākotnē attīstāmi orientējoties uz sabiedriskā transporta pieejamību, kas veicināma gan klasiskā risinājumā, gan attīstot kopbraukšanas risinājumus un mobilo pakalpojumu organizēšanu, un uzlabojot veloceļu un autoceļu vietējos savienojumus. Ūdenssaimniecības pakalpojumu risinājumi lauku telpā nosakāmi rēķinoties ar teritorijas atrašanos Lielupes upes baseinā (daļa notekūdeņu nonāktu Babītes ezerā), kas izvirza stingras prasības notekūdeņu apsaimniekošanai. Ievērojot Rīgas valstspilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtu kapacitāti, stratēģiski izskatāmi risinājumi par attīrīto notekūdeņu novadīšanu uz Rīgas valstspilsētas notekūdeņu aglomerāciju.

Lauku telpā, kā atšķirīgi struktūras elementi izdalāmi:

- **Spuņciema urbānā telpa**, ar salīdzinoši izteiktāku pilsētvides raksturu, kas papildināma un attīstāma kā vietējas nozīmes pakalpojumu centrs, apkaimes centrs, kopienas atbalsta punkts un sociālā telpa. Ūdensmalu publiska pieejamība veido teritorijas pievilcību, ūdeņu teritorijas ir kopjamas un labiekārtojamas.
- **Skrajciemi** veido Mārupes novadam (īpaši Babītes un Salas pagastiem) raksturīgo apbūves struktūru, kas piesaista potenciālo iedzīvotāju ar klusumu un dabas tuvumu, tomēr bieži vien nespēj nodrošināt pat minimālo pakalpojumu klāstu un neveicina ilgtspējīgu apdzīvojuma modeli. Skrajciemu un mežvidu ciemu turpmākā attīstībā izvērtējami iespējamie attīstības risinājumi - pašpietiekamas, daudzfunkcionālas teritorijas veidošanai, vai viensētu tipa apbūves veidošanai.
- **Māju grupas**, kas saglabājamās esošajās robežās, neveicinot jaunu apbūves teritoriju veidošanos ārpus ciemiem. Teritorijas potenciāli skatāmas kā "mazciemi", paredzot adresācijas pārskatīšanu. Vienlaikus atsevišķās teritorijās, vērtējama mazciemu izaugsmes iespēja (Peles), attīstoties lielām apbūves platībām vietās, kur tas šobrīd pieļaujams saskaņā ar apbūves noteikumiem.

Funkcionālās telpas			
Urbānā telpa		Mārupes pilsēta	pakalpojumu atbalsta centri
Lauku telpa		Lidostas "Rīga" attīstības teritorija	vietējas nozīmes centri
Paaugstinātas intensitātes apbūve		Apdzīvojuma centri	perspektīvi vietējas nozīmes centri
Skrajiem apbūve		Pierīgas nozīmes pakalpojumu centri	pārējās apdzīvojuma vienības
		pilsētas pakalpojumu centri	

Attēls Nr.5 Apdzīvojuma struktūras funkcionālās telpas

VADLĪNIJAS APDZĪVOJUMA STRUKTŪRAS PLĀNOŠANAI

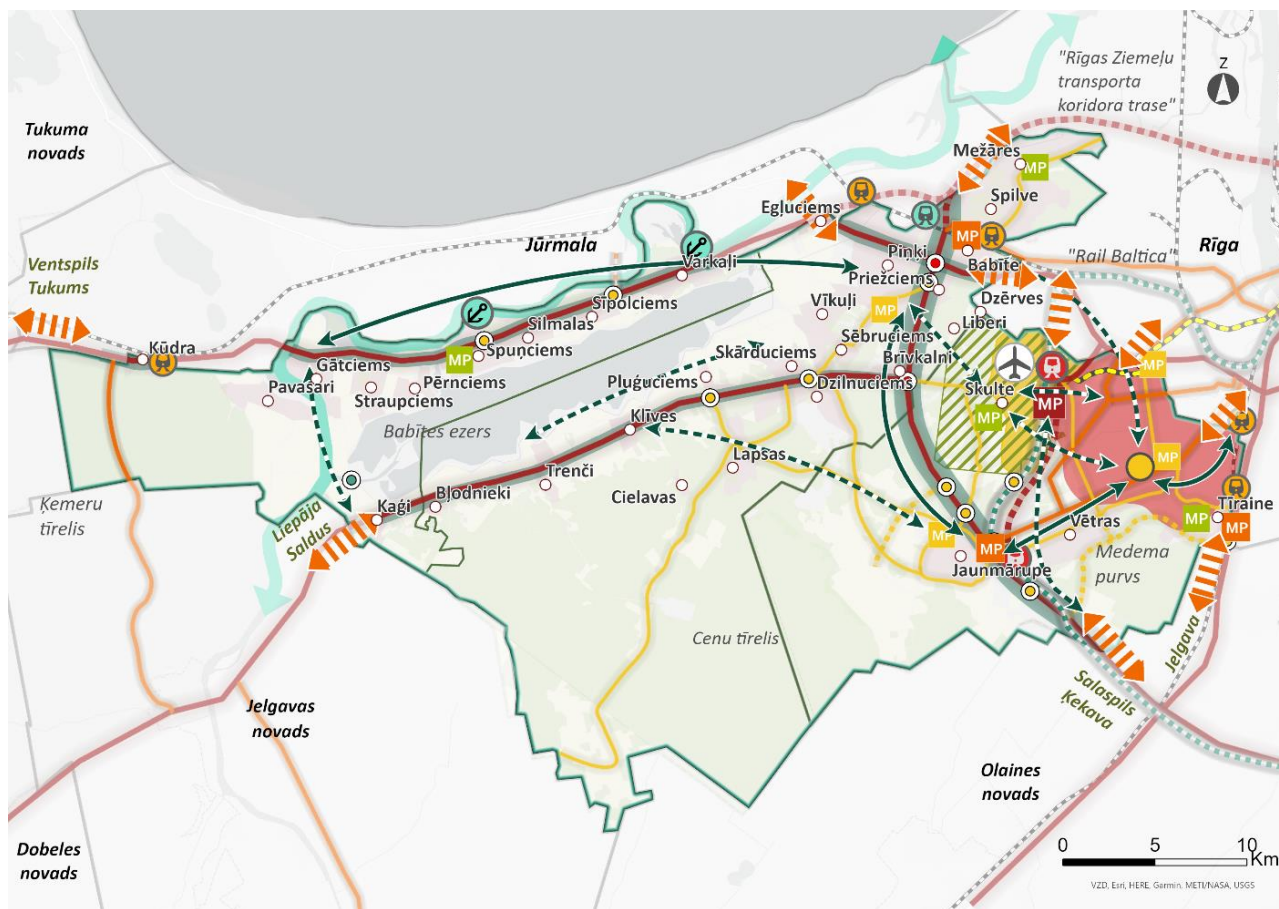
1. Tiek atbalstīta kompakta un daudzfunkcionāla dzīvojamo teritoriju veidošana, paredzot blīvākas apbūves iespējas apdzīvojuma centros, pie mobilitātes punktiem, pie nozīmīgāko ielu krustojumiem, attīstot tās kā vietējas nozīmes pakalpojumu zonas ar jauktu apbūvi,
2. Lauku telpā apbūves attīstība plānojama saistīti ar piekļuves un sabiedriskā transporta nodrošinājuma iespējām, respektējot apkārtnes dabas vērtības un ainavu, vienlaikus nodrošinot augstus vides kvalitātes standartus;
3. Daudzstāvu apbūve koncentrējama esošajās teritorijās un pie mobilitātes punktiem, nodrošinot sabiedriskā transporta un pakalpojumu pieejamību, pirmsskolas izglītības un nodarbinātības iespējas uz vietas;

4. Jaunas apbūves teritorijas attīstāmas ievērojot apkārtējās apbūves telpisko struktūru un raksturu, veidojot vienotu publisko ceļu tīklu ciema vai pilsētas daļas robežās;
5. pievilcīga un iekļaujoša publiskā ārtelpa veidojama vismaz katrā apdzīvojuma centrā, piemērota sabiedrisku un kultūras pasākumu norisēm, un vietējās kopienas ikdienas aktivitātēm;
6. katrā apdzīvojuma struktūrā vai lielāka mēroga attīstības projektā, nodrošināmas labiekārtotas dabas pamatnes teritorijas iedzīvotāju ikdienas rekreācijai;
7. Novadā ilgtermiņā nav atbalstāma slēgto dzīvojamo teritoriju/atsevišķu ciemu veidošana.
8. Perimetrālās apbūves piemērošanai lokālu pakalpojumu centru veidošanā izstrādājams teritorijas lokālplānojums;
9. Ciemos īstenojama gājēja prioritātes principa ievērošana, atbilstoši organizējot ceļu satiksmi. Dzīvojamo teritoriju iekškvartālu telpa veidojama kā “dzīvojamā zona”, plānojot atbilstošu satiksmes risinājumu (piemēram, veidojot vienvirziena ielas vai ieviešot satiksmes lēnināšanas objektus), kas nepasliktina ciema un novada kopējo transporta situāciju;
10. Jāsamazina autostāvvietām paredzētās platības Mārupes pilsētā un citās daudzdzīvokļu apbūves teritorijās, veicinot daudzstāvu vai pazemes stāvvietu risinājumus (arī Lidostas teritorijā), sabiedriskā un koplietošanas transporta izmantošanu;
11. Dzīvojamo apbūvi neparedz teritorijās pie tranzīta ceļiem un citās vides trokšņa pārsniegumu zonās, tur veidojama apbūve darījumu un pakalpojumu nodrošināšanai, nosakāmi attiecīgi ierobežojumi plānošanas dokumentos;
12. Ražošanas un loģistikas uzņēmumu teritorijas veidojamas vietās, kur piekļuve paredzama neskarot dzīvojamās teritorijas.
13. Lidostas teritorijā apbūve un ceļi plānojami kā publiski pieejama teritorija, nodrošinot starptautiskas nozīmes mobilitātes punkta funkcijas pie *Rail Baltica* dzelzceļa stacijas.
14. Novadā veicināma klimatneitrālu risinājumu veicināšana būvniecībā.

Satiksmes infrastruktūra un mobilitāte

Transporta infrastruktūra ir viens no galvenajiem novada dzīvotspējas un konkurētspējas ietekmējošiem telpiskās struktūras elementiem, ko veido ceļu koridori, dzelzceļa telpa, lidostas teritorija, veloinfrastruktūra, mobilitātes punkti, ūdensceļi u.c. Būtiska loma Mārupes novada satiksmes infrastruktūras attīstībā ir galvenajām transporta maģistrālēm – valsts galvenajiem autoceļiem (A10 Rīga – Ventspils, A9 Rīga – Liepāja, A8 Rīga – Jelgava, A5 Salaspils – Babīte), valsts reģionālajiem autoceļiem (P132, P133), dzelzceļa līnijām (Rīga – Tukums, Rīga – Jelgava). Novada specifika ir arī privātās ielas un servitūtu ceļi, to apsaimniekošana un

piekļuve īpašumiem, jo līdz pat 40 % no kopējā ielu un ceļu tīkla, nav pašvaldības īpašumā. Ir nosakāms vienotais pašvaldības ceļu un ielu tīkls un pašvaldības nozīmes ceļu statuss konkrētām esošām un plānotām vienotā ceļu tīkla ielām un ceļiem. Plānošanas dokumentos noteiktas arī teritorijas ar īpašiem noteikumiem (TIN), kas paredzētas infrastruktūras attīstībai un detalizēti izvērtējamas pirms paredzamo darbību veikšanas. TIN veido gan no jauna attīstāmos satiksmes infrastruktūras posmus, gan, piemēram, gar valsts galvenajiem vai reģionālajiem autoceļiem veidojamās lēngaitas joslas, kuru izbūvē piemērojams sadarbības modelis starp privātpašniekiem, pašvaldību un VSIA Latvijas valsts ceļi.

Novada administratīvais centrs Starptautiskas nozīmes mobilitātes punkts Reģionālas nozīmes mobilitātes punkts Pilsētas mobilitātes punkts Perspektīvs mikromobilitātes punkts Esoša reģionāla dzelzceļa stacija/ pietura Perspektīva reģionāla dzelzceļa stacija/ pietura "Rail Baltica" stacija	Ciemi Mārupes pilsēta Lidosta "Rīga" Starptautiskās lidostas "Rīga" attīstībai nepieciešamā teritorija Lidostas "Rīga" teritorija Transporta koridori "Rail Baltica" dzelzceļa trase Nacionālas nozīmes autoceļu koridors	Nacionālas nozīmes autoceļu attīstība Reģionālas nozīmes autoceļu koridors Reģionālas nozīmes autoceļu attīstība Vietējas nozīmes autoceļu koridors Vietējas nozīmes autoceļu attīstība Perspektīvs sliežu ceļu koridors - tramvaja līnija Attīstama ostu infrastruktūra Ūdensceļu savienojumi	Autoceļu attīstībai nepieciešamas teritorijas Dzelzceļš Funkcionālie savienojumi Esošs savienojums Attīstams savienojums Galvenais tranzīta savienojums Esošs divlīmeņu šķērsojums Perspektīvs divlīmeņu šķērsojums Perspektīva pārceltuve

Attēls Nr.6 Satiksmes infrastruktūras savienojumi

Nozīmīga loma stratēģijas periodā būs dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* būvniecībai, kas būtiski ietekmēs arī novada iekšējo ceļu tīklu. *Rail Baltica* dzelzceļa līnija nodrošinās ne tikai starptautisko dzelzceļa savienojumu (novadā pietura lidostā "Rīga"), bet perspektīvā arī reģionālo vilcienu (novadā pietura Jaunmārupē) satiksmi, kur nozīmīgi ir veicināt mobilitātes punktu izveidošanos, tādējādi radot priekšnosacījumus mobilitātes punktu attīstībai par pakalpojumu centriem ilgtermiņā.

Novadam raksturīga arī svārstmigrācija, kad iedzīvotāji ikdienā darba gaitās dodas uz galvaspilsētu vai citām pašvaldībām, un līdzvērtīgā apjomā uz savām darbavietām Mārupes novadā ierodas iedzīvotāji no Rīgas valstspilsētas vai kaimiņu pašvaldībām. Tas pamato dažādas nozīmes mobilitātes punktu izveidošanu, gan starptautiskā līmenī (multimodālo satiksmes mezglu lidostā "Rīga"), gan reģionālā līmenī (Babīte, Jaunmārupe, Tīraine, kur veidojami arī stāvparki), gan vietējas nozīmes un mikromobilitātes līmenī. Mobilitātes punkti veicinās ērtu sasaisti ar sabiedrisko transportu, veloceļu tīklu, dzelzceļu, mazinot līdzšinējo iedzīvotāju paradumu pārvietoties ar privāto transportu, ko noteica citu pārvietošanās veidu ērtai nokļūšanai vēlamajā galapunktā trūkums.

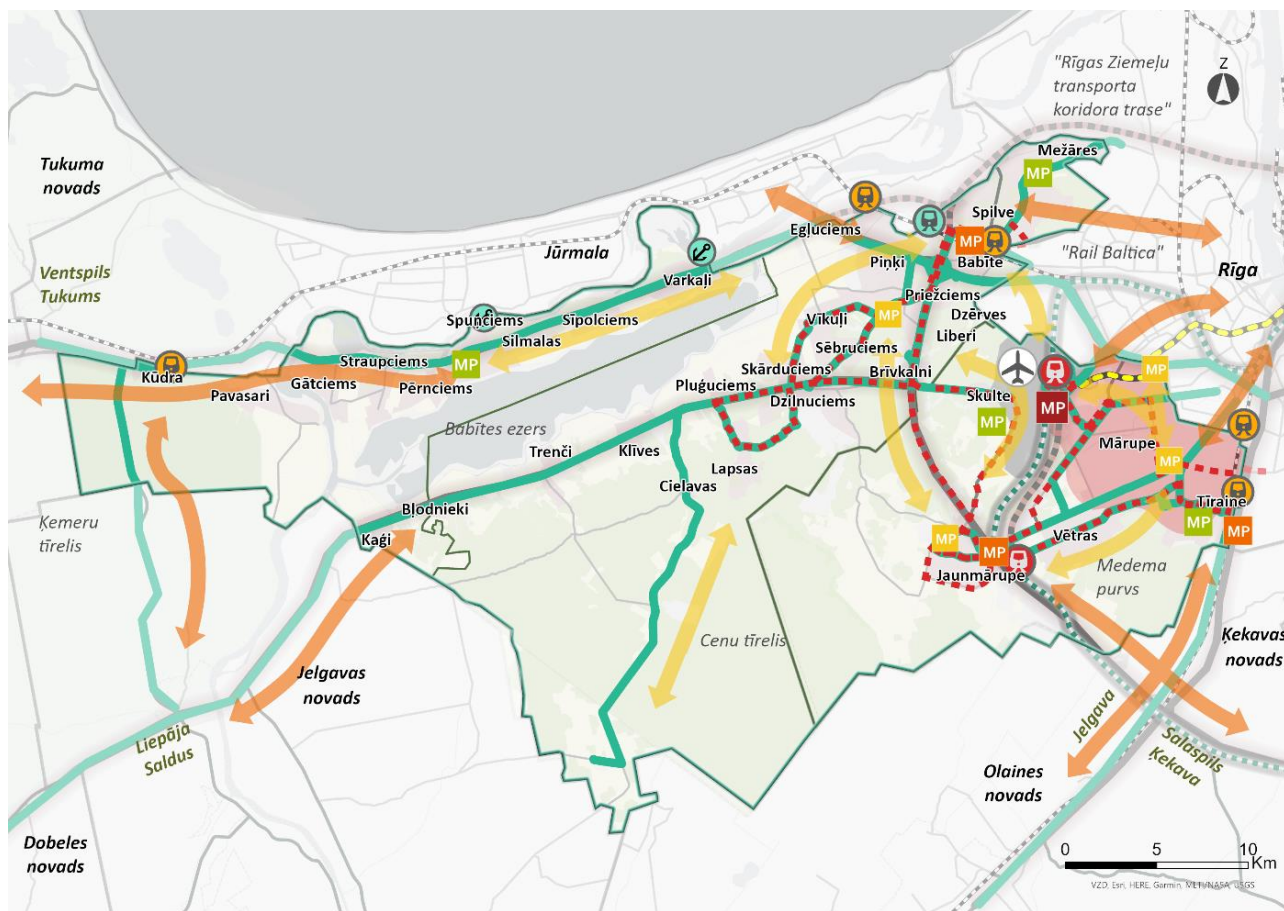
Mobilitātes punkti plānojami tā, lai veicinātu sabiedriskā transporta izmantošanu, un primāri attīstāmi pie dzelzceļa stacijām, lai ērti varētu atstāt privāto transportu (auto vai velosipēdu) un pārsēstos vilcienā vai autobusā, nodrošinot arī taksometru vai dalīto automašīnu izsaukšanu un citus mobilitātes pakalpojumus. Mikromobilitātes punkti attīstāmi pie izglītības iestādēm, biroju centriem, daudzdzīvokļu namu kvartālos, svarīgu kultūras vai rekreācijas objektu tuvumā, veicinot veloinfrastruktūras attīstību.

Apdzīvotajās vietās prioritāte ir droša satiksmes infrastruktūra, kas hierarhiski balstīta uz pakāpeniskuma principu – gājēji, velotransports, sabiedriskais transports, autotransports, vienlaikus nodalot galvenos autoceļu (maģistrālo ielu) koridorus ātro savienojumu nodrošināšanai.

Būtiska nozīme piešķirama veloceļu attīstībai, kur pēdējos gados jau ir veikta virkne infrastruktūras uzlabojumu, tomēr nozīmīgi ir izveidot vienotu, drošu un saistītu velosipēdu ceļu tīklu, sasaistot gan apkaimju un pakalpojuma centrus ar apdzīvojuma vienībām, gan novada teritoriju ar kaimiņu pašvaldībām.

Sabiedriskā transporta tīklam jānodrošina novada administratīvā centra un visu apdzīvoto vietu sasaisti un veiksmīgu piekļuvi apkalpes objektiem, primāri Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centriem. Jaunā novada sabiedriskā transporta aktualitāte būs radiālie savienojumi urbanizētās Pierīgas telpas lokā: Babīte-Piņķi-Dzīlnuciems-Skulte-Jaunmārupe-Vētras-Mārupe, kā arī ātra Lidostas sasniedzamība no novada pakalpojumu centriem un kaimiņu pašvaldībām, tai skaitā attīstot tramvaja maršrutu savienojumu ar Rīgas valstspilsētu. Lauku telpā attīstāmi reģionālo maršrutu pielāgojumi kombinējot ar mikromobilitātes risinājumiem. Sabiedriskā transporta attīstība plānojama sadarbībā ar kaimiņu pašvaldībām un reģionāliem pakalpojumu sniedzējiem, integrēti ar pasažieru dzelzceļa attīstību un

esošās pasažieru dzelzceļa infrastruktūras modernizāciju. Sabiedriskā transporta attīstībā vērtējams arī esošo ostu potenciāls, piedāvājot gan komercpakalpojumus, gan regulāros ikdienas vai rekreācijas maršrutus sasaistei ar Jūrmalu, Rīgu vai Jelgavu.

	Esošs sabiedriskā transporta maršruta posms		Reģionālas nozīmes mobilitātes punkts		Lidosta "Rīga" teritorija
	Perspektīvs vietējas nozīmes sabiedriskā transporta maršruta posms		Pilsētas mobilitātes punkts		Mārupes pilsēta
	Iekšējs sabiedriskā transporta savienojums		Perspektīvs mikromobilitātes punkts		Transporta koridori
	Ārējs sabiedriskā transporta savienojums		Esoša reģionāla dzelzceļa stacija/ pietura		Nacionālas nozīmes autoceļu attīstība
	Attīstama ostu infrastruktūra		Perspektīva reģionāla dzelzceļa stacija/ pietura		Nacionālas nozīmes autoceļu koridors
	Starptautiskas nozīmes mobilitātes punkts		"Rail Baltica" stacija		Perspektīvs sliežu ceļu koridors - tramvaja līnija
			Lidosta "Rīga"		Dzelzceļš

Attēls Nr.7 Sabiedriskā transporta tīkls

VADLĪNIJAS SATIKSMES INFRASTRUKTŪRAI UN MOBILITĀTEI

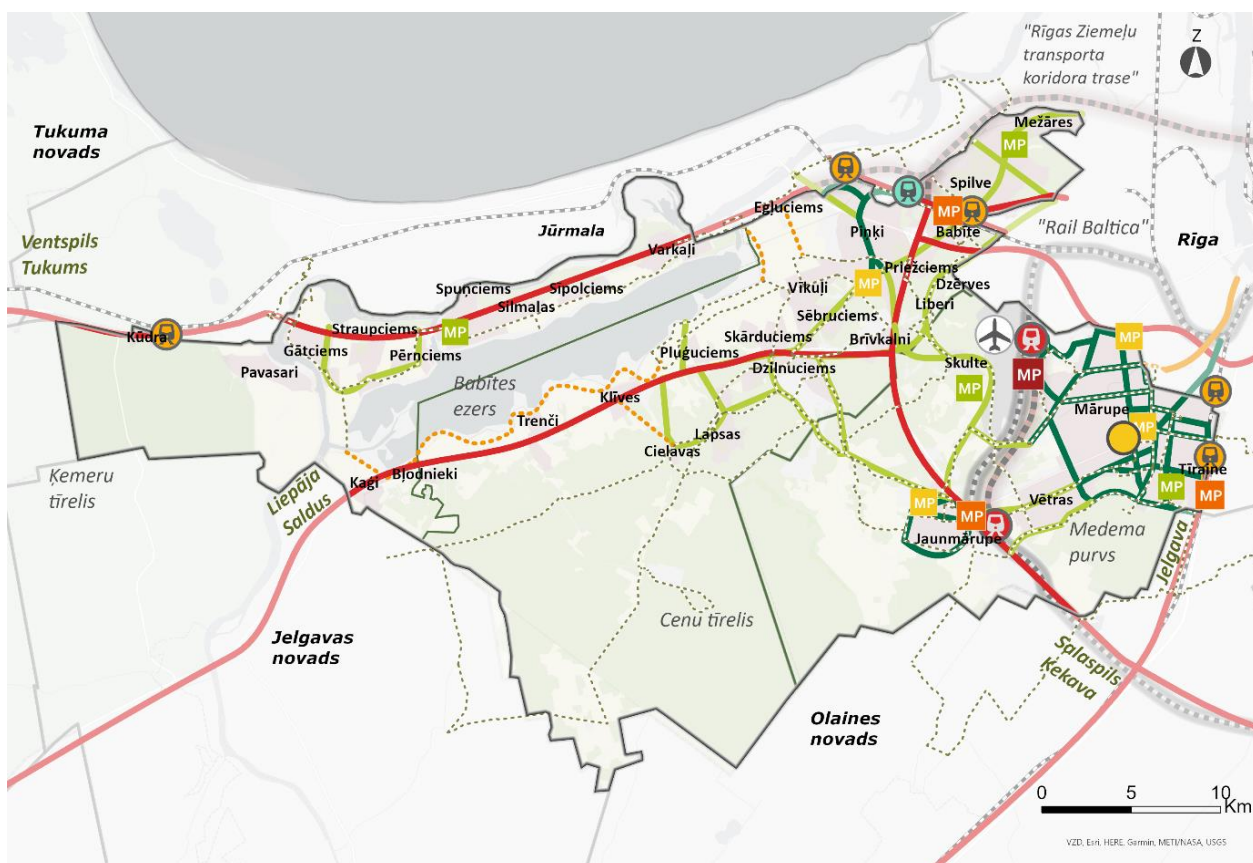
1. Tranzīta ielu un ceļu veidošana, nodalot vietējas nozīmes ielas un ceļus, lai kravas transporta satiksmi novirzītu ārpus privātmāju rajoniem. Sadarboties tādu jaunu un esošo tranzīta savienojumu pilnveidošanā, kā: starptautiskā ātrgaitas dzelzceļa *Rail Baltica* izbūvē, gan, veidojot jaunu reģionālas nozīmes autoceļu (C-40), A5 savienojumam ar starptautisko lidostu "Rīga" un reģionālas nozīmes dzelzceļa

staciju Jaunmārupē, gan rezervējot infrastruktūrai nepieciešamo teritoriju; Rīgas Ziemeļu transporta koridora infrastruktūras attīstība, iekļaujot autoceļu A5 un A10 mezglu pārbūvi; starptautiskās lidostas "Rīga" infrastruktūras paplašināšana, teritorijas plānošanas dokumentos rezervējot nepieciešamo teritoriju.

2. Veidot novadā šādu līmeņu mobilitātes punktus, līdzsvarojot tos ar dažādu pieejamo transporta infrastruktūras veidiem (sabiedriskais transports, pasažieru dzelzceļš, veloceļš, gājēju ceļš, Park & Ride stāvlaukumi utml.): Starptautisko mobilitātes punktu - lidostā "Rīga"; Reģionālos mobilitātes punktus – pie dzelzceļa stacijām "Tīraine", "Babīte", "Jaunmārupe", vietējas nozīmes mobilitātes punktus – Piņķos, Jaunmārupē, Lielās ielas/ Ulmaņa gatves tuvumā; Mikromobilitātes punktus – ņemot vērā situāciju, attīstības tempus un vajadzības pie dažādiem pakalpojumu objektiem.
3. Uzlabot satiksmes drošību, veicot pārbūvi augstas intensitātes ielās un krustojumos un, izvērtējot nepieciešamo ceļa zīmju un satiksmes lēnināšanas pasākumu ieviešanu. Uzlabot ielu un ceļu kvalitāti apdzīvojuma centru savienojumiem ar Mārupes pilsētu.
4. Atbalstīt sabiedriskā transporta tīkla sistēmas izveidi Rīgas metropoles areālā. Pilnveidot un dažādot sabiedriskā transporta pieejamību un nodrošinājumu novadā, veicinot pasažieru dzelzceļa izmantošanu un integrāciju kopējā sistēmā, pagarinot esošo sabiedrisko transportu maršrutus, veidojot jaunus maršrutus, pilnveidojot un salāgojot maršrutus ar skolēnu pārvadājumiem. Veidot jaunu tramvaja maršrutu no Rīgas valstspilsētas caur Mārupi līdz starptautiskai lidostai "Rīga".
5. Nodrošināt brīvu piekļuvi un lietošanu publiskiem ūdeņiem, pilnveidojot ūdensmalu un rekreācijas piekļuves infrastruktūru – grāvju, upīšu šķērsojumi, veloceļus. Babītes ezerā pie laivu bāzēm organizēt pārceltuves pakalpojumus, pārvaldīt ūdensceļu izmantošanu publiskajās ūdenstilpnēs (Lielupē, Babītes ezerā utml.), nosakot funkcionālās zonas ūdeņu izmantošanai, plānojot papildus Lielupes šķērsojumu.
6. Plānot apvienotos gājēju/ veloceļus vai atsevišķu veloceļu vai joslu izveidošanu starp apkaimēm un starp publisko pakalpojumu objektiem (izglītības iestādēm, interešu izglītības vietām, tirdzniecības vietām, veselības pakalpojumiem utml.) mobilitātes uzlabošanai. Sadarbībā ar VSIA "Latvijas valsts ceļi" izveidot apvienotos gājēju/ veloceļus gar valsts galvenajiem autoceļiem (A5 un A10), integrējot ar paralēlajiem ceļiem un lēngaitas joslām, un veicināt reģionālo veloceļu attīstību.
7. Attīstīt velomaršrutu tīklu rekreācijas un tūrisma vajadzībām starp dažādām atpūtas vietām (dabas pamatnes teritorijām, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, pastaigu takām, ūdenstilpnēm (peldvietām), apskates objektiem utml.), savietojot ar pieejamo velosipēdu ceļu infrastruktūru (t.sk. Rīgas "zaļo

veloceļu”, Jūrmalas veloceļu u.c.) un kaimiņu novadu velomaršrutiem un veloceļiem.

8. Veikt ielu un ceļu infrastruktūras uzlabojumus uzņēmējdarbības attīstības teritorijās, gan piesaistot ārējos finanšu resursus, gan veidojot sadarbību ar uzņēmējiem. Uzlabot piekļuves iespējas Lidostas teritorijai no D un Z puses.
9. Mobilitātes un sabiedriskā transporta attīstībai Mārupes novadā izstrādājams tematiskais plānojums un rīcības plāns.

— Velocelš ciema iekšējiem savienojumiem	MP Starptautiskas nozīmes mobilitātes punkts	✈ "Rail Baltica" stacija
— Velocelš apdzīvotu vietu savienojumiem	MP Reģionālas nozīmes mobilitātes punkts	● Novada administratīvais centrs
— Velocelš starpnovadu savienojumiem	MP Pilsētas mobilitātes punkts	✈ Lidosta "Rīga"
- - - Perspektīvs rekreācijas velomaršruts	MP Perspektīvs mikromobilitātes punkts	 "RailBaltic" dzelzceļa koridors
— "Mārupītes zaļais veloceļiņš"	✈ Esoša reģionāla dzelzceļa stacija/ pietura	 Nacionālas nozīmes autoceļu attīstība
- - - Rekreācijas velomaršruti	✈ Perspektīva reģionāla dzelzceļa stacija/ pietura	 Dzelzceļš

Attēls Nr.8 Velomaršrutu tīkls

Uzņēmējdarbības attīstības teritorijas

Ievērojot Mārupes novada telpiskās attīstības svarīgāko pamatnosacījumu, kas ir teritorijas ilgtspējīga attīstība, stratēģiskās plānošanas periodā ir būtiski veidot harmonisku vidi, novada teritorijā ļaujot efektīvi mijiedarboties uzņēmējdarbības aktivitātēm un kvalitatīvai dzīvesvidei iedzīvotāju vajadzībām. Īpaša uzmanība ir jāpievērš attīstāmajām ražošanas un loģistikas teritorijām, kurās būtiski nodrošināt energoefektīvu vidi ar paredzētajām darbībām nepieciešamo infrastruktūru mobilitātei, tajā pašā laikā nemazinot dzīvesvides kvalitāti un sociālo pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem. Jaunu ražošanas un loģistikas uzņēmumu teritoriju attīstību paredz ārpus dzīvojamām teritorijām, pie maģistrālajiem transporta koridoriem, vietās, kur nav paredzamas ietekmes uz dzīvojamām teritorijām, tai skaitā no sagaidāmajām transporta plūsmām.

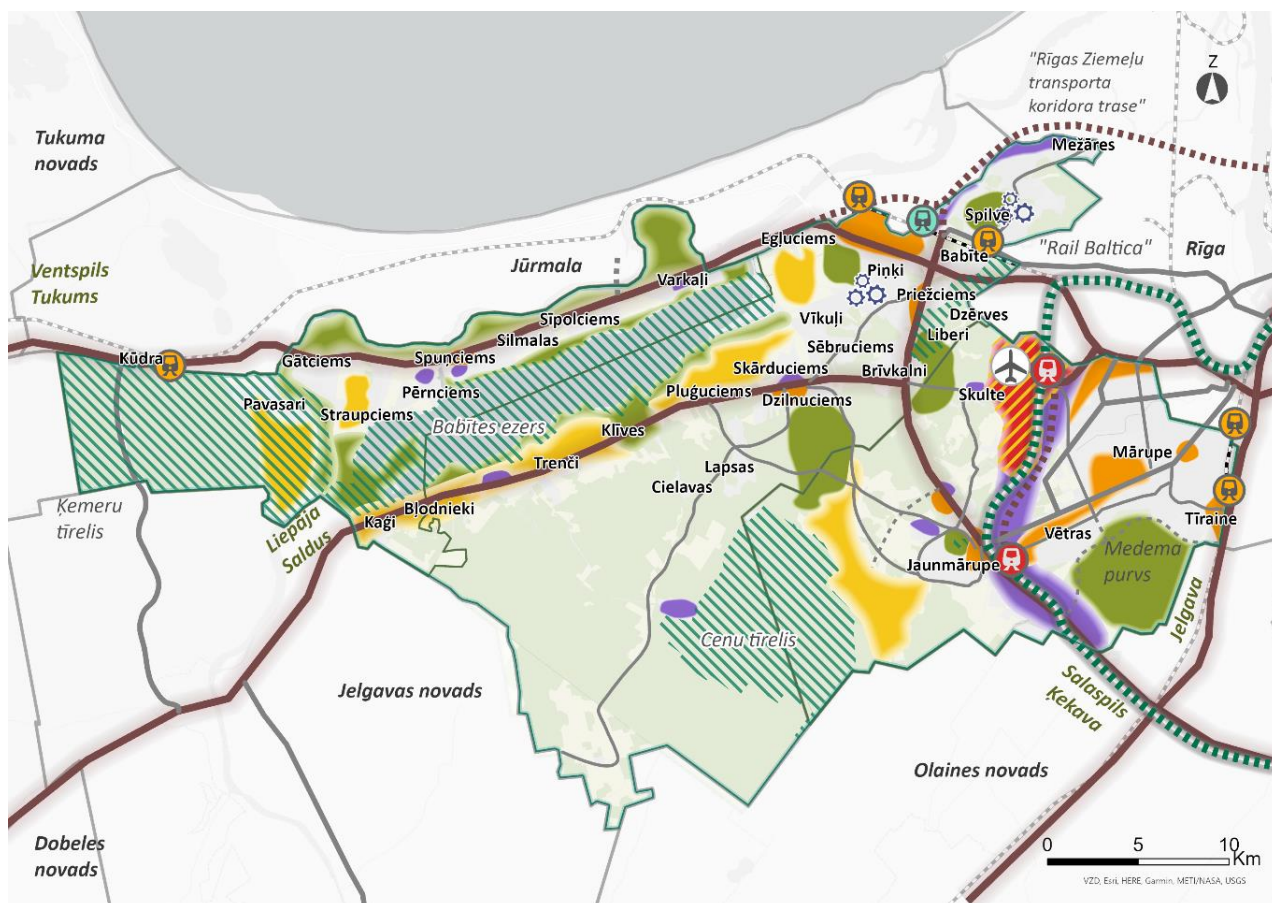
Telpiskajā perspektīvā iezīmējas arī rekreācijas attīstībai paredzētās teritorijas, kur pakārtoti var attīstīties lokāli un sezonāli pakalpojumi.

Jaunie satiksmes savienojumi un mobilitātes punkti, kas saistīti ar *Rail Baltica* dzelzceļa līnijas izbūvi, rada potenciālu dažāda līmeņa pakalpojumu attīstībai, tai skaitā transporta, izklaides un pakalpojumu jomā. Papildus apkaimju centriem, Lidostas teritorija uzlūkojama kā ekonomiski ļoti pamatots pakalpojuma centrs ar specifiskām, vairāk reģionāla un nacionāla līmeņa pakalpojumu funkcijām. Lidostas teritorijā sagaidāma biznesa parka attīstība, ko aktivizējusi starptautiskās dzelzceļa līnijas projektēšana.

Dažādu teritoriju attīstīšanā ļoti būtisks priekšnosacījums ir privāto investīciju piesaiste. Pašvaldībai ir būtiski izveidot stimulējošus sadarbības modeļus starp uzņēmējiem, investoriem un pašvaldību. Uzņēmējdarbības attīstībai ilgtermiņā veidojamas klastera veida darījumu teritorijas, kurās varētu veiksmīgi sadarboties saistītu nozaru uzņēmumi, tādējādi vairojot savu konkurētspēju un darbības efektivitāti un pozicionējot teritoriju kā viedas attīstības teritoriju.

Novada teritorijā tiek akcentēti vairāki kompleksās attīstības virzieni:

- ✓ kompleksais darījumu, rekreācijas un pakalpojumu virziens gar autoceļu A10 starp Rīgu un Jūrmalu;
- ✓ augstas pievienotās vērtības ražošanas un pakalpojumu sniegšanas virziens starp Rīgas starptautisko lidostu un Jaunmārupi, turpinoties gar valsts autoceļu A5,
- ✓ Mārupes pilsētas centrālās daļas attīstības teritorija, kur veicināma publisku, reģionālas nozīmes sporta, kultūras vai atpūtas objektu attīstība, vienotā vīzijā ar urbānas pilsētvides raksturīgu vietējo pakalpojumu, darījumu un tirdzniecības objektiem;
- ✓ Intensīvas darījumu un pakalpojumu teritorijas veidojamas arī tuvināti Rīgas robežai, Lielās un Plieņciema ielu pievienojuma apkārtnē, un pie paredzamās Jaunmārupes stacijas.

	Darījumu un pakalpojumu teritorijas		Esošas, pilnveidojamas ražošanas teritorijas		Nacionālas nozīmes autoceļu attīstība
	Attīstāmas ražošanas un loģistikas teritorijas		Esoša reģionāla dzelzceļa stacija/ pietura		Reģionālas nozīmes autoceļu koridors
	Lauksaimniecības teritorijas (lauksaimnieciskā ražošana)		Perspektīva reģionāla dzelzceļa stacija/ pietura		Reģionālas nozīmes autoceļu attīstība
	Rekreācijas tūrisms un aktīvās atpūtas teritorijas		"Rail Baltica" stacija		Vietējas nozīmes autoceļu koridors
	Aizsargājamas dabas teritorijas		"Rail Baltica" dzelzceļa koridors		Vietējas nozīmes autoceļu attīstība
	Lidostas "Rīga" attīstības teritorija		Nacionālas nozīmes autoceļu koridors		

Attēls Nr.9 Uzņēmējdarbības attīstības teritorijas

VADLĪNIJAS UZŅĒMĒJDARBĪBAI

1. Darījumu vidi, kas ietver ražošanas un loģistikas nozares objektus, nodalīt no dzīvojamās vides, papildinot ar publisko ārtelpu, kā arī teritoriāli izvietojot tos pie lielajiem tranzīta transporta ceļiem un mezgliem, kas veicinātu kvalitatīvas un ilgtspējīgas dzīves vides nodrošināšanu novada iedzīvotājiem.
2. Novada lauku telpā veidot vidi, kas veicina modernas netradicionālās lauksaimniecības attīstību, nodrošinot lauksaimniecības produktu pilna cikla izstrādi no audzēšanas līdz pārstrādāta produkta realizācijai, veicinot to pārdošanu ne tikai Rīgā un Pierīgā, bet arī plašākā reģionā, veicinot mājražotāju un amatnieku iespējas popularizēt saražoto produkciju.

3. Attīstīt darījumu, loģistikas un dažādu ar aviācijas jomu saistītu uzņēmējdarbības aktivitāšu nodrošināšanai nepieciešamās teritorijas starptautiskās lidostas „Rīga” tuvumā (ar aviāciju saistītas apmācības, muzejs, skatu laukums).
4. Veidot arhitektoniski augstvērtīgu darījumu, tirdzniecības un pakalpojumu apbūvi Lidostas pievedceļa un Rīgas robežas tiešā tuvumā, reprezentējot novadu, Mārupi un Rīgas valstspilsētu kā modernu, konkurētspējīgu un uzņēmējdarbībai piemērotu vidi.
5. Veidot pakalpojumu teritorijas un atsevišķu darījumu centrus, kas nodrošina iespēju sniegt plaša spektra pakalpojumus (medicīna, tirdzniecība, izklaide, atpūta, sabiedriskā ēdināšana u.c.) un darbavietu nodrošinājumu novada apdzīvojuma centros, tādējādi veidojot iedzīvotājiem kvalitatīvu dzīves vidi un veicinot vietējā tūrisma attīstību.
6. Plaša spektra saimnieciskās darbības vajadzībām attīstīt teritoriju valsts autoceļa A5 tuvumā, nodrošinot piekļuvi un sasaisti ar *Rail Baltica* dzelzceļa trases un reģionālas nozīmes dzelzceļa stacijas “Jaunmārupe” izveidi.
7. Identificēt un attīstīt rekreācijas zonas novada teritorijā, integrējot tajās piemērotu un ērtu infrastruktūru – zaļās zonas, dabas takas, gājēju un velo celiņu tīklus, atpūtas un spēļu laukumus, kas ļautu attīstīt šajās teritorijās piemērotu tūrisma un aktīvās atpūtas pakalpojumu sniegšanu.

Dabas, kultūrvēsturiskās un ainaviskās telpas

Dabas pamatnes teritorijas un ĪADT ir Mārupes novada īpašā vērtība, kas iekļaujoties Rīgas-Pierīgas zaļo koridoru struktūrā un lielo upju ainavu telpā, veido pamatu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un nodrošina ilgtspējīgas dzīves vides veidošanas iespēju, kā arī jau vēsturiski kalpo par mežu aizsargjoslu ap Rīgu, novada un reģionāla līmeņa rekreācijas telpu.

ĪADT ir saglabājas atbilstoši to aizsardzības mērķim, veicinot dabas infrastruktūras sakārtošanu, kopīgi iesaistoties teritoriju apsaimniekošanas plānu izstrādē un aktualizācijā. Dabas pamatnes teritoriju attīstības plānošanā un zaļās infrastruktūras apsaimniekošanā veicināma ekosistēmu pakalpojumu novērtēšanas pieeja, viedi plānojot, attīstīto un apsaimniekojot novada zaļo infrastruktūru, virzoties uz resursefektīvu dabas potenciāla izmantošanu, klimatneitralitātes sasniegšanu, veicinot pielāgošanos klimata pārmaiņām, nodrošinot augstu dzīves un vides kvalitāti Rīgas metropoles areālā.

Kvalitatīvas dabas teritorijas ir respektējamās visos telpiskās uzbūves līmeņos:

- ✓ tuvākās dzīvestelpas līmenī kā publiskās ārtelpas labiekārtojuma elementi ar pārdomātiem risinājumiem, kas nodrošina estētisko komfortu un vēlamo mikroklimatu. Šeit būtiska loma piešķirama apdzīvoto vietu (Mārupes ciems, Piņķi, Babīte) apstādījumiem, esošo koku un krūmu puduru saglabāšanā;

- ✓ ciema struktūrā tās veido zaļās teritorijas ikdienas atpūtai un sabiedriskām aktivitātēm (parki, skvēri, rotaļu un sporta laukumi);
- ✓ novada un reģionālā līmenī attīstāmas galvenās rekreācijas telpas, kur dabas un kultūrvēstures objekti veido pamatu rekreācijas aktivitāšu attīstībai (Medema purvs, Bīriņu purvs, Babītes ezers, Cenas tīrelis, Ziemassvētku kauju teritorijas, Božu ūdenskrātuve, Beberbeķu dabas parks, Zirgu sala, golfa laukumi u.c).

Galvenās rekreācijas telpas vienotā “zaļo koridoru” tīklojumā ar Rīgu un Jūrmalu sasaista zaļās mobilitātes risinājumi, velo un pārgājienu maršruti (savienojot Mārupi ar Piņķiem, Piņķus ar Dzilnuciemu, Dzilnuciemu ar Klīvēm, Cenas tīreli ar Salas pagastu), bet blīvāk apbūvētajās teritorijās to nodrošina bagātīgiem stādījumiem apzaļumoti ielu koridori, prominādes, skvēru un parku tīklojums.

Novada dabas vides telpisko struktūru veido ūdeņu teritorijas, mežu un purvu masīvi, un lauku telpas, ietverot tām raksturīgās ainavas un kultūrtelpas, veidojot novada vietas identitāti, raksturo vietējo sabiedrību un tradīcijas. Ievērojot dabas un kultūrvēstures objektu aizsardzības principus attīstāma tūrisma infrastruktūra kultūrvēsturiskajās telpās. Plānošanā piemērojami izstrādātie ainavu struktūras tematiskie plānojumi.

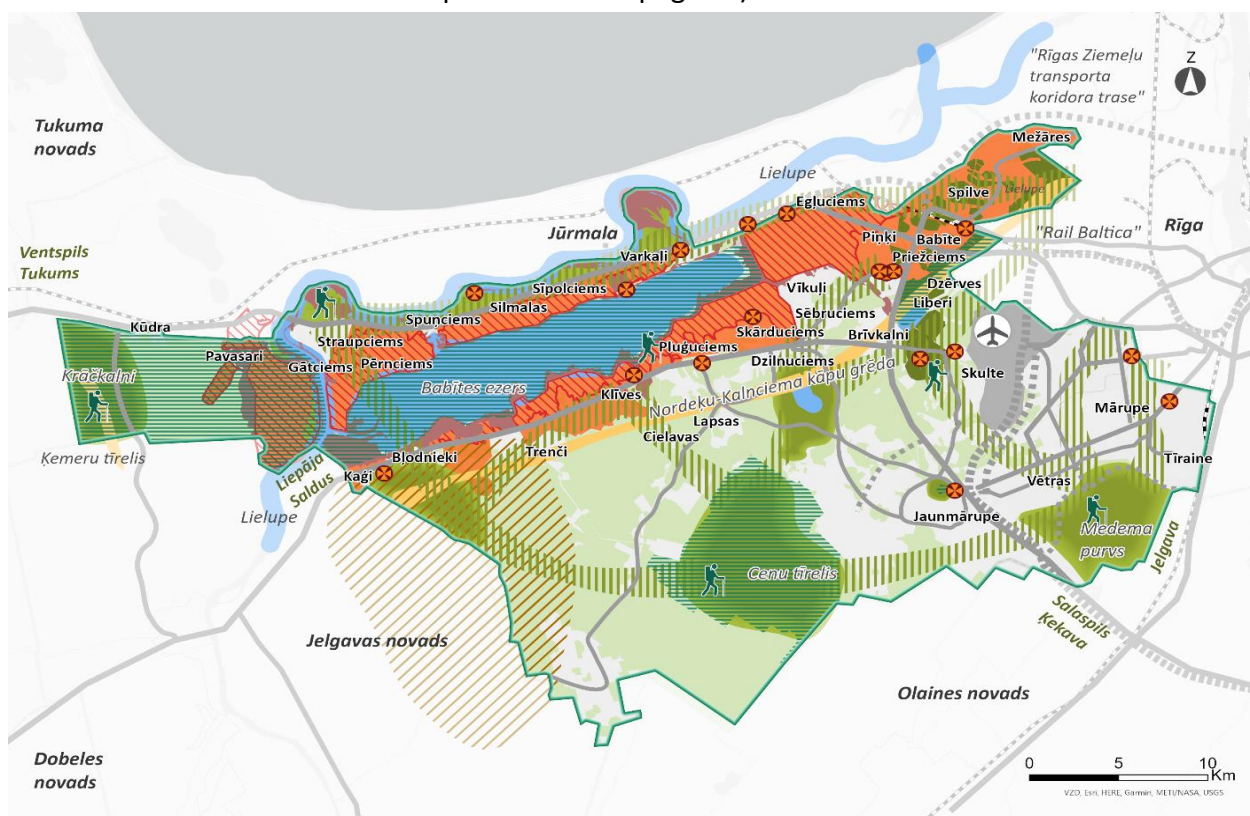
Ūdens telpā dominē Babītes ezera ainava ar plašajām polderu teritorijām, dambju sistēmu, vēsturiskajām sūkņu stacijām, un senajiem ceļiem, kas kompleksi attīstāmi kā vēstures un dabas izziņas maršruti ar atbilstošu infrastruktūru, velomaršruti, atpūtas vietas, unikāla vieta putnu vērošanai. Izziņas tūrismam attīstāma Babītes ezerā pontonlaipa ar ūdenstorni. Labiekārtota piekļuve ūdensmalām veido potenciālu rekreācijas un tūrisma attīstībai. Lielupes piekrastes ainavā izceļamas palieņu telpas (Baņķu palieņu pļava), kur respektējot dabas vērtības un teritorijas applūšanas ietekmes, nodrošināmas piekļuves iespējas un dabas infrastruktūra. Mūsdienīgas ārtelpas risinājumi veidjami Zirgu salā, kā publiskā teritorija attīstāma Valtera raga teritorija, atbalstot arī ūdenssporta un ūdeņu transporta infrastruktūru. Savienojumi ar Jūrmalas valstspilsētu risināmi izstrādājot Lielupes apsaimniekošanas plānu, veicinot ūdeņu teritorijas ilgtspējīgu un vienotu pārvaldību. Kā ikdienas rekreācijas telpas attīstāma Beberbeķu ezera un Božu ūdenskrātuves apkārtnē, zivju dīķu teritorijas, nodrošinot teritoriju publisku piekļuvi un izmantošanu. Veidojamas rekreācijas vietas un pastaigu maršruti gar novada mazupītēm, uzturot tās kā zaļos koridorus, izkopjot to posmus un dabiskojot tecējumu, kur tas iespējams.

Mežu teritorijas saglabājamās kā potenciāls ekosistēmu pakalpojumiem, kas ietver rekreācijas vietas, veido bioloģisko daudzveidību, darbojas kā pāreja no ĪADT un kā buferjosla lielajām maģistrālēm mazinot ietekmi uz klimata pārmaiņām. Kopjamas dabas un kultūrvēsturiskās ainavu telpas: Ziemassvētku kauju vietas, kāpu grēdas, kas iezīmē senās Baltijas jūras krastu. Plašo meža un purvu masīvu, Lielupes piekrastes mežu, pilsētas mežu aizsargjoslas teritoriju izmantošana rekreācijai vērtējama sadarbībā ar SIA “Rīgas meži”, turpinot jau uzsākto sadarbību teritoriju labiekārtojuma

izveidē un dabas izziņas maršrutu izstrādē. Medema purva dabas teritorija kā pilotobjekts purva rekultivācijas un ilgtspējīga intelektuālā (izzinošā) tūrisma attīstībai un tūrisma digitalizācijai, attīstāma sadarbībā ar Rīgas valstspilsētu un metropoles reģiona pašvaldībām. Cenas tīrelis un Ķemeru tīrelis apsaimniekojams saskaņā ar Dabas aizsardzības plāniem, tajos integrējot aktīvās atpūtas un rekreācijas iespējas.

Lai mazinātu vienlaidus apbūves attīstību Pierīgas urbānajā telpā, kompleksai publiskajai apbūvei attīstāmajā Bierīņu purva teritorijā, mijiedarbībā ar intensīvo apbūvi, saglabājamās naturālās un veidojamās koptas labiekārtotas dabas teritorijas un mūsdienīgas apstādījumu ainavas. Tās kalpos kā mezglpunkti rekreācijai un aktīvai atpūtai, izglītībai un inovācijām, veidojot jaunās Mārupes pilsētas urbānajā ainavā unikālu kultūrtelpu vietējiem un starptautiskiem pasākumiem.

Uzsverot dabas pamatnes teritoriju un ĪADT potenciālu un nozīmi Pierīgas telpā, stratēģija paredz saglabāt un attīstīt vietējo lauku ainavu, izkopjot tās identitāti, iekļaujot teritorijas kā rekreācijas bāzi aktīvā tūrisma ceļvežos un vienotajos Rīgas metropoles reģiona tūrisma piedāvājumos (zirgu izjādes, krūmmeleņu lauki, kartupeļu ražas novākšanas talka un sīpolsvētki Salas pagastā).

Kultūrvēsturiskās telpas	Zaļie savienojumi	Lidostas "Rīga" attīstības teritorija
Rekreācijas vietu labiekārtošana	Poldera teritorijas	Ziemassvētku kauju vietas
Aizsargājamas dabas teritorijas	Poldera baseina teritorija	Ūdens telpas
Rekreācijas telpas	Aplūstoša (10% applūduma varbūtība) teritorija	Lidosta "Rīga"
Mežu vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas ap pilsētu	Seno jūras krastu kāpu kompleksi	Dzelzceļš

Attēls Nr.10 Dabas, kultūrvēsturiskās un ainaviskās telpas

VADLĪNIJAS DABAS TERITORIJU ATTĪSTĪBAI

1. Novada dabas resursu - mežu, purvu, dabas parku, ĪADT, ūdeņu, izmantošanu, tai skaitā ekosistēmu pakalpojumu nodrošināšanai, organizēt balstoties uz jēgpilnu sadarbību ar privāto sektoru, dabas aizsardzības pārvaldības un zinātniskām iestādēm, kvalitatīvi izstrādātiem dabas aizsardzības un izmantošanas plāniem, virzoties uz ilgtspējīgu resursu pārvaldību.
2. Attīstības projektos integrēt zaļās infrastruktūras un klimatneitralitātes risinājumus (lietusūdeņu uzkrāšana, ekodukti, "zaļā" mobilitāte, atjaunīgie energoresursi u.c.)
3. Kā novada identitātes elementu atbalstīt inovācijas dabas pamatnes teritoriju apsaimniekošanā un dārzkopībā, ar šo jomu saistītas starptautiska līmeņa izglītības un zinātnes attīstību.
4. Apbūves teritorijām ĪADT un vērtīgu dabas teritoriju tuvumā, noteikt stingras vides aizsardzības prasības (atkritumu šķīrošana, efektīvi ūdenssaimniecības risinājumi, atjaunīgie energoresursi u.c.).
5. Veicināt ainavisko vērtību (dabas pamatnes teritorijām, ĪADT, kultūrvēsturiskās ainavu u.c.) saglabāšanu, to daudzveidības un estētiskās kvalitātes uzturēšanu, izstrādāt novadam vienotu Rekreācijas teritoriju un ainavas struktūras tematisko plānojumu, vienlaikus akcentējot ainavu atjaunošanas un jaunu, mūsdienīgu pilsētvides ainavu veidošanas principus.
6. Neparedzēt vērtīgo dabas pamatnes teritoriju, tai skaitā mežu zemju, transformāciju citos izmantošanas veidos, mežizstrādi plānot saskaņā ar ilgtspējīgas apsaimniekošanas un ainavu aizsardzības principiem.
7. Saglabājot līdzsvaru starp privātajām tiesībām un sabiedrības interesēm, ilgtspējīgi plānot ūdens teritoriju publisku izmantošanu rekreācijas un tūrisma attīstībai – labiekārtotas piekļuves vietas ūdensmalām, sakārtota infrastruktūra, tai skaitā atbalsts ūdenssportam un regulāru ūdens transporta savienojumu izveidei.
8. Paredzēt pasākumus meliorācijas sistēmu sakārtošanai un uzturēšanai, polderteritoriju apsaimniekošanai.
9. Sadarbībā ar vides institūcijām veicināma sabiedrības informētība par īpašumā esošu ĪADT, biotopu un mikroliegumu apsaimniekošanu, atļauto saimniecisko darbību.
10. Saglabājami "zaļie koridori" un ekoloģiskās nišas pilsētvidē bioloģiskās daudzveidības un zaļās mobilitātes nodrošināšanai, veidojot vienotu un nepārtrauktu videi draudzīgās pārvietošanās transporta infrastruktūru vietējā un reģionālā mērogā sasaistei starp dabas pamatnes teritorijām, pilsētvidi, un kaimiņu pašvaldībām.
11. Lauku teritorijās veicināma lauksaimnieciskās ražošanas dažādošana, atbalstot bioloģisko lauksaimniecību, biškopību, netradicionālo lauksaimniecību (sēņu,

dzērveņu, ārstniecības augu, u.tml. audzēšanu), novadam specifisku produktu attīstību.

12. Atbalstāma mozaīkveida zemes izmantošanas struktūras saglabāšana novada ciemos un lauku telpā, nodrošinot pilsētvides un dabas vides līdzāspastāvēšanu, novada identitātes un raksturīgo īpatnību saglabāšanu.
13. Ievērojot samērīguma un ainaviskuma principus plānojot dabas resursu izmantošanu, tai skaitā derīgo izrakteņu ieguves vietu rekreatīvo un saimniecisko vērtību, nepieļaut degradētu vai monofunkcionālu teritoriju veidošanos.

Interesešu un sadarbības teritorijas

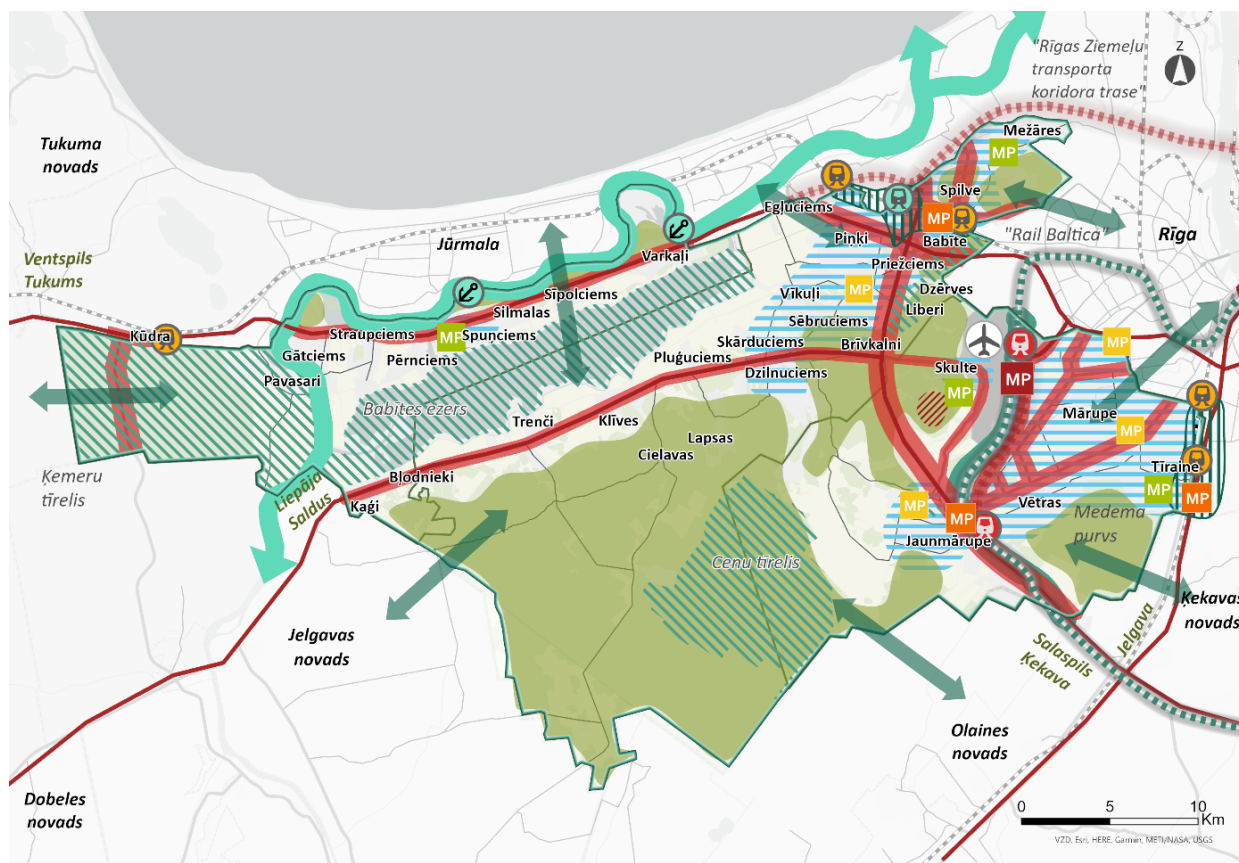
Sadarbības partneriem Mārupes novada attīstībai ir ļoti nozīmīga loma, jo tā dod iespēju ne tikai straujākai un dinamiskākai novada izaugsmei, bet arī paver iespējas jaunu sadarbības teritoriju veidošanai. Attīstīta un pieejama infrastruktūra ir viena no nozīmīgākajām labklājības un uzņēmējdarbības teritoriju attīstības jomām, kurai ir būtiska uzņēmējdarbības veicināšanas loma.

Nozīmīgi sadarbības partneri ir lielie uzņēmumi vai organizācijas. Sadarbība veidojama ar starptautisko lidostu "Rīga", kas ir dominējošā Baltijā ar mērķi kļūt par Eiropas līmeņa gaisa satiksmes centru. SIA "Rīgas meži" aizņem lielāko daļu mežu teritorijas novadā, tādējādi nozīmīgs partneris rekreācijas un zaļo teritoriju saglabāšanā un rekreācijas resursu attīstībā. Uzņēmēji, kuri paplašina vai veido uzņēmējdarbību ir būtiski infrastruktūras – ielu un ceļu tīkla, gājēju/ veloceļu, apgaismojuma, ūdenssaimniecības infrastruktūras kopīgā sadarbībā, lai radītu sakārtotu infrastruktūru ne tikai pašiem uzņēmējiem, bet arī apkārtējām teritorijām.

Ar kaimiņu pašvaldībām iespēja realizēt kopīgus un savstarpēji saistītus rekreācijas objektus un maršrutus, ar inovācijām saistītus viedās infrastruktūras projektus un savienojošo infrastruktūru (ielas, ceļi, veloceļi, ūdenssaimniecība) objektus. Nevalstisko organizāciju būtiska sadarbības loma ir sabiedrības izglītošanai un dažādu pakalpojumu nodrošināšanai, paaugstinot profesionalitāti un pakalpojumu daudzveidību kopumā.

Sadarbība ar dažādiem partneriem veido pašvaldības spēju kopīgi piedāvāt daudzveidīgu un augsti kvalificētu pasākumu vai sacensību norisi, kultūras mantojumā balstītu kultūras izziņas maršrutu un inovatīvu tūrisma produktu attīstīšanu, reģionāla tūrisma piedāvājumu veidošanu, mūžizglītības un profesionālās ievirzes izglītības veicināšanu, vienotu izglītības iestāžu un reorganizācijas plānošanu.

Infrastruktūras jomā kopīga autoceļu un reģionālu veloceļu būvniecība, mobilitātes punktu veidošana, t.sk. iekļaujot stāvparku infrastruktūru, viedo risinājumu piemērošana pārvaldības jautājumos un saistīta sabiedriskā transporta risinājumi, uzlabojot piekļuvi ne tikai novada ciemu savienojumiem, bet arī savienojumiem no kaimiņu pašvaldībām, piemēram, ar lidostu.

Sadarbības

- VSIA "Latvijas Valsts ceļi" (Satiksmes ministrija)
- SIA "Rīgas meži"
- Zemessardze (Aizsardzības ministrija)
- Lidostas "Rīga" attīstības teritorija
- Dabas aizsardzības pārvalde
- Latvijas dzelzceļš
- "Rail Baltica" attīstības teritorija

- Centralizētas ūdenssaimniecības aglomerācija (komunālie pakalpojumi)
- Ūdensceļu sadarbība
- Ārēji sadarbības virzieni
- MP Starptautiskas nozīmes mobilitātes punkts
- MP Reģionālas nozīmes mobilitātes punkts
- MP Pilsētas mobilitātes punkts
- MP Perspektīvs mikromobilitātes punkts
- MP Esoša reģionālā dzelzceļa stacija/ pietura

- MP Reģionāla dzelzceļa stacija/ pietura (potenciāla)
- MP RailBaltic stacija (plānota)
- MP Lidosta "Rīga"
- MP Attīstama ostu infrastruktūra
- MP "RailBaltic" dzelzceļa trase
- MP Nacionālas nozīmes autoceļu koridors
- MP Nacionālas nozīmes autoceļu attīstība
- MP Dzelzceļš

Attēls Nr.11 Interesu un sadarbības telpas

PRIORITĀRI ATTĪSTĀMĀS SADARBĪBAS JOMAS

1. **Sadarbība Rīgas metropoles areālā** – tūrisma, rekreācijas, mobilitātes un transporta (sabiedriskais transports, mobilitātes punkti, veloceļi, velomaršruti, ūdenstransports), ūdenssaimniecības infrastruktūra, ielu un ceļu infrastruktūra, viedie risinājumi, mūžizglītība u.c.. Pašvaldību sadarbības platformas veidošana Metropoles reģiona pārvaldības jautājumu risināšanai.

Sadarbības partneri: Rīgas plānošanas reģions, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Satiksmes ministrija, Autotransporta direkcija, Rīgas valstspilsēta un Pierīgas pašvaldības.

2. **Sadarbība ar kaimiņu pašvaldībām** – atsevišķu kopīgu tūrisma, kultūrvēstures un rekreācijas objektu un maršrutu izveidošana, ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība.

Sadarbības partneri: Ķekavas, Olaines, Jūrmalas valstspilsētas, Rīgas valstspilsētas un Tukuma pašvaldības.

3. **Nevalstisko organizāciju iesaiste** sabiedrības izglītošanai, dažādu pakalpojumu nodrošināšanai sadarbībā ar pašvaldību un sadarbība pašvaldības funkciju nodrošināšanai;

Sadarbības partneri: biedrība "Mārupes uzņēmēji", atbalsta un kopā sanākšanas punkts "Biznesa Vēstniecība", biedrība „Pierīgas partnerība”, biedrība "Mārupes nākotnei", biedrību "Mārupes BMX klubs", biedrība "Pierīgas tūrisma asociācija", Latvijas Motosporta federācija (LaMSF), biedrība "Annas koku skolas biedrība", Piņķu sv.Jāņa evaņģēliski luteriskā draudze u.c.

4. **Sadarbība rekreācijas teritoriju izveidošanā** un esošo saglabāšanā un pilnveidošanā

Sadarbības partneri: SIA "Rīgas meži", Jūrmalas un Tukuma pašvaldības, Dabas aizsardzības pārvalde, privātie uzņēmēji.

5. **Sadarbība ielu un ceļu tīkla paplašināšanā**, satiksmes drošības uzlabošanā, transporta mezglu un mobilitātes punktu izveidošanā, vienotā pašvaldības ceļu tīkla izveidošanā.

Sadarbības partneri: VSIA "Latvijas Valsts ceļi", VAS Starptautiskā lidosta "Rīga", Rīgas valstspilsēta, AS "RB Rail", VAS "Latvijas dzelzceļš", SIA "Rīgas satiksme", VSIA "Autotransporta direkcija", privātie uzņēmēji, zemju īpašnieki.

STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANAS UN UZRAUDZĪBAS KĀRTĪBA

Mārupes novada ilgtermiņa attīstības redzējumā noteiktos mērķus, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīvu, pašvaldība īsteno sagatavojot pakārtotus vidējā termiņa plānošanas dokumentus – Attīstības programmu un Teritorijas plānojumu. Šajos dokumentos pašvaldība konkrētāk definēs veicamās darbības ilgtermiņa mērķu sasniegšanā. Aprakstot soļus, tiks noteikti salīdzināmi un izmērāmi rezultatīvie rādītāji, kurus izvērtējot, iespējams analizēt progresu ilgtermiņa attīstībai.

Aktivitātes plānots noteikt atbilstoši investīciju plānam un rīcības plānam, kuri sagatavoti Attīstības programmā 7 gadu periodam, kā arī vidējā termiņā vismaz trīs gadu periodam un investīcijas sasaistot ar kārtējo budžetu arī vienam gadam. Šādā griezumā tiek nodrošināta operatīva plānošana un iespēja reaģēt uz izaicinājumiem vai sarežģījumiem ilgtermiņa mērķu sasniegšanā.

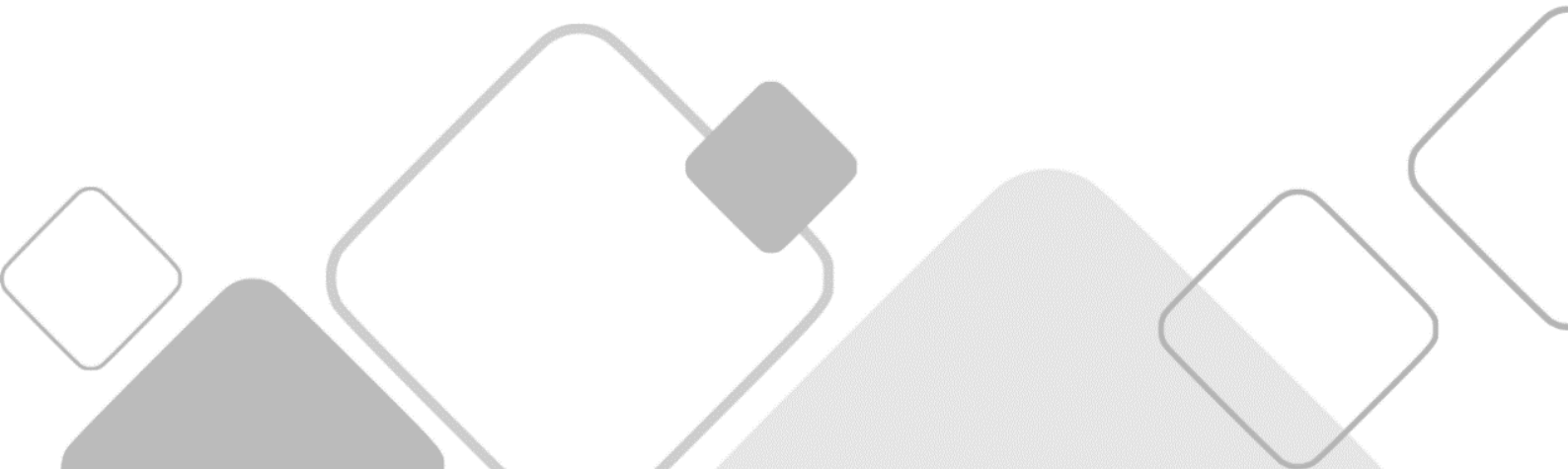
Pašvaldības struktūrvienības un iestādes sistemātiski un pastāvīgi seko līdzi un apkopo sasniegtos rezultātīvos rādītājus, tādejādi nodrošinot plānošanas dokumentos noteikto darbību pārraudzības sistēmu. Rīcības un investīciju plāna aktivitāšu ieviešanā pašvaldība sekmē koordinētu pašvaldības iestāžu un struktūrvienību sadarbību, kas palīdz novērtēt plānoto aktivitāšu ieviešanu, pēc nepieciešamības aktualizējot un identificējot jaunas aktivitātes.

Reizi trijos gados tiks sagatavots stratēģijas uzraudzības ziņojumu, kas ietvers uzraudzības pārskatu par attīstības programmas īstenošanas rezultātiem. Tajā tiks ietverta informācija par veiktajām aktivitātēm, rezultatīvo rādītāju izmaiņas, secinājumi un ieteikumi turpmākajai rīcībai, kā arī informācija par atbilstību ilgtspējīgas attīstības stratēģijā izvirzītajiem stratēģiskajiem mērķiem

Ilgtermiņa mērķu sasniegšanas procesā svarīga nozīme ir sabiedrības informēšanai un iesaistei. Plānots veikt novada iedzīvotāju aptaujas par pašvaldības sniegto pakalpojumu pieejamību un apmierinātību. Lai regulāri nodrošinātu atgriezenisko saiti no iedzīvotājiem un uzņēmējiem, plānotas sabiedrības līdzdalības aktivitātes gan konsultatīvo padomju, gan iedzīvotāju forumu veidā. Papildus, apzinoties sabiedrību kā svarīgu attīstības virzītāju un izprotot nepieciešamību veidot ciešu sadarbību, Mārupes novada pašvaldībā ir izstrādāta **“Komunikācijas stratēģija un rīcības plāns 2022.-2034. gadam”**. Minētā stratēģija definē komunikācijas un sabiedrības līdzdarības kopīgos mērķus un uzdevumus, nosaka rīcību un tās izpildes termiņu. Sadarbības mērķis ir padarīt pašvaldības lēmumu pieņemšanas procesu caurspīdīgāku un kvalitatīvāku, veidot patīkamu dzīves vidi jaunveidotajā novadā un vairo sabiedrības izpratni par pašvaldības darbu.

Jau šobrīd Pašvaldības interneta vietne www.marupe.lv sniedz iespēju iedzīvotājiem operatīvi iepazīties ar spēkā esošajiem Mārupes novada attīstības plānošanas dokumentiem, statistiskajiem datiem, atvērtajiem datiem (ĢIS lietotnes) ērtai informācijas iegūšanai par Mārupes novadu kā arī iesaistīties un sniegt ierosinājumus novada attīstības plānošanā.

PIELIKUMI

MĀRUPES NOVADA STIPRO UN VĀJO PUŠU, IESPĒJU UN DRAUDU NOVĒRTĒJUMS

STIPRĀS PUSES

- ✓ izdevīgs **ģeogrāfiskais novietojums** (Rīgas metropoles areāls, transporta maģistrāles, ekonomiski aktīvs reģions, sadarbības partneru tuvums, plašs noieta tirgus)
- ✓ novadā atrodas **Baltijas valstu lielākā lidosta**, kas ļauj attīstīt ar inovatīvām ražošanas nozarēm saistītu loģistikas industriju tieši un pastarpināti saistītas ekonomiskas darbības
- ✓ Pašvaldība ar **visstraujāk augošo iedzīvotāju skaitu** Latvijā, gan uz dabiskā pieauguma, gan migrācijas dēļ
- ✓ **augsts bērnu un jauniešu skaita īpatsvars**, kā arī **augsts darbaspējīgā vecuma īpatsvars**, jo īpaši jaunāka gadagājuma darbaspējīgā vecuma iedzīvotāju grupa, un šī tendence saglabāsies
- ✓ **zems bezdarba līmenis**
- ✓ augsts darbavietu nodrošinājums
- ✓ piemērota **vide inovatīvo nozaru attīstībai** – radoši un inovatīvi uzņēmēji
- ✓ pieejami **vietējie resursi** uzņēmējdarbības attīstībai
- ✓ Novads **piesaista jaunās ģimenes un ģimenes ar maziem bērniem**
- ✓ **apbūvei joprojām pieejamas** plašas, ainaviski kvalitatīvas teritorijas Rīgas piepilsētas zonā
- ✓ Rīgas metropoles areāla kontekstā īpaši nozīmīgas **pieejamās dabas vērtības un lielais rekreācijas vietu īpatsvars** novadā, kas piesaista gan jaunus iedzīvotājus, gan viesus
- ✓ uzņēmējdarbības izaugsmi veicinošs **tūrisma potenciāls** un izstrādāta tūrisma attīstības politika, kas ļauj attīstīties tūrisma uzņēmējdarbībai, kā arī ļoti augsta sabiedrisko organizāciju un privāto uzņēmēju aktivitāte aktīvās atpūtas un sporta infrastruktūras attīstībā
- ✓ izstrādāts Mārupes novada (tagad - pagasta) **kultūrvides attīstības un tradīciju plāns**
- ✓ infrastruktūras nodrošinājums uzņēmējdarbībai (atšķirīgi dažādās teritorijās)
- ✓ **plašs piedāvājums sabiedrības iniciatīvu un pārvaldības procesu iesaistes jomā**. Konsultatīvo padomju darbības rezultātā veidojas laba pašvaldības, iedzīvotāju un uzņēmēju sadarbība, tiek piedāvātas iespējas realizēt dažādas iniciatīvas novadā
- ✓ aktīva **NVO darbība**, īpaši jāizceļ Mārupes uzņēmēju biedrības aktivitātes
- ✓ pašvaldības **atbalsts uzņēmējdarbībai**, tai skaitā: Izstrādāts uzņēmējdarbības veicināšanas plāns, esošu uzņēmumu atpazīstamības veicināšana un atbalsts jaunu iniciatīvu uzsākšanai vai agrīnai stadijai Grantu programmu konkursu formā, nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumi
- ✓ **pieredze** darbā ar Eiropas Savienības SAM projektu līdzfinansējuma piesaisti, jo īpaši infrastruktūras projektu īstenošanā
- ✓ **plašs un daudzveidīgs pakalpojumu klāsts** novadā, bet ar ļoti nevienmērīgu izvietojumu
- ✓ novadā **pieejami elitāri sporta veidi** (jāšana, hokejs, BMX, triatlons, golfs, veikbords) kā pakalpojums Pierīgas un Rīgas iedzīvotājiem
- ✓ laba **vides kvalitāte** un potenciāls ekosistēmu pakalpojumu nodrošinājumam
- ✓ **sadarbība ar SIA "Rīgas meži"** privāto dabas pamatnes teritoriju izmantošanā rekreācijai
- ✓ **pielāgoti komunālo pakalpojumu risinājumi** Mārupes pagastā - savāktie sadzīves notekūdeņi tiek novadīti uz Rīgas NAI un neietekmē vietējās ūdens ekosistēmas, ieviesta dalītā atkritumu savākšana mājāsaimniecībās

VĀJĀS PUSES

- ✓ proporcionāli **mazs iedzīvotāju skaits 15 – 29 gadu vecumā** (tai skaitā, jo šī vecuma iedzīvotājiem ir grūti atrast sev piemērotus mājokļus), kas samazinās novadā dzimušo iedzīvotāju skaitu
- ✓ padomju laiku daudzdzīvokļu namu kvartāli nav piemēroti mūsdienu prasībām
- ✓ iedzīvotāju skaita krišanās novada teritorijās, kuras ir attālākas no Rīgas – Skulte, Gātciems, Straupciems, Klīves, Kalnciema masīvs
- ✓ novadam **nav izteikta administratīvā centra**
- ✓ **netiek īstenota industriālo teritoriju attīstība** gar A5 autoceļu uz dienvidiem no Vētras ciema piekļuves problēmrisinājumu dēļ
- ✓ zems pašvaldības īpašumā esošo zemju īpatsvars novadā pašvaldības funkciju nodrošināšanai
- ✓ nepietiekama novada ciemu un plašākā mērogā vietējo centru (apkaime) **savstarpējā sasaiste ar sabiedrisko transportu**, nesalāgoti maršruti un skolēnu autobusa maršrutu pārkļājums
- ✓ **tranzīta kustība** caur apdzīvotām vietām (troksnis, piesārņojums)
- ✓ nav attīstīta **iespēja novietot auto sabiedriskā transporta pārsēšanās punktos**
- ✓ **satiksmes infrastruktūras noslogojums** un nolietojums, tai skaitā svārstmigrācijas pieauguma ietekmē
- ✓ problemātiska **publisko ūdeņu pieejamība** un apsaimniekošana
- ✓ problemātiska valsts autoceļu (ātrgaitas ceļu) **šķērsošana un pievienojumu izveide**
- ✓ nepietiekama gājēju un velobraucēju infrastruktūra, celiņu savienojumi, labiekārtojums
- ✓ ļoti **nevienmērīga pakalpojumu lokācija**, vāja pieejamība attālākajās apdzīvotajās vietās;
- ✓ **nepietiekams vietu nodrošinājums** pirmskolas izglītības iestādēs, kā arī vidusskolās
- ✓ **trūkst telpu dažādu interešu izglītības** un pieaugušo izglītības programmu piedāvājuma paplašināšanai
- ✓ maznozīmīga **interese par kultūrvēsturisko mantojumu**, kas apgrūtina atsevišķu tūrisma veidu attīstīšanu
- ✓ **zems kultūras līdzdalības indekss** – zems norisēs un kolektīvos iesaistīto dalībnieku skaits attiecībā pret novada iedzīvotāju skaitu, vienlaikus ar Kultūras nama un Mārupes mūzikas un mākslas skolas telpu pilnīgu noslodzi
- ✓ **neatliekamās medicīniskās palīdzības pakalpojuma** nodrošinājums Mārupes pagastā neatbilst prasībām, kuru papildus pastiprinās pilsētas statuss
- ✓ zems **centralizēto kanalizācijas pakalpojumu nodrošinājums** daļā ciemu teritorijās Babītes un Salas pagastos
- ✓ nav izveidots rekreācijas vietu savstarpējais tīklojums
- ✓ skolēnu autobusi **nespēj nodrošināt skolēnu brīvu pārvietošanos** tiem aktuālo pakalpojumu sasniedzamībai – interešu izglītību un sporta un aktīvās atpūtas pakalpojumi
- ✓ lauksaimniecības zemju transformācija, **raksturīgās lauku ainavas zaudējums**
- ✓ derīgo **izrakstu transportēšanas ietekmes** uz apdzīvotajām vietām (Jaunmārupe, Mārupe (potenciāli Bierīņu purvs))
- ✓ aviosatiksmes un Lidostas radītā **trokšņa piesārņojums**

IESPĒJAS (ARĪ PROGNOZĒTĀ ATTĪSTĪBA)

- ✓ **apkaimju pieejas īstenošana**, mērķtiecīgi attīstot pakalpojumus apkaimju centros un koncentrējot dzīvojamās teritorijas esošajos novada ciemos, nodrošinot publisko pakalpojumu sniegšanai nepieciešamo nekustamo īpašumu un infrastruktūru - efektīvu satiksmes, komunālo un sociālo infrastruktūru
- ✓ **mobilitātes punktu attīstība** pie esošajām un plānotajām dzelzceļa stacijām Babītē, Tīrainē, Jaunmārupē, kā arī tiešā Rīgas valstspilsētas tuvumā (Tēriņi), veicinās jaunu augstākas intensitātes dzīvojamo kvartālu un ar tiem saistītās sociālās un komunālās infrastruktūras veidošanos, konkurējot ar Rīgas valstspilsētas vēsturiskā centra kvartāliem
- ✓ **stāvparku un vienoto bilešu sistēmas ieviešana**, un mobilitātes punktu attīstība Rīgas metropoles reģionā sabiedriskā transporta efektivitātes palielināšanai
- ✓ transportlīdzekļu koplietošanas (velo, auto u.c.) shēmas integrēšana kopējā transporta sistēmā
- ✓ vietas identitātes un piederības stiprināšana **apkaimju kopienu darbības ietvaros**, tai skaitā vietējo līderu (potenciālo deputātu) izaugsme un tiešāka kontakta starp pašvaldību (lēmējvaru un izpildvaru) un iedzīvotājiem veicināšana
- ✓ **konsultatīvo padomju** dalībnieku (teritoriāli aptver plašāku teritoriju, iestādes un uzņēmumus) un kompetenču loka paplašināšana, iesaiste plānošanas dokumentu izstrādē, sadarbībā ar valsts un reģiona institūcijām
- ✓ **sadarbība ar Rīgas metropoles un citām pašvaldībām ārējā finansējuma piesaistīšanai** pašvaldības funkciju veikšanā, plānojot un realizējot sadarbības projektus un citas kopīgas iniciatīvas, tai skaitā satiksmes, sabiedriskā transporta un mobilitātes jomā, kā arī klimata pārmaiņu novēršanas un citos “zaļajos” projektos
- ✓ **vienota pieeja informatīva un konsultatīva atbalsta nodrošināšanā** novada uzņēmējiem (digitalizēti pakalpojumi, pasākumi, Mentoringa programmas)
- ✓ **sociālās uzņēmējdarbības** veicināšana nacionālā līmenī
- ✓ **atbalsts Mārupes mājažotājiem** un amatniekiem (tirdzniecības vietas, principa “izvēlies novada izstrādājumu” dzīvināšana)
- ✓ **ES struktūrfondu piesaiste** infrastruktūras projektu īstenošanā: novada lauku teritorijai piedaloties lauku attīstības ELFLA projektos, bet pilsētā izmantojot pilsētvides attīstībai paredzēto ERAF fondu finansējumu
- ✓ **publiskās un privātās partnerības projektu realizēšana** līdzdarbojoties ar investoriem
- ✓ **piešķirtais pilsētas statuss** paredz ātrāku NMPD pakalpojuma sniegšanu Mārupē
- ✓ **pilsētas statuss** motivēs investoriem izvēlēties uzņēmējdarbības veidam atbilstošu vidi, koncentrējot Mārupes pilsētā uz pakalpojumiem orientētas nozares, bet ārpus pilsētas ražošanas un loģistikas nozares uzņēmumus
- ✓ **Rīgas un reģiona iedzīvotāju īstermiņa atpūtas vizītes**, apmeklējot novadā pieejamās zaļās zonas, dabas takas, velosliņus un maršrutus – nišas pakalpojumu attīstība (ēdināšana, aktīvās atpūtas piedāvājumi, dabas objektu infrastruktūra) un rekreācijas vietu tīklojuma attīstība
- ✓ **biznesa tūrisma attīstība** Lidostas “Rīga” aviopārvadājumu pieauguma, biznesa parka un *Rail Baltica* dzelzceļa trases attīstības rezultātā
- ✓ **aviācijas muzeja** un saistīto pakalpojumu attīstība lidostas apkārtnē
- ✓ Kvalificēta darbaspēka un loģistikas pakalpojumu pieejamība paver novadam ļoti labas **iespējas augstu zināšanu un tehnoloģiju ietilpīgu inovatīvu produktu ražošanai**
- ✓ **jaunas pirmskolas izglītības iestādes izveide** nodrošinās pirmskolas izglītības pieejamību lielākam skaitam Mārupes novadā deklarēto bērnu, iespēju paplašināt interešu izglītības piedāvājumu jaunākā vecuma bērniem
- ✓ **bibliotēku attīstīšana** valsts un pašvaldības e-pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai reģionos, palielinot bibliotēku apmeklētāju skaitu un tām kļūstot multifunkcionālākām
- ✓ Veselības pakalpojumu pieejamības paplašināšana Lapsās **uz esoša pansionāta veselības aprūpes infrastruktūras bāzes**
- ✓ **digitālās identitātes tehnoloģiju un virtuālo asistentu risinājumu** pielietošana valsts pārvaldes un pašvaldības piedāvāto pakalpojumu saņemšanai
- ✓ **sadarbība ar SIA “Rīgas meži”** un apkārtējām pašvaldībām rekreācijas teritoriju veidošanā un ekosistēmu pakalpojumu klāsta paplašināšanā vietējiem un Rīgas reģiona iedzīvotājiem
- ✓ **Medema purva rekreācijas parka attīstība** bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un vides izglītības veicināšanai, ar nozīmīgu lomu novada identitātes veidošanā
- ✓ **sabiedrības atbalsts** un efektīvs pašvaldības līdzekļu ieguldījums realizējot vietējo kopienu iniciatīvās balstītus projektus

DRAUDI

- ✓ iegūstot pilsētas statusu, lielāks nekustamā īpašuma nodoklis var **mazināt interesi investēt, saglabāt uzņēmumus vai veidot jaunus uzņēmumus Mārupes pilsētas teritorijā**, palielināt īres un nomas maksas
- ✓ dzīvojamās vides uzlabojumi citās Latvijas pašvaldībās, jo īpaši Rīgā, un augstas nekustamā īpašuma cenas Mārupes pilsētas teritorijā, **mazinās imigrācijas apmēru novadā**
- ✓ **ekstensīvu monofunkcionālu apbūves teritoriju platību palielināšanās** - plašu privātmāju kvartālu veidošanās vai neveiksmīgi daudzdzīvokļu namu attīstības projekti, veicina privātā transporta izmantošanas pieaugumu, kā arī var **mazināt iedzīvotāju skaita pieaugumu**, jo šāda dzīvesvide neatbildīs nākošo paaudžu prasībām (bez sociālās infrastruktūras, komercpakalpojumiem un sabiedriskā transporta)
- ✓ finansējuma centralizācija un **pārdale par labu pilsētai**, samazinot ieguldījumus infrastruktūrā lauku teritorijām
- ✓ autoceļu stāvokļa pasliktināšanās slodzes pieauguma rezultātā un nepietiekams finansējums jaunu savienojumu izveidei var veicināt nevienlīdzīgu teritoriju attīstību
- ✓ mārupes ciema teritorijai nav pieejams **finansējums lauku infrastruktūras ELFLA projektiem**
- ✓ **pieaug administratīvais slogs**, jo pilsētas atšķirīgais statuss sarežģīs administrēšanu
- ✓ **risks, ka ilgtermiņā Mārupes pilsētu pievienos Rīgai** un šī teritorija kļūs par nomales mikrorajonu (tuvākajā desmitgadē var prognozēt tieksmes pieaugumu pievienot Mārupi Rīgai)
- ✓ apkaimju **biedrību institucionalizācija** (risks, ka apkaimju biedrības kļūtu par pašvaldības struktūru, ja tiktu piešķirts tiešs finansējums to darbībai)
- ✓ nevienmērīgs pašvaldības **atbalsta sadalījums starp apkaimēm** atšķirīgas apkaimju biedrību aktivitātes vai darba kvalitātes dēļ
- ✓ **industriālo teritoriju pieaugoša koncentrēšanās apdzīvotu vietu** un labākas infrastruktūras tuvumā, uzņēmējam neattīstot pakalpojumu jaunā vietā
- ✓ palielinoties vides prasībām **var samazināties ražojošo nozaru uzņēmējdarbības attīstība** (šis vienlaikus ir faktors inovatīvo nozaru attīstībai),
- ✓ mārupes pilsētas statuss veicinās publiskās ārtelpas un publisku objektu attīstību, **kā arī īpašumu kadastrālās vērtības pieaugumu** straujāk, nekā pārējā novada teritorijā
- ✓ kvalificēta un mazkvalificēta darba spēka trūkums
- ✓ sagaidāma **ģimenes ārstu prakšu nepietiekamība**, ņemot vērā prognozēto demogrāfisko situāciju.
- ✓ pašvaldībai ir jābūt gatavai palielināt vietējo vidējās izglītības kapacitāti, jo **strauji pieaug vidusskolas vecuma iedzīvotāju skaits**
- ✓ nesamērīgs izglītības iestāžu nodrošinājuma pieprasījums, kuru rada novada uzņēmumos strādājošie, kuru ikdienas mītnes vieta ir ārpus novada. Liela daļa darbinieku izvēlas savu ģimenes locekļu pirmsskolas vai vispārējās izglītības iestādi darbavietas tuvumā.
- ✓ nepietiekams pirmsskolas izglītības iestāžu nodrošinājums īstermiņā.
- ✓ **neefektīva notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas pakalpojuma pārvaldība apdzīvotās vietās, kur sistēmas pieder privātpašniekiem** un ārējā finansējuma neesamība, var ietekmēt dzīvesvides kvalitāti un mazināt novada pievilcību
- ✓ **antropogēnās slodzes palielināšanās uz esošajām dabas pamatnes teritorijām un ĪADT**, ar motosportu un nekontrolētu pastaigu organizēšanu saistīti draudi bioloģiskajai daudzveidībai, ugunsdrošībai un vides kvalitātei kopumā

NOVADA CIEMOS PIEEJAMO PAKALPOJUMU GROZS, DALĪJUMĀ PA APKAIMĒM

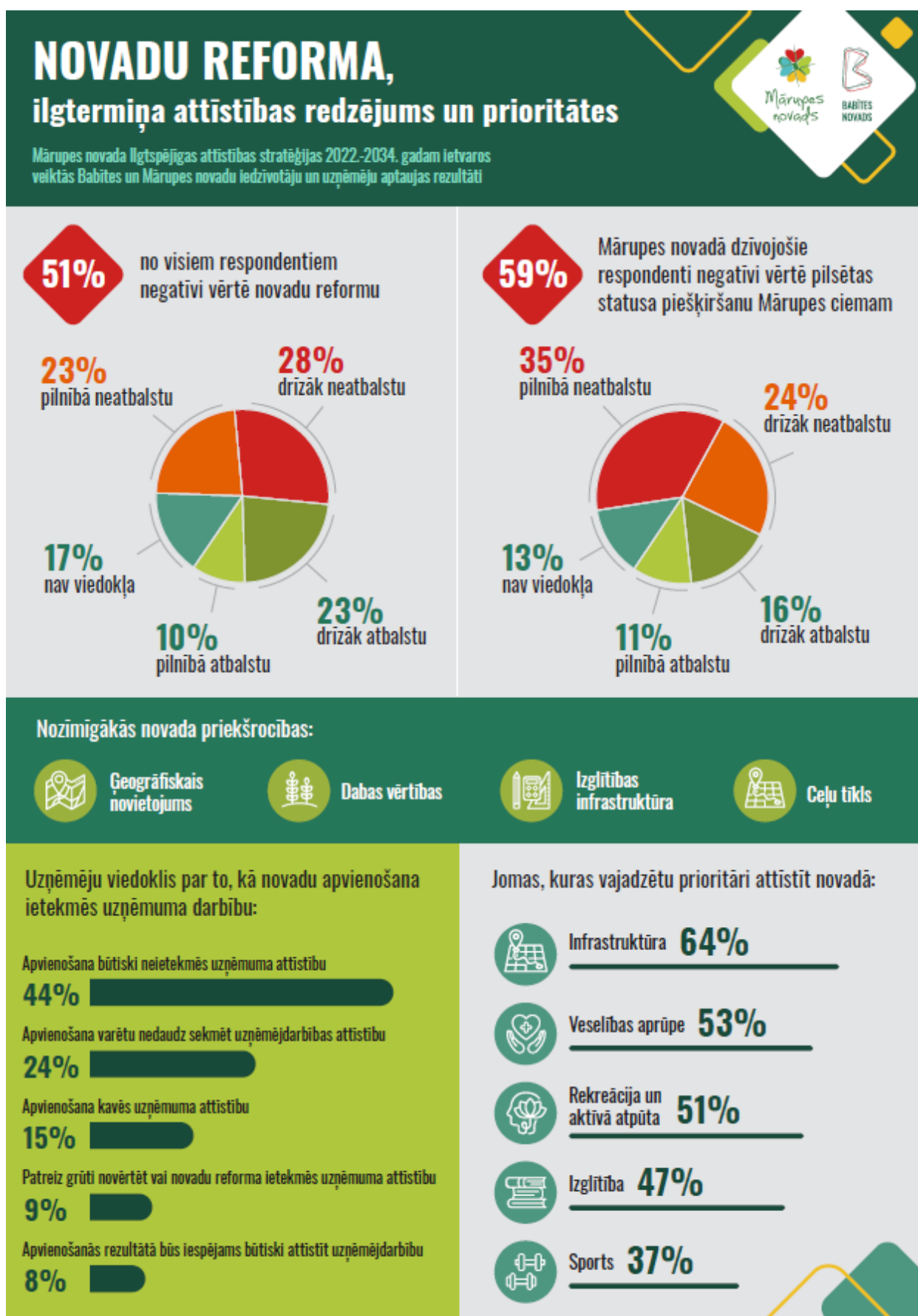
	Mārupe	Trīaine	Tēriņu	Jaunmārupe	Vētras	Klīves					Salas						Dzīlnuciema				Piņķu					Babīte			Spilves								
						Kaģi	Blodnieki	Trenči	Klīves	Plūģuciems	Cielavas	Kūdra	Pavasari	Gārciems	Starpciems	Pērciems	Spūņciema	Varkalji	Dzīlnuciems	Lapsas	Skārduciems		Skulte	Egluciems	Piņķi	Vīkuļi	Sēbruciems	Brīvkalni	Priežciems	Liberi	Dzērves	Babīte	Mežāres	Spilve			
Klientu apkalpošanas centri																																					
Pašvaldības KAC	x																x								x												
VPVKAC	x		x	x													x								x							x					
Izglītības pakalpojumi																																					
Pirmsskolas izglītības iestāde	x	x	x	x	x				x								x		x				x		x		x					x		x			
Sākumskola		x	x	x													x						x		x												
Pamatskola		x	x	x													x						x		x												
Vidusskola	x		x																						x												
Mākslas un mūzikas skola				x																					x												
Jauniešu interešu centrs			x																																		
Izglītības iestāde bērniem ar attīstības traucējumiem		x	x	x																			x		x												
Mūžizglītības centrs	x		x		x				x								x		x	x			x		x							x					
Interesu izglītība	x	x	x	x													x						x		x							x					
Veselības pakalpojumi																																					
Ģimenes ārsta prakse	x	x	x	x													x		x	x			x		x							x		x			
NMP punkta izveide	x			x																																	
citi ar veselību saistīti pakalpojumi	x		x	x																x					x							x					
Kultūras pakalpojumi																																					
Kultūras pieminekļu publiska izmantošana (baznīcas, muižas, utml.)		x		x					x								x		x						x												
Kultūras nams/ tautas nams/ izstāžu zāle	x	x																					x		x									x			
Bibliotēka		x		x													x		x	x			x		x							x					
Muzejs			x	x																																	
Estrāde		x			x																																

Zaļš pakalpojums ir pieejams, sarkans - pakalpojums būtu jāizveido līdz 2027. gadam, oranžs - pakalpojums būtu jāizveido līdz 2034. gadam

	Mārupe	Tiraine	Tēriņu	Jaunmārupe	Vētras	Klīves						Salas						Dzilnuciema				Piņķu						Babīte			Spilves						
						Kaģi	Blodnieki	Trenči	Klīves	Plūģuciems	Cielavas	Kūdra	Pavasari	Gātciems	Starpciems	Pērciems	Spunciema	Varkaji	Dzilnuciems	Lapsas	Skārduciems		Skulte	Egluciems	Piņķi	Vīkuļi	Sēbruciems	Brīvkalni	Priežuciems	Liberi	Dzērves	Babīte	Mežāres	Spilve			
Sports un aktīvā atpūta																																					
Sporta zāle	x	x	x	x													x								x								x				
Sporta trase, āra laukums		x		x	x				x								x		x	x			x		x							x	x	x			
Sporta skola/centrs		x	x														x								x												
Sporta klubs (trenažieru zāle)	x	x		x																			x		x												
Ledus halle			x																						x												
Peldbaseins			x	x																					x												
Ūdenssports un atpūta				x			x		x							x	x	x							x												
Jāšanas sports un atpūta		x		x	x				x																		x			x							
Sociālie pakalpojumi																																					
Dienas centrs		x		x													x						x		x								x				
Pansionāts					x															x																	
Sociālais dienests	x	x		x													x								x								x				
Dienas aprūpes centrs																								x													
Izglītības/medicīnas centrs bērniem ar īpašām vajadzībām		x																						x													
Komunālie pakalpojumi																																					
Centralizētā ūdensapgāde	x	x	x	x	x												x						x		x					x			x		x		
Centralizētā kanalizācija	x	x	x	x	x												x						x		x				x				x		x		
Centralizētā siltumapgāde	x	x	x	x	x												x						x		x												
Publiskā ārtelpa																																					
Parks, skvērs	x		x	x						x													x		x								x		x		
Mežaparks, mežs		x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	x			x	x	x	x	x	x	x	x			
Bērnu rotaļu laukums	x	x	x	x	x																		x		x								x				
Labiekārtota promenāde	x		x		x																		x														
Kapsēta			x	x					x								x									x							x				
Dzīvnieku kapsēta																			x						x												

Zaļš pakalpojums ir pieejams, sarkans - pakalpojums būtu jāizveido līdz 2027. gadam, oranžs - pakalpojums būtu jāizveido līdz 2034. gadam

SABIEDRĪBAS APTAUJAS REZULTĀTU APKOPOJUMS

MOBILITĀTES UN SATIKSMES infrastrukturās novērtējums

Mārupes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2034. gadam ietvaros
veiktās Babītes un Mārupes novadu iedzīvotāju aptaujas rezultāti

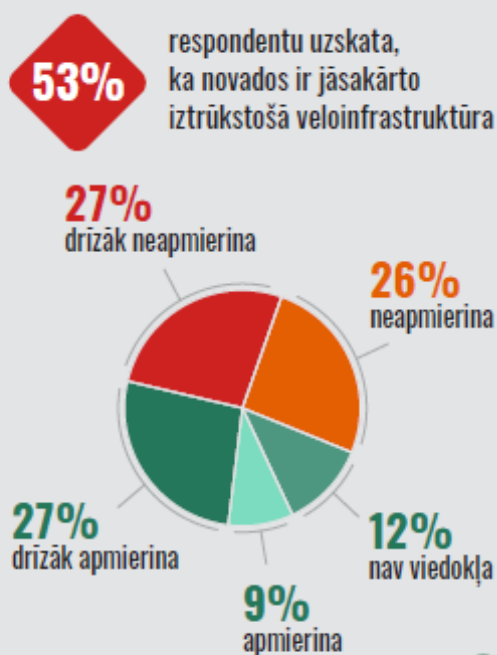
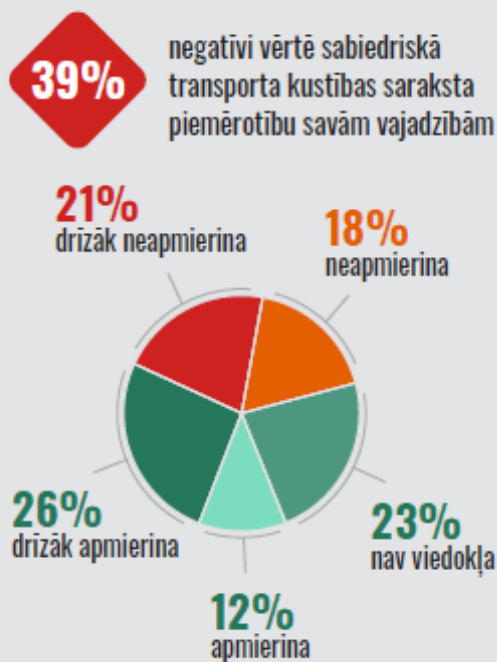
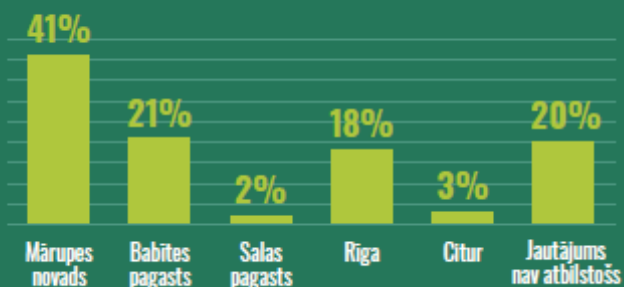
Kopumā iedzīvotāji pozitīvi vērtē gājējiem un transportam
domāto ielu infrastruktūras kvalitāti un nodrošinājumu:

- Sabiedriskā transporta maršrutu tīkla nodrošinājumu
- Veloceliņu infrastruktūras kvalitāti
- Transportam domātās ielu infrastruktūras (ielu segums, luksofori, norādes, u.tml.) nodrošinājumu un kvalitāti
- Gājējiem domāto ielu infrastruktūras (ielves, celiņi gājēju pārejas, u.tml.) nodrošinājumu un kvalitāti

Iedzīvotāju mobilitāte:

- 52%** strādā Rīgā
- 78%** kultūras pasākumus apmeklē Rīgā
- 81%** veselības aprūpes pakalpojumus izmanto Rīgā
- 46%** izglītību (t.sk. mūžizglītību) apgūst Rīgā
- 57%** respondentu bērni ārpuskolas nodarbības apmeklē savā novadā

Bērna/-u izglītības apguves vieta:

DABAS KAPITĀLA UN VIDES NOVĒRTĒJUMS

Mārupes novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2034. gadam ietvaros veiktās Babītes un Mārupes novadu iedzīvotāju aptaujas rezultāti

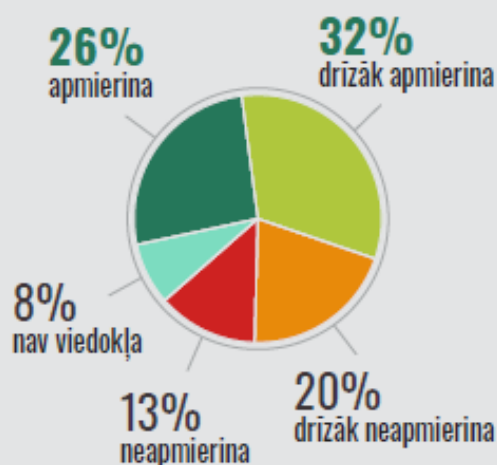

Iedzīvotāji un uzņēmēji ir drīzāk apmierināti vai apmierināti ar:

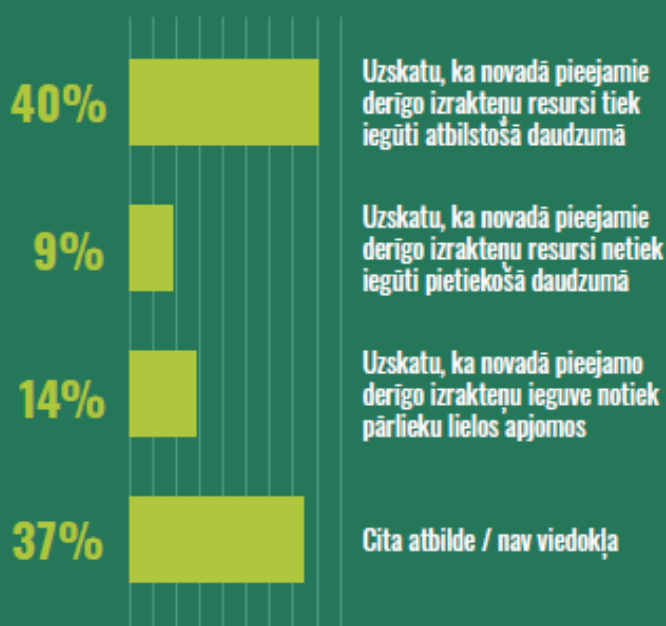
- teritorijas tīrību
- gaisa kvalitāti
- trokšņu līmeni
- dzeramā ūdens kvalitāti
- parku, skvēru un zaļās zonas pietiekamību
- notekūdeņu apsaimniekošanu un attīrīšanu
- meliorācijas grāvju apsaimniekošanu

58%

pozitīvi vērtē dzeramā ūdens kvalitāti

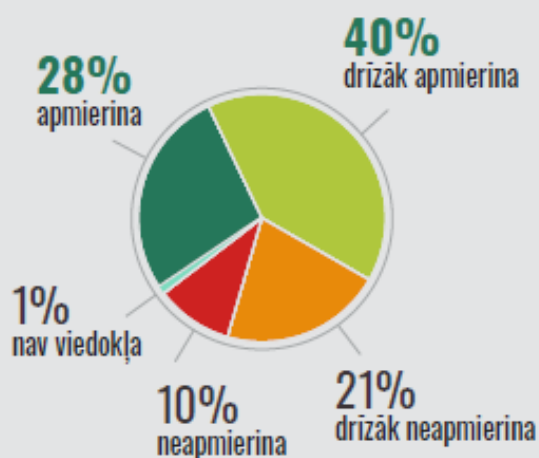

Derīgo izrakteņu (kūdra, smilts, u.c.) ieguves vērtējums:

68%

pozitīvi vērtē parku, skvēru un zaļās zonas pietiekamību

EFEKTĪVA NOVADA PĀRVALDĪBA un publisko pakalpojumu nodrošinājums

Mārupes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2034. gadam ietvaros
veiktās Babītes un Mārupes novadu iedzīvotāju aptaujas rezultāti

61% pozitīvi vērtē pirmsskolas izglītības, bet
71% – vispārējās izglītības pakalpojumu
nodrošinājumu novadā.

Trešā daļa iedzīvotāju ir drīzāk apmierināti ar
interesu izglītības (pulciņi, kori, deju kolektīvi, utt.)
piedāvājumu bērniem novadā.

Tikai **19%** pozitīvi vērtē mūžizglītības un
pieaugušo izglītības iespējas novadā, bet **54%**
nav viedokļa vai nevar atbildēt uz šo jautājumu.

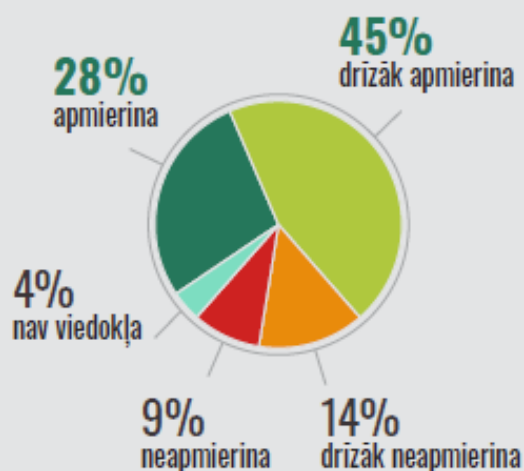
68% pozitīvi vērtē sporta un aktīvās atpūtas
iespējas novadā.

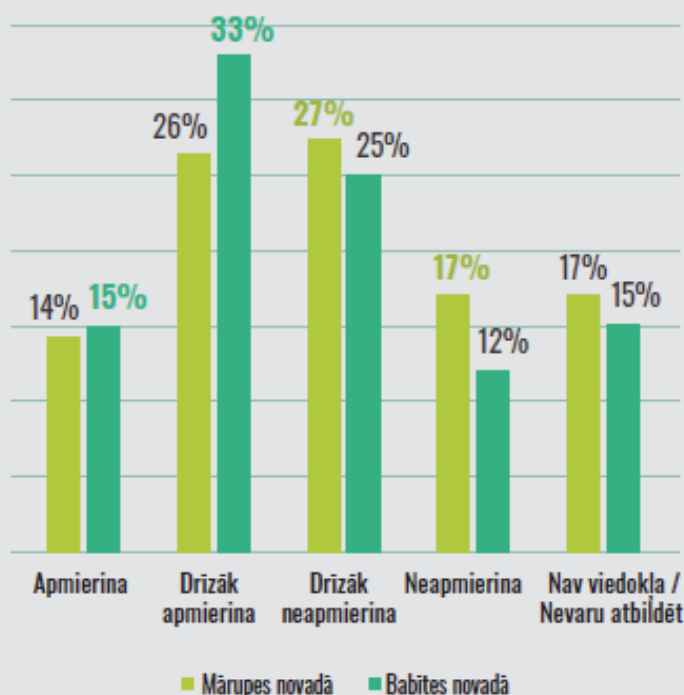
65% pozitīvi vērtē kultūras piedāvājumu novadā.

72%

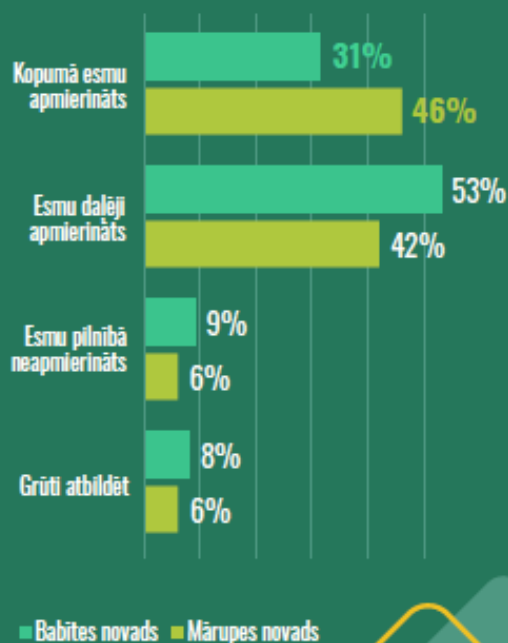
pozitīvi vērtē atkritumu
apsaimniekošanas pakalpojumu
nodrošinājumu

Veselības aprūpes (t.sk. ģimenes ārstu) pieejamība novadā:

Pašvaldības darba un novada
attīstības novērtējums:

SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA

novada attīstībā un lēmumu pieņemšanā

Mārupes novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2034. gadam ietvaros veiktās Babītes un Mārupes novadu iedzīvotāju aptaujas rezultāti

Uzskatu, ka pašvaldība ņem vērā manu kā novada iedzīvotāja viedokli un vajadzības

19%

11%

Uzskatu, ka man kā iedzīvotājam ir nelielas iespējas ietekmēt pašvaldības lēmumus

50%

52%

Uzskatu, ka nespēju ietekmēt pašvaldības lēmumus

28%

33%

Cita atbilde

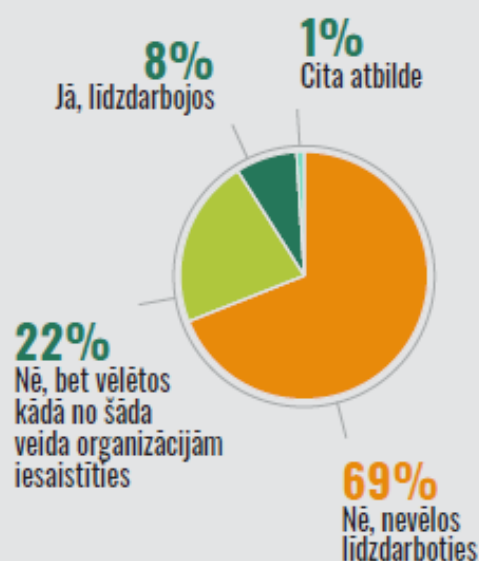
3%

4%

Mārupes novada iedzīvotāji

Babītes novada iedzīvotāji

Līdzdarbība kādā no biedrībām vai nodibinājumiem, kas saistīti ar novada attīstību vai sabiedrisko aktivitāšu organizēšanu novadā:

Līdzdarbojas sava novada attīstībā vai sabiedriskajās aktivitātēs novadā:

30% nav izmantojuši iespēju piedalīties novada attīstībā, bet apsver to izmantot.

21% savu viedokli par novada attīstību pauž elektroniski (Facebook, Twitter, e-pasts, u.c.).

17% nav izmantojuši iespēju un domā, ka tuvākajā laikā to neizmantos.

15% piedalās sabiedriskajās apspriešanās.

13% piedalās dažādās apkaimju aktivitātēs.

2% piedalās konsultatīvajās padomēs.

UZŅĒMĒJDARBĪBAS un pašvaldības savstarpējā sadarbība

Mārupes novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2034. gadam ietvaros
veiktās Babītes un Mārupes novadu uzņēmēju aptaujas rezultāti

Izmantotie uzņēmējdarbības atbalsta veidi:

Konsultācijas (t.sk. mentoringa programma)

5%

5%

Informatīvais atbalsts (prese, mājaslapa, soc. tīkli u.tml.)

23%

25%

Dalība sabiedriskās aktivitātēs (konsultatīvās padomes, aptaujas u.tml.)

16%

4%

Dalība dažādās aktivitātēs kā uzņēmējam (tirdziņi, izstādes, pasākumi, semināri u.tml.)

18%

18%

Grantu programmas, konkursi

7%

12%

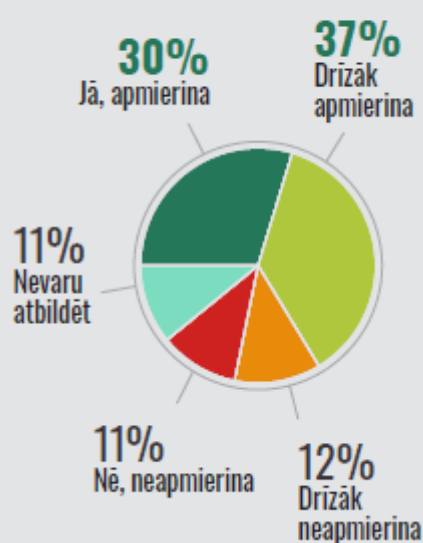
Nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumi

10%

5%

■ Babītes novadā ■ Mārupes novadā

Apmierinātība ar uzņēmuma attīstības iespējām novadā:

Biežāk minētās lietas, kuras novads varētu darīt, lai vēl vairāk atbalstītu uzņēmējdarbības attīstību:

Biroja telpu pieejamības uzlabošana

NĪN atlaišu paplašināšana

Veiksmīgāk un aktīvāk attīstīt uzņēmējdarbības vidi (apmācības, semināri, projektu konkursi)

Infrastruktūras uzlabošana

Izstrādāt kopīgu preču zīmi/ zīmolu

Vienota tūrisma piedāvājuma attīstība

IZVĒRTĒTO PLĀNOŠANAS DOKUMENTU ANALĪZES APKOPOJUMS

Mārupes novada IAS izstrādē ņemti vērā nacionālajā un reģionālā līmenī noteiktie attīstības mērķi, prioritātes un plānotās rīcības, kaimiņu pašvaldību IAS galvenie stratēģiskie uzstādījumi un priekšlikumi Mārupes novada IAS izstrādei, kā arī izvērtēta līdzšinējo novadu veidojošo pašvaldību IAS mērķu un prioritāšu statuss un aktualitāte. Analīze izmantota Mārupes novada teritorijas attīstības ietvara formulēšanai.

IAS izstrādē izmantotie plānošanas dokumenti:

- Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam
- Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.-2030.gadam
- Rīcības plāns Rīgas metropoles areāla attīstībai;
- Mārupes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.-2026.gadam;
- Babītes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam;
- Mārupes novada attīstības programma 2020.-2026.gadam;
- Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam
- Olaines novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.-2030.gads
- Jūrmalas attīstības stratēģija 2010.-2030.gadam;
- Ķekavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam
- Jelgavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.-2033. gadam
- Tukuma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2033.gadam

Zemāk ietverts apkopojums par plānošanas dokumentos ietvertajiem mērķiem, **kas saistāmi ar Mārupes novada attīstības plānošanu**, norādot to sasaisti ar IAS definētajiem stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm.

Apkopojumā izmantoti definēto prioritāšu numuri, atbilstoši sekojošam dalījuma, kas pakārtots stratēģiskajiem mērķiem:

Tabula Nr.4 Definētās prioritātes atbilstoši stratēģiskajiem mērķiem

<i>SM1 (Sabiedrība) - Zinoša, atbildīga, mūsdienīga, ģimeniska un aktīva sabiedrība:</i>
- P1 Aktīva sabiedriskā dzīve un telpa novadā
- P2 Daudzveidīgas izglītības pieejamība
<i>SM2 (Vide) - Kvalitatīva, droša un daudzveidīga vide, ilgtspējīgai dzīves un darba telpai:</i>
- P3 Klimatneitralitātes veicināšana un dabas potenciāla saglabāšana
- P4 Augsta mobilitāte un pakalpojumu pieejamība
<i>SM3 (Ekonomika) - Inovatīva, augoša, efektīva, uz vietas potenciāla izmantošanu vērsta uzņēmējdarbības vide</i>
- P5 Līdzsvars uzņēmējdarbības un dzīvesvides attīstībā,
- P6 Atbalsts inovācijām un mazā biznesa attīstībai
<i>SM4 (Pārvaldība) - Efektīva, mūsdienīga, uz sabiedrību orientēta un jaunām iniciatīvām atvērta novada pārvaldība, virzoties uz viedu saimniekošanu</i>
- P7 Uz sadarbību orientēta un atvērta pārvaldība
- P8 Inovatīvi un viedi risinājumi

Tabula Nr.5 Prioritātes atbilstoši citiem attīstības plānošanas dokumentiem

Galvenie attīstības virzieni/mērķi	Prioritārie ilgtermiņa rīcības virzieni, kas attiecināmi uz Mārupes novadu	Mārupes IAS atbilstošā prioritāte
Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2023.gadam		
KULTŪRAS TELPAS ATTĪSTĪBA		
Kultūras telpas saglabāšana, mijiedarbība un bagātināšana	Radošas sabiedrības veidošana	P1, P2, P6,
ILGTERMIŅA IEGULDĪJUMI CIVĒKKAPITĀLĀ		
Cilvēkkapitāla bāzes vērtība un produktivitāte	Cilvēkkapitāla attīstība un produktivitātes kāpinājums	P2, P6
	Veselības un sociālo pakalpojumu kvalitāte un pieejamība	P1, P4, P5
	Novecošanās un mājsaimniecību struktūras izmaiņu ietveršana sabiedrisko un sociālo pakalpojumu politikā	P1, P2, P4
Iespēju vienlīdzība un vidusslāņa veidošanās	Kvalitatīvas izglītības un bērnu aprūpes pieejamība	P1, P2, P5,
	Darba tirgus pieejamība un diskriminācijas mazināšana	P5, P6,
PARADIGMAS MAIŅA IZGLĪTĪBĀ		
Kvalitatīva un pieejama izglītība mūža garumā	Izglītības pieejamība	P1, P2, P5, P7
	Skola kā sociālā tīklojuma centrs	P1, P2, P4
	E-skola un informācijas tehnoloģiju izmantošana	P2, P8
	Izglītošanās mūža garumā – no pirmsskolas līdz pieaugušo tālākizglītībai	P2
INOVATĪVA UN EKOEFEKTĪVA EKONOMIKA		
Masveida jaunrade un inovācija	Inovatīva uzņēmējdarbība	P3, P6
	Plaša jaunrades kultūra	P6, P8
Atjaunojama un droša enerģija	Atjaunīgo energoresursu izmantošana un inovācija	P3, P4, P5, P6
	Energoefektivitātes pasākumi	P3, P8,
	Energoefektivitāte un videi draudzīga transporta politika	P3, P4, P5
DABA KĀ NĀKOTNES KAPITĀLS		
Dabas vērtību un pakalpojumu ilgtspējīga apsaimniekošana	Dabas kapitāla pārvaldība	P3
	Dabas aktīvu kapitalizēšana	P3, P5
	Ilgtspējīga dzīvesveida veicināšana	P1, P3, P8
TELPISKĀS ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVA		
Sasniedzamības uzlabošana	Transporta infrastruktūras plānošana un sabiedriskais transports	P1, P4, P5
	Transporta infrastruktūras attīstība	P4, P5
	Komunikāciju tīkla attīstība	P4, P5
Apdzīvojumus	Attīstības centru izaugsme	P1, P2, P3, P4, P5
	Pilsētu un lauku mijiedarbība	P1, P2, P3, P4, P5, P6, P7
	Attīstības centru funkcionālais tīkls	P1, P4

Nacionālo interešu telpas	Rīgas metropoles areāls	P1, P3, P4, P5, P6, P7
INOVATĪVA PĀRVALDĪBA UN SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA		
Sociālā kapitāla vērtības pieaugums	Sabiedrības līdzdalība politikas veidošanā	P1, P7
	Pilsoniskā izglītība un sociālā integrācija	P1
	E-pārvaldība un sabiedriskā inovācija	P7, P8
Rīgas plānošanas reģiona stratēģija 2014.-2030		
Sociāli iekļaujoša kopdzīve labklājīgās kopienās	Kopienas un to pašpietiekamība	P1, P3, P5, P7
	Elastīga un izcila izglītība	P1, P2, P5, P7
Zināšanās balstīta “zaļa”, inovatīva un elastīga ekonomika	Globāli konkurētspējīgas nozares	P2, P5, P6, P4
	Kvalitatīva satiksme un loģistika	P3, P4,
	Pašvaldības – attīstības virzītājas	P6, P7, P8
Ekoloģiski tolerant dzīves veids un vietas	Ilgtermiņa dzīvesvide	P1, P3,
	Vieda attīstība	P3, P5, P6, P7, P8
Prioritāte	Īstenojamās darbības, kas attiecināmas uz Mārupes novadu un ietvertas IAS prioritātēs, telpiskās perspektīvas risinājumos vai nostiprinātās vadlīnijās telpiskās perspektīvas īstenošanai	
Rīcības plāns Rīgas metropoles areāla attīstībai		
APDZĪVOJUMA STRUKTŪRA	Iedzīvotāju kopienu atbalstīšana un stiprināšana	
	Apdzīvoto vietu statusa pārskatīšana	
	Specifiski infrastruktūras risinājumi jauno “augošo”, kā arī “sarūkošo” apdzīvoto vietu gadījumos	
PUBLISKIE PAKALPOJUMI Mārupe klasificēta kā “Pierīgas centrs ar īpašu lomu”	Izglītības iestāžu infrastruktūra, izglītības iestāžu pieejamība areāla telpās	
	Izglītības programmu atbilstība darba tirgus prasībām	
	Sporta un kultūras iestādes	
	Publiskās–privātās partnerības attīstība efektīvai, piemērotai publisko pakalpojumu sniegšanai	
TRANSPORTS UN MOBILITĀTE	Vienota sabiedriskā transporta tīkla un sistēmas izveide Rīgas metropoles areālā	
	Kompleksu satiksmes mezglu (mobilitātes punktu) izveide	
	Reģionālu veloceļu un Rīgas/Pierīgas savienojumu plānošana un integrēšana jau esošajos velomaršrutos	
	Tranzīta koridoru un pieslēgumu tiem attīstīšana	
	Pierīgas sliežu transporta (dzelzceļš, tramvajs) attīstība un autobusu maršrutu tīkla paplašināšana	
	projekta <i>Rail Baltica</i> trases novietojums un potenciālo reģionālo pieturvietu izvietojums	
	Starptautiskās lidostas “Rīga” pievedceļu attīstība un savienojamība ar pārējo RPR teritoriju	
	Ūdenstransporta attīstība – saistītā infrastruktūra (ostas, piestātnes) un iekšējie ūdensceļi	
	Blīvi apdzīvotu vietu sasaiste ar valsts un reģionālas nozīmes autoceļiem	
DABAS VIDE UN ENERĢĒTIKA	Energoplānošana un pielāgošanās klimata pārmaiņām	
	Dabas resursu izmantošana rekreācijai: - iekšējie ūdeņi, kopīgu rekreācijas teritoriju un aktīvās atpūtas vietu veidošana Pierīgā	
	Aprites ekonomikas attīstība	
	Vides pārvaldības jautājumu risināšana (zili-zaļais tīklojums)	

REĢIONĀLĀ UN STARPTAUTISKĀ KONKURĒTSPĒJA (*stratēģija paredz iespēju)	Industriālo un ražošanas teritoriju izvietojums metropolē
	Kompleksa reģionāla mēroga tūrisma piedāvājuma veidošana*
	Starptautiski nozīmīgu sporta un kultūras dzīves notikumu veicināšana*
	Starptautisko transporta mezglu (Rīgas ostas, starptautiskās lidostas "Rīga") infrastruktūras attīstīšana, savstarpēja sasaiste un efektīva sasniedzamība
METROPOLES AREĀLA PĀRVALDĪBA (stratēģija paredz sadarbību)	Pastāvīgi tiek izstrādāti un ieviesti kopīgi, Rīgas metropoles areāla līmeņa projekti
	Metropoles areāla pārvaldības modeļa funkcionālie risinājumi un pārvaldības modeļa izveide

Vērtējot **kaimiņu novadu** Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un pašvaldību sniegtos priekšlikumus Mārupes novada IAS izstrādei, noteiktas kopīgās intereses. Jāatzīmē, ka faktiski visas pašvaldības ir plānošanas dokumentu izstrādes procesā, un mērķi tiek saskaņoti Rīgas plānošanas reģiona un Rīgas metropoles areāla vienotas virzības īstenošanai.

Tabula Nr.6 Kaimiņu novadu sniegtie priekšlikumi IAS izstrādei

Rīgas valstspilsēta	- mobilitātes risinājumi, kas uzlabo pārvietošanās iespējas Rīgas metropoles areālā, sabiedriskā transporta un velotransporta lietošanas pieaugumu; - sadarbības projekti vietējas un reģionālas nozīmes mobilitātes punktu izveidei, iekļaujot stāvparkus; - sabiedriskā transporta maršrutu pagarināšana; - veloceļu savienojumi - vienotas RMA konkurētspējas stratēģijas izstrāde; - Rīgas Ziemeļu transporta koridora 3. un 4. kārtas attīstība, kā turpinājums Rīgas apvedceļam - uzņēmējdarbības attīstībai nepieciešamās infrastruktūras attīstība, t.sk., Lidostas "Rīga" potenciāla pilnīgāka izmantošana Mūkupurva apkārtnē; - jauna rekreācijas infrastruktūra, t.sk. sadarbībā ar SIA "Rīgas meži" - zaļo un zilo koridoru saglabāšanu, veidojot vienotu publisko ārtelpu un apstādījumu teritoriju tīklu piegulošajās teritorijās; - pašvaldību sadarbības platformas izveidošana, - savstarpēji koordinēta meliorācijas sistēmu atjaunošana vai pārbūve Mūkupurvā. - Ūdenssaimniecības infrastruktūras jautājumi vienotā aglomerācijā
Jūrmalas valstspilsēta	- Lielupes kā vienojoša ūdensobjekta attīstība, t.sk. upes satiksmes nodrošināšana, ūdens tūrisma attīstība un upes krasta stiprināšana - Jaundubultu šķērsojuma pār Lielupi attīstība - Kūdras ciema attīstības plānošana, potenciāla administratīvo teritoriju robežu precizēšana - Apdzīvotas teritorijas attīstības potenciāls ir arī Priedaines stacijas - Ceļu un velo infrastruktūras attīstība (Velo infrastruktūra, autoceļa A10/E22 Rīga-Ventspils attīstība; transporta savienojums ar Salas pagastu) - Reģionālo mobilitātes punktu izveide Jūrmalā un Mārupes novadā. - Varkaļa kanāla apkārtnes labiekārtošana, t.sk. slūžu rekonstrukcija; - Jāņupītes poldera teritorijas apsaimniekošana;

	- Sadarbība izglītības jomā - pieredzes apmaiņa, bērnu un jauniešu nometnes, jauniešu nodarbinātība, daudzfunkcionālā dabas tūrisma centra Ķemeros piedāvājuma pilnveide izglītības iestādēm un izglītojošu programmu ieviešana dabas zinātnēs. - Sadarbība kultūras jomā, kopīgi sporta pasākumi, tūrisma maršruti un dabas takas; - Kopīgu, reģionāla mēroga tūrisma piedāvājumu izstrāde
Olaines novads	- Rīgas apvedceļa A5 attīstības veicināšana. Autoceļa un veloceļu, kā arī sabiedriskā transporta attīstība. Savienošo ceļu un dzelzceļa attīstības projektu kopīga īstenošana - koordinēta pārvaldības, izglītības, kultūras, sociālās, sporta un citas infrastruktūras attīstība; - kopīgi organizētu pašvaldību pakalpojumu attīstība, ūdenssaimniecības infrastruktūras Stūnīšu ciemā; - meliorācijas sistēmu apsaimniekošana; - Sadarbība attīstības plānošanā, tūrisma un rekreācijas infrastruktūras attīstībā, velomaršruti, vēstures izziņas maršrutu attīstīšana; - ĪADT apsaimniekošana - Cenas tīrelis, Melnā ezera purvs - Darbavietu nodrošinājums, pakalpojumu un izklaides iespēju nodrošinājums; - Specializētās izglītības ieguves iespējas Olaines pilsētā;
Jelgavas novads	Novadu robeža virzās cauri neapdzīvotām un maz apdzīvotām teritorijām - Novada stratēģija paredz tūrisma areālu attīstību: - o Novada Ziemeļu, ziemeļaustrumu daļā vēsturiskā militārā mantojuma izziņu un izpēti, mežu ekoloģijas izziņu un izpēti, aktīvo atpūtu novada mežu, purvu un tiem piegulošajās teritorijās, velotūrisma mežu vidē, veselības tūrisma; - o Novada austrumu daļā upju un pieupju izziņu un izpēti, ūdenstūrisma, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izziņu un izpēti; - Tūrisma attīstības veicināšana, Ziemassvētku kauju vietu potenciāla izmantošana; - velomaršrutu attīstība - Ūdenstransporta, t.sk. rekreācijas maršrutu attīstība - Darbavietu un pakalpojumu nodrošināšana - Ceļu infrastruktūra un sabiedriskais transports (Kalnciema masīvs)
Tukuma novads	Novadu robeža virzās cauri neapdzīvotiem purvu masīviem - Maģistrālie transporta savienojumi, reģionālie veloceļi; - Mobilitātes punkts un dzelzceļa stacija Kūdras ciemā (sadarbībā ar Jūrmalas valstspilsētu) - Sadarbība tūrisma jomā, kopīgu pasākumu īstenošana - Dabas aizsardzības plānu izstrāde un īstenošana (Ķemeru nacionālais parks) - Tirdzniecības un sadzīves pakalpojumu un darbavietu nodrošinājums;
Ķekavas novads	Novadiem nav kopīgas robežas, tomēr organizējama sadarbība ar Rīgas metropoles areāla pārvaldību saistītu projektu īstenošanai vienotas mobilitātes, tūrisma, rekreācijas infrastruktūras tīkla attīstības projektos, t.sk. ES struktūrfondu apgūvē. Spēkā esošajā stratēģijā konkrēti sadarbības virzieni nav iezīmēti.

Stratēģijas izstrādē papildus izvērtēti arī vairāki politikas dokumenti un tematiskas izpētes, kas detalizēti vērtēti konkrētu jomu attīstības kontekstā (transports un mobilitāte, pakalpojumi, un dabas resursu potenciāls, un plašāk analizēti IAS izstrādes ietvaros sagatavotajās attiecīgo jomu izpētēs (pieejams atsevišķos ziņojumos www.marupe.lv sadaļā Pašvaldība/Attīstība un plānošana/Attīstības dokumenti, saite <https://www.marupe.lv/index.php/lv/marupes-novada-pasvaldiba/attistiba-un-planosana/attistibas-dokumenti>, kā arī www.geolatvija.lv). Minētas izpētes ietver arī detalizētu esošās situācijas novērtējumu un priekšlikumus, kas ietverti IAS un būs par pamatu arī Mārupes novada attīstības stratēģijas 2022-2028.gadam izstrādei.

Analīze par **Mārupes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2013.-2026.gadam** (apstiprināta 31.10.2012.) un **Babītes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam** (apstiprināta 25.09.2013.) ietvertajiem stratēģiskajiem uzstādījumiem norāda uz kopumā piešķirto prioritāti dzīvesvides kvalitātes veidošanai. Novadu specializācijās Mārupes novads vairāk tiek pozicionēts kā ideāla dzīvesvieta, kas izdevīga biznesa uzsākšanai un realizācijai, ietverot skaidrus ekonomiskās attīstības uzstādījumus vietējā, Latvijas un Eiropas mērogā, savukārt Babītes novada specializācijā izcelta kvalitatīvas dzīves telpas saglabāšanā, horizontālā griezumā (laika dimensijā) to attīstot no zaļas, klusas un nesteidzīgas privātās telpas Pierīgā līdz pārdomātai, progresīvai un funkcionālai dzīves telpai, kas veido pilsonisko atbildību un ekonomisko attīstību.

Tabula Nr.7 Stratēģiskie uzstādījumi Mārupes novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2013.-2026.gadam un Babītes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam

	Mārupes novads	Babītes novads
Vietējā mērogā	Loģistika Industriālās teritorijas Netradicionālā lauksaimniecība Specializēts tūrisms	Kvalitatīva dzīves telpa, veidojot to par pašpietiekamu un pieprasītu dzīves telpu Pierīgā
Latvijas mērogā	Lidostas «Rīga» teritorijas attīstība Biznesa parka izveide Augsts pakalpojumu līmenis	Inovatīvas uzņēmējdarbības attīstība, kas nekonfliktē ar dzīves telpu
Eiropas mērogā	Eiropas un Baltijas biznesa šūna Biznesa infrastruktūras pakalpojumi	Starptautiski draudzīgs novads, Kopīgi projekti

Vērtējums par Mārupes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2013.-2026.gadam (apstiprināta 31.10.2012.) un Babītes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam (apstiprināta 25.09.2013.) noteiktajiem mērķiem, liecina, ka līdzšinējo stratēģiju izvirzītās prioritātes nav zaudējušas savu aktualitāti, kas atpoguļojas arī IAS stratēģijas izstrādes tematisko darba grupu, iedzīvotāju forumu un aptaujā sniegtajās atziņās. Šajā kontekstā arī atzīmējams, ka iepriekšējām stratēģijām definētais periods nav noslēdzies, attiecīgi jaunajā periodā līdz 2034.gadam, ievērojot pēctecību stratēģiskajos mērķos saglabājams uzsvars uz kvalitatīvas un harmoniskas dzīvesvides nodrošināšanu, un atbalsts inovatīvām ražošanas nozarēm.

Tabula Nr.8 Mārupes novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2013.-2026.gadam un Babītes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam salīdzinājums

	Stratēģiskie mērķi (SM):	Ilgttermiņa prioritātes (IP)	Vidējā termiņa prioritātes (VTP)*
Mārupes novada IAS 2013-2026.gadam	SM1 Cilvēki <i>Prasmīgi, radoši, labklājīgi un sabiedriski aktīvi cilvēki</i>	Kvalitatīva un harmoniski attīstīta vide iedzīvotājiem, biznesam un atpūtai (Kvalitatīva, saskaņoti attīstīta un energoefektīva vide, kas nodrošina augstu dzīves kvalitāti, mobilitāti, biznesa un atpūtas iespējas, vienlaicīgi līdzsvarojot iedzīvotāju skaita pieaugumu ar mūsdienīgas infrastruktūras nodrošinājumu, ir galvenā Mārupes novada attīstības prioritāte ilgtermiņā).	*VTP1- Sabiedriski aktīvs iedzīvotājs
	SM2 Dzīves telpa <i>Sasniedzamība, mobilitāte, kvalitatīva infrastruktūra un sakopta vide</i>		*VTP2 - Augstu dzīves kvalitāti veicinoša infrastruktūras attīstība
	SM3 Ekonomika <i>Ekonomiskā vide tradicionālo un inovatīvo nozaru attīstībai</i>		*VTP3 - Ekonomiskās aktivitātes veicināšana un vietas potenciāla izmantošana
			*VTP4 - Efektīva un uz sabiedrību vērsta pārvalde
Babītes novada IAS līdz 2030.gadam	SM1 – „Spēcīga kopiena”	IP1 Kultūras telpas attīstība - novada identitātes un kultūras kapitāla attīstīšana.	VTP1 Sociāli aktīva, nodrošināta, izglītota sabiedrība, kas balstās uz garīgām un tradicionālām vērtībām
	SM2 – „Laikmetīga uzņēmējdarbība”	IP2 Uzņēmējdarbības atbalsts - jaunrades un uzņēmējdarbības atbalstošas vides attīstīšana;	VTP2 Uzņēmējdarbībai nepieciešamās infrastruktūras attīstīšana un uzlabošana
	SM3 – „Pievilcīga dzīves telpa”	IP3 Infrastruktūras sakārtošana un attīstīšana - sekmēt apdzīvojuma daudzveidošanos, veicinot apdzīvojuma un satiksmes telpiski līdzsvarotu attīstību;	VTP3 Pašvaldības infrastruktūras attīstīšana
	SM4 – „Efektīva pārvalde”	IP4 Inovatīva pārvaldība un sabiedrības līdzdalība - Veidot novada ilgtspējīgu attīstību labi organizētā, resursu taupošā, to vairojošā savstarpēji koordinētā darbā	VTP4 Kvalitatīva pārvalde un dialogs ar sabiedrību

*Mārupes novadam norādītas vidēja termiņa prioritātes, kas definētas Attīstības programmā 2020-2026.gadam (apstiprināta 26.02.2020.)

Sekojošā nacionālu un reģiona līmeņa plānošanas dokumentos izvirzītājām prioritātēm, jaunajā periodā pastiprināta uzmanība tiek piešķirta sabiedrības līdzdalībai. Telpiskajā perspektīvā jaunajā periodā būtiskākās izmaiņas ievieš izbūvējamā *Rail Baltica* dzelzceļa līnija, paredzamā dzelzceļa stacijas attīstība Jaunmārupē un Lidostas sasniedzamības uzlabojumi, turpmāk netiek plānotas dzīvojamās teritorijas ārpus ciemu robežām Jaunmārupes ciema apkārtnē, kā arī mainīti uzsvāri intensīvas dzīvojamās apbūves (daudzstāvu) veidošanai.

